

Stanisław Murzynowski
Testamentu Nowego część pierwsza

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Polskie przekłady Pisma Świętego

oprac. Maria Popielarska, Aleksandra Ćwiklińska, Lucyna Wilczewska

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-03-0

---

strona: kt

1: **TESTA**

2: **MENTV NOVVEGO**

3: **CZESC PIERVVSZA**

4: **Czterzei Euangeliftowie fwieći**

5: **MATTHEVSZ, MAREK,**

6: **LVKASZ, I IAN**

7: **Z Greckiego iezyka na Polski prze**

8: **lozeni, i wykładem krotkiem**

9: **obiasnieni.**

10: Wczym wzyftkiem dokładano się/ Laciń=

11: fkięgo/ i nakilka infzych iezykow przełożę=

12: nią/ i ktemu Starych i Nowych pifma

13: świętego Doctorow.

14: Przytem przydana iest nauka czytaniá i pifaniá iezyka

15: Polfkięgo/ ku tym księgám i infzem pożyteczná/

16: I Regeltr na wykład ktory przy ś. Mat=

17: theufzu/ i na Ewangeljé niedziel=

18: né i dniow świętych.

19: **W Krolewcu Pruskim**

20: **MDLI.**

21: **Menfe Octob:**

22: **I. Timo: II.**

23: **Vnus eft mediator Dei et hominum**

24: **Iefus Chriftus.**

strona: A2

1: Naiasnieifzemu a niezwyeciezo=

2: nemu Kšiażećiu a panu/ ie^go Krolew=

3: fkięi miłości/ panu **SIGMVNTOWI AV=**

4: **GVSTOWI** złaŃki Boży Krolowi Polfkie=

- 5: mu/ wielkiemu Książęciu Litewskiemu/ Rufkię=
6: mu/ Prufkiemu/ Mazowieczkiemu zc. Panu i
7: Dźiedzicowi/ **IAN SECLVCIAN**/ łaski
8: boży i **fzczęśliwe**^{g0} na długie czasy panowania i ro=
9: zmnożenia/ iako wierny poddany i słuźebnik stá
10: ry sprzyażliwie życzy/ i **ie**^{g0} K: M: wierné
11: a poddane poślugi swoiúi sponiżoną
12: ku panu bogu modlitwą pokor=
13: nie zalecá i offiaruie.
14: **N** Aiaśnieifzy miłościwy
15: krolu/ Gdy mi tego stwory
16: ciel mói zniewymownyi łaski
17: swoiúi dopomoc raczył/ że
18: iulz czterzei Ewangeliſtowie
19: święci/ pierwſzá cześć Teſta=
20: mentu nowego/ łá terás ięzykiem Polſkim/ za
21: wielkim ſtaraniem i nákladem moim/ wydruko=
22: wani/ Náprzód za tę niezmierná łalkę/ panu bo
23: gu dziękuie/ że mi ráczył dać tego doczekać/ i wie
24: lé cnotliwych ludzy tym pociefzyć/ a iego świę=
25: tyi miłości proſzę/ aby to było ku tci iego pań=
26: ſkiúi/ i zbawieniu duſz Chrzeſcjańſkich/ a żeby i
27: drugá część tychże kſiąk wrychle wydrukowa=
28: na była.

strona: A4

1: **Ku czytelnikowi Chrześcian**

2: **ſkiemu przemowa.**

- 3: **P** Rzedtem za łalká pańſką/ wzięleś odemnie Mat=

4: theufza święte^{go} czytelniku miły/ terási ku niemu trzech
5: ostatecznych EwangeliŃtów świętych dawám/ a to bę
6: dziełz miał iedny księgi/ pierwŃzą część Testamentu no
7: wego/ ásci dali pán Bóg iako narychléi będzie mogło
8: być/ i drugą a ostateczną wygotuię/ Bo na ten czas
9: twému pożytkowi folgując/ niechciałem v siebie piérw
10: Ńzyi części trzymać/ Abowiem lepiéi/ że ty Ńczytaniá ići
11: pożytek máłz/ niŃzby v mnie miała drugiei czekaiąc pro
12: zno leżęc. Twoia tedy rzecz ieŃt ábyŃ fám Ńobie leniŃt=
13: wem nieŃzkodził/ ale Ńłowo pańŃkie pilnié czytał i ro=
14: zmyŃłál/ GdyŃz to ieŃt iedyné błogoŃławieniŃtwo naŃze
15: vznać pana Boga naŃzego i świętą wolą iego/ i tego (*marg*) Hier. 9. Baru. 4

: Sap. 15. Io. 17. 1.

: Cor. 1. 6. 11. (-)

16: ktory ieŃt odkupicielem/ zbawicielem/ mądroŃcią i Ńpra=
17: wiedliwoŃcią a żywotem od pána Boga naŃzem/ pana
18: JefuŃa ChriŃtuŃa prawého człowieka i Boga/ ktory za
19: naŃze grzéchy krew Ńwoię przenađroŃŃzłą wylác dáł i
20: wŃzego Ńię złe^{go} na tym Ńwiecie nacierpiál/ aby nás od
21: gniewu oica Ńwego niebieŃkiego i Ńmierći a potępieniá
22: wieczného wyrwał/ Ktory téłz za nás zákon wypeŃnił
23: abychmy my przekłéci dlá przeŃtęptwa woléi bożyi/
24: niebyli/ i zaŃłużył to nám aby nás ociec niebieŃki za Ńy=
25: ny Ńwoie ku wiecznému dziedźictwu przyiál/(*marg*) Io: 6. 14. 15. 17.

: 2.Cor. 13. 6.

: 1.Cor. 6. 3. 14.

: Rom. 8. Gal. 2. (-) I mięłz

26: ká w nás gdy go wiarą do Ńiebie przyimuiemy/ i nim

27: wŃzyŃtka troica święta dlá nie^{go}/ a tenzec przyochędázá

- 28: plugawość nażę dobrocią i cnotami fwęmi niezmiern=
- 29: nęmi/(*marg*) Philip: 3. 2. (-) I fprawiedliwością a duchem fwoiem pańfkciem
- 30: pobudza nás ku świętemu żywotowi/ abychmy tak ży
- 31: li iako na prawé fyny iego należy/ ktorzy niemamy nic
- 32: w łobie dobręgo (Bołmy wżyfłtko przez grzéeh vtra=
- 33: ćili/) iedno onego łamego gdy wnás miełzká kiedy ie
- 34: dno weń wierzymy/(*marg*) Rom. 7. (-) I przetółz on łám iefł fprawiedli
- 35: wością nażę/ on dobrocią nażę/ gdyłz fwoieí niemamy (*marg*) 2. Co. 3.
- : Io. 15. (-)

36: ani s łiebie co dobrego vczynić możemy/ przez poru=

łzaniá

strona: A4v

1: łzaniá w nás ie^{g0}/

strona: 1

Karta I.

ksiega: Matth

rozdział: 1

1: EVANGELIA

: VVEDLE MATTHÆVSZA. S.

: CAPITULUM PIERWSZE.

werset: 1

2: **K** Siegi *rodzaiu Iefu (*marg*) *Narodzenia

: abo Rodu a po

: kolęnia zċ (-)

3: *Chriřta fyna Dáwidowe^{g0}/(*marg*) Lu.3 *poma=

: zańcá. (-)

werset: 2

4: fyna Abrahamowęgo

5: *Z Abrahama **A** połzedł Iřaak (*marg*) *Abrahama^m fpló

- ⌘ dźił Izaaka
- ⌘ iako Czechowie
- ⌘ włáfnie mowią.
- ⌘ Bo co niektórzy
- ⌘ z greckie^{g0} i laciń=
- ⌘ lacińkie^{g0} ięzyka o pol
- ⌘ fkiem sądząc ia=
- ⌘ koby o niewieście
- ⌘ porodził abo v=
- ⌘ rodził wykłada=
- ⌘ ią/ wżak przykro
- ⌘ i fłuchác. Co téż
- ⌘ rás vsłyfzawfzy
- ⌘ ku wżyfłtkiem po
- ⌘ rząd perfonam
- ⌘ ftofuimy. (-)(*marg*) ▲ Narodził fię
- ⌘ abo naro
- ⌘ dzón iefł.
- ⌘ **Gen.** 21.
- ⌘ 25.
- ⌘ 29. 30. 35.
- ⌘ 38.
- ⌘ 1.Pa: 2.
- ⌘ **Rut.** (-)
- 6: z Ifaaka poźedł Iákob/ z Iá
- 7: koba poźedł Iudas i braćią
- 8: iego.

werset: 3 z Júdy a s Thámar poźedł Pháres i Zá=

- 9: ra. z Phárefa poźedł Efrom. z Efroma po=

10: Źzedł Aram.

werset: 4 z Aram poźzedł Aminadab, z Ami

11: nadab poźzedł Náásfon, z Náásfona poźzedł

12: Salmon.

werset: 5 s Salmona a z Ráchab poźzedł Bo

13: oz. z Booza a z Ruth poźzedł Obed. z Obed po

14: Źzedł Jesfe. z Jesfego poźzedł Król Dáwid.(*marg*) 4.

: 2.Re. 12.

: 3.Reg. 11.

: 14.

: 15.

: 22. (-)

werset: 6

15: S Króla Dáwida a z niekiedy żony Vrijá

16: Źzowyi poźzedł Solomon.

werset: 7 s Solomona po=

17: Źzedł Roboam. z Roboam poźzedł Abjá. z Abjé

18: go poźzedł Afa.

werset: 8 z Afy poźzedł Jófaphat. z Jofa

19: phat poźzedł Jóram. z Jorama poźzedł Hozj=(*marg*) 2.Pa. 26

: 4.Re. 15. 16.

: 20.

: 24. (-)

20: áfz.

werset: 9 z Hozjáfza poźzedł Joatham. z Joathama(*marg*) +Ioakim: z

: Ioakima po

: Źzedł. To nie

: które Exempla=

: rze wedle 4. Reg

23.przydawaia (–)

21: poźedł Achaz, z Achaz poźedł Ezekjáfz.

werset: 10 z E=

22: zekjáfza poźedł Manasfes. z Manasfefa po=

23: źzedł Amon

strona: 3v

S. MATTH.

1: Otéi zakon/ Prorocy/ pan Chriřtus/ Apořto

2: łowie řrodze kaźą/ gdy powiedaią że iéi nigd niémá

3: téłz ani éi którzy łą wedle Philořophjiei ná łprawie=

4: dliwřzy/ O téi téłz Dawid S. mowi rzeknąc. Pś: 142.

5: niezachodź panie włąd s łługą twoiém. Bo niebędzie

6: włprawiedliwion przed oblicznořcią twoią włzelki řy=

7: wiący. I zařię/ nie ieřt łprawiedliwy ni ieden/ nie ieřt

8: ktoby rozumiał/ nie ieřt kto by Boga łzukał/ włzak řię

9: wniefli/ zaraz řię nieużyteczni s łtali/ nie mařz ktoby do=

10: brze czynił/ nie mařz aź iednego. O czém S Paweł

11: do Rzym w 3. cap łzeroko naucza/ a my po tēm przy 19

12: cap więcéi włřlyřzemy.

13: Drugá łprawiedliwořć ieřt/ łprawiedliwořć wiary/ (marg) Sprawiedliwo=

řć wiary. (–)

14: gdy nám pán Bóg niepoczytá grzechów nařzych/ ále

15: nás złé/ a nieřprawiedliwe dlá řwoiego řyna w które^{go}

16: wierzamy przyimuie włářkę i má zařprawiedliwe przed

17: łobą/ tak że téłz przebáczá grzechy nařze poki iedno wia

18: ry łzczéréi a niezmyřlonyi nieodpadámy/ i przyimuie od

19: nás za wdzięczne i za dořkonałé zakonu wypełniénié/

20: pořluřeńřtwo nařze maluczkié/ nikařka [!] niedořkonałé/

21: które mu/ wedle rořkázániá iego co mořem czyniác/ wy

- 22: rządząmy Tak był 1sprawiedliwy Lotr na krzyżu/ tak
- 23: Zacharjáfz/ tak Helfzbiéta/ Simeon o których S. Luk.
- 24: mówi/ tak téfz w1szyscy 1ą którzy kiedy1zkolwiek/ w wie
- 25: rze pana Chriftu1owéi vmiérali abo vmiéraią/ i poki
- 26: ią iédno maią abo wniéi żyią. A tać 1sprawiedliwość
- 27: iéft nawefel1zé pofel1two a nowina Ewangeljiéi S. i
- 28: prawá Ewangelja/ Doktoréi nás wo1á w1szytko pi1=
- 29: mo S. opowiedaiąc nám że przes tę 1amę mo1em być
- 30: zbawiéni/ gdy1z onyi pierw1zyi vczynkami na1zemi
- 31: dó1c/ niemo1emy/ przez in1ze nic/ bych 1ię téfz s 1iebie
- 32: nalep1zy zdali abo byli.
- 33: Trzečia 1sprawiedliwość iéft/ wedle któryi cnotliwié (*marg*) Sprawiedliwo=
- 1: 1c iedna ofobná
- 1: zliczby cnot. (-)
- 34: 1ię przeciw ká1demu tak wurzed1ie/ iako niewurzed1ie
- 35: zachowamy/ a z1em i wez1ó1ci podeirzaném/ nietylko

z1ó1ci

strona: 4

EVANG.

karta III

- 1: z1ó1ci niepomagámy/ ále téfz zniémi ani żyć ani obco=
- 2: wać abo iakiego 1k1ádu miéć chcemy.

strona: 6

EWANG.

karta VI.

rozdział: 2

werset: 16

- 1:
- 2:
- 3: Tedy Heród obáczyw1zy *ize^{g0} tak mędracy (*marg*) *Iz nagrán
- 1: abo zb1áznion iéft

: od mędrcom. (-)

4: nagrali rozgniewał się barzo/ j połławfzy dół

5: pobić wżyfłtkj dzieći które były w Bethleem j (*marg*) *pobił. (-)

6: wżyfłtkich *kraiach miała onego ode dwu lát (*marg*) *grani=

: cóch ie^{g0} (-)

7: j *młodźe względem czału którego się był od (*marg*) *niżyi.

: hier. 31. (-)

8: mędrcom łtatecznie dowiedźiał.

werset: 17

9: A tedyć się wypełniło co iełt rzeczono od

10: Hieremjásza proroka *gdzie mowi(*marg*) *mowią

: cégo (-)

werset: 18 | Głos *na

11: wyfokości fłyfzań iełt/ narzékanié ŝ płacz j ły= (*marg*) *W Rámie

: znaczyło by to

: mieście tako zwa

: né. (-)(*marg*) ŝ i (-)

12: kanié wielkié. Ráchel *płakała fynów fwojch/ (*marg*) *placzącá (-)

13: j poćiefzóna być niechćiała: gdyłz ich nięmałz.

werset: 19 | Le gdy Heród vmarł/ oto Angiół pański vká

14: zół się wełnie Jofephowi w Aegyptie

werset: 20 | rzeknąc w

15: łtawfzy weźmi któbie dziećię j matkę ie^{g0}/ a idź do

16: zięmie Iłraelfkiéi/ Abowięmći iufz łą pomarli/

17: którzy *dziećięciu o żywot łtali.(*marg*) *łzukali

: dułze dzie

: ćięcyi. (-)(*marg*) *vpomię

: nióny (-)

werset: 21 | A on włtaw

18: Izy wziął dźięćię j matkę ie^{g0} j przyzedł do żięmie

19: Ifraelkięi.

werset: 22] Le gdy wlyfzał że Archelaüs kro=

20: Iuie w żięmi Zydowlkięi miasto Heróda oica

21: Iwego/ bał się tam idź/ ale wełnie od Boga *ro=

22: Ikázánię wziawfzy poľzedł w ftrony Galileięi/(marg) *które zo-

: wą abo

: zwáno

: Is.11.

: Iud. 13. (-)

werset: 23]

23: i przyzedwlyży mięłkál w mieście *przezwiłk=

24: ięm Nazareth aby się wypełniło co ięft rzeczo=

25: no przes prorokj/ że *Nazareüłżęm miál być (marg) *Nazaránfk=

: ięm będzie (-)

26: zwán.

strona: 8v

1: I tężę tyto rzeczy abo figury acz

2: się tam na on czas práwdźiwie dźiály iako Iá napifa=

3: ny/ przed się/ co ięft wonczas o nich przwdźiwie a

4: iftotnie powiedziáno/ przytoczyli to Apoštołowie abo i

5: Iam pán ktęmu co się w nowęm teftameⁿcie dźiało/ Bo

6: co o figurze/ ktoryi infzyi rzeczy przyfzlyi/ iako się na

7: on czas dźiała/ ięft rzeczono: to téłz i o rzeczy która się tak

8: wypełniła/ iako ięft przedtęm ona infzą rzeczą abo vczyn

9: kięm figurowána/ barzo trefnie i owłżęm trefniei niłz

10: li o figurze może i má być powiedziáno/ iako to co ięft

11: o weżu i obaranku ftaręgo zakonu/ abo o dwu fynach

12: Abrahamowych i o infzych rzeczach napiáno/ záli te^{g0}

- 13: nie barzo przyłtoinie duch ś: przywiódł o rzeczach no=
14: wégo teŧtamentu? iako ŧię to moŧe łátwie okazać czy=
15: taiąć okrom wielá infzych. Jo. 3. 19. Gal. 4. Heb. 9. 2ć:
16: Trzecia rzecz ieft/ że czałem Apoŧtołowie kilkiem fłów
17: alleguią/ a gdy kto chce ich allegatią wyrozumić/ mu
18: ŧi ŧię mieŧca te^{go}flore^{go} ieft wzięta dołóżyć/ abo gdzie
19: indzie co takowégóŧz iefli ieft ŧzérzyi abo łatwiéi powie
20: dźiáno/ przytoczyć/ a łtąd/ i kte^{mv} to co tam przeŧzło abo
21: potem idzie obaczaiąc/ prawego ŧię wyrozumiéniá do
22: pytawać A ty trzy rzeczy tэм ktorzy łą nie ćwiczeni/
23: wczytaniu teŧtamentu nowégó/ maią być przed oczyma
24: Bo z nich i infzych ŧię tэм łatwiéi domyflą.
25: Nazareüzem miał być zwan) To przezwiłko pań
26: fkié/ wedle nałzyi mowy/ Nazarańki/ Ewangeliŧto= (marg) Pán Chriŧtus
: skąd Nazaran
: skiem wézwán. (-)
27: wie ŧwiéći/ czałem nazoreus/ czałem nazarenus/ cza=
28: fém nazareus wiłławiaia/ tóŧz iedném co i drugim
29: ilié ŧię dá baczyć/ znacząc. A pán Chriŧtus miał być
30: zwan tэм imiéniem/ nietak dálece iefli że ŧię nimylémy
31: od miaŧteczka Nazareth/ iako z Zydowŧkiégó od ŧwiá
32: toŧći i poŧwiéćeniá/ abo kfitniéniá/ na łpołob Samfo=
33: na/

strona: 10v

rozdział: 3) Oica mąmy Abrahama 2ć) Miŧerjá ludzká niewy

- 1: mownye głupiá rzecz ieft a fama ŧiebie zdrádza/ iŧz téłz
2: gdy ŧię kto bohatém/ przełóżeńŧzém abo zácnieiŧzégó ro

du bá=

strona: 11

- 1: du bácii/ abo infze/ ktora rzecza przechodzi: Hnet fobie
- 2: wfzytko przypifuie/ hnet mnie ma aby musie co chce go (*marg*) U pana boga kie
- : dys ty niezbozny
- : wfzytko twoie
- : nic niewazy (-)
- 3: dzilo/ i rozumie/ zeby go nie miat pan krom baczności
- 4: na iego ftan karać/ iako podleifze karze/ Drudzy zas/ v
- 5: bofzle gorzy niz pfy vsiebie maiu/ Trzeci w nadzieie
- 6: obietnic panfkych zle czyniac/ obietnic odpadaia. I wiele
- 7: infze^{go} fzaleńftwa na swiecie dofic/ lec to nas moglo
- 8: niezdradzac/ niemielibych sie iako na cudze tak ani na
- 9: fwe/ zacności/ narody abo rozумы i co infze^{go} fpufczac
- 10: A tak ze ani w nadzieie obietnic zle czynic. Boć i obie=
- 11: tnica vpornem nic niepomaga/ i pan/ iako wiele przes
- 12: wzgardzone v swiata ludzie/ mjaiac zacne/ fprawuie/
- 13: tak telf ty swietne gdy sie na prawem groncie niefadza
- 14: porzucac/ ze iem telf ani obietnice/ oicum ich vczynione/
- 15: pomagaiu/ ale pan bog miało nich tworzy fkamienia
- 16: fyny oicum dobrem/ iako znas poganow ftworzył Ab
- 17: rahamowi iego walfny narod fborzywly/ coć telf i
- 18: nam krom wapienia vczyni gdyfz tak ani o łafke i flo
- 19: wo ie^{go} ani o polepfzenie zywota dbamy/ a Turkić i in=
- 20: fze pogañftwo/ miało nas zlych chrześcianow w łafke
- 21: fwoie prziiac raczy.
- 22: Ja potrzebuie abych byl od ciebie ochrczon)(*marg*) Przed panem bo
- : giem s fwych v
- : czynkow kalfdy
- : zly (-)

23: Onto święty ⁶⁰które⁶⁰ zacność/ fám pán niżyi w II. cap.
24: wyśłowyl/ piérwyi ołobie powiedział/ że i bótów pań
25: fkich niegodzien nościć/ terás téłz pługałtwo do siebie
26: zna i omycia pragnie/ záfz my tedy niemamy z Dau=
27: dęm mówić? Niezaczynái miły panie fądu/ słuźkami
28: twoiemi miśernemi/ Boć przed oblicznością twoią nie
29: będzie wfprowadliwion żywy człowiek. Jźciec by się
30: nám niemiało o nałzyi dobroci fnić/ ani to w nás być/
31: żeby kto mógł oleia fwych dobrych vczynkow/ iakoby
32: ich fám nazbyt miał/ drugiemu vdzielić.

strona: 13v

rozdział: 4

1: Abowięm gdy powoli ćierpięm/ to nám nie tak cię
2: fzko iest/ aby nás od Boga miało odwieść/ bo to raczyi
3: s siebie fkładamy niłz bych mieli vpaść. Leć gdy co nad
4: wolą nałzę od pana ćierpiemy/ tam ich więc od Boga
5: wielé odstępuie mniemaiąc żeby o nie nic niedbáno/ a=
6: bo żeby ten świat fprawce niemiał/ i wżyftko się złęm
7: i dobřęm tak abo owo tak fprzygody przytráfiało.
8: Obáčmyfz tedy fprawy pańfkié/ a na wżyftko się co
9: by na nás przepuścił gotuimy iakobych się kiedy przyi
10: dzie niewyłamowali/ wiedząc że się on więcyi w poftu
11: fzeńftwie kochá niłzli w wżelakiéi offiarze Wfzakże ie
12: fli kto mniemá/ żeby nám ten poft pańfkj wypifáno nie
13: dlá przyczyn przerzeczonych/ ani dlá wypełnienia fi=
14: gur/ w Mojśefzu i Eljáfzu przełżłych/ ale żebych mieli
15: przykład poftu. Acz tu iakowy był pańfki poft łátwie
16: s świętych Euang: wyrozumić/ wfzakże ielli kto tego
17: niebáczy i to mniemá coię dopiero powiędziało/ nie=

- 18: cháí wié/ żeć by ten przykład niebył napián/ żebych a= (marg) Spoftu pańskie⁶⁰
- : iakiego by poftu
- : przykład przyfzło
- : brać (-)
- 19: bo czwórdzieści dni wrzeczy iako pán Chrifus pościli
- 20: abo niektóre dni mięśné niektóre poftné/ rybné/ i mlécz=
- 21: né poftanowili/ leć abych zówfze miarnie i trzészwie/ a
- 22: nigdy zbytńie dárów pańfkich vzywali/ dziekuiąc mu za
- 23: nie/ i profząc aby ich nám zówfze vyczzał a nás mifer=
- 24: né zprawował. Bo co się pewnych dni poftu abo po= (marg) Pofty dniów pe
- : wnych/ i przebie=
- : ranié w pokar=
- : mách (-)
- 25: trów dotycze/ nafzéi to woliéi przes pana/ który tak
- 26: drugiérás niepościł/ i przes apoftoły iego zoftawiono
- 27: Bo by iednak trudno to wftytkiem vftawić/ gdy iedén
- 28: muśi ieść/ drugiému się niechce/ iedén má co pomyśli/
- 29: drugi nic/ iednému o ryby łatwiéi/ drugiému o mięfo
- 30: abo mléczno (co téfz i Płocki kościół dobrze bączyl po=
- 31: ki chćiał) ten na ryby niemoże pomyślic/ owoten o
- 32: mięfo niedbá/ ci od mléczna abo od ryb niezdrowi/ dru
- 33: dzy zaś i mięfa dlá te⁶⁰ odfępuią

strona: 16

rozdział: 5

werset: 23

- 1:
- 2:
- 3: Jeřliby tedy *niośł *offiarę twoie na ołtárz (marg) *offiaro=
- : wál (-)

4: a tam wípomniál że brat twói má co przeciw

5: ko tobie/

werset: 24 zoftáw tam *offiarę twoię przed oł=(*marg*) *dar tw=

: oi (-)

6: tárzëm/ a idź się piérwéi poiednái zbratëm swo

7: iëm/ a tedy to przyłzedwłzy *donies *offiarę (*marg*) Lu. 12

: Prou: 25.

: *offiarui (-)

8: twoię.

werset: 25

9: Bądź dobréi woléi z *Aduerfárzëm two (*marg*) *fprzeciwni=

: kiëm fktorem

: się prawuiesz (-)

10: iëm prętko/ pokiś z niëm wdrodze/ by cię *lepák (*marg*) *kiedy

: abo snác (-)

11: tento Aduerfárz twói niepodál fędziemu a fę

12: dziá f czeladnikowi I zatëm nie był w *fa (*marg*) f cię nie

: podál (-)(*marg*) *wrzu

: con wta=

: rás (-)

13: dżon do cięmnice

werset: 26 Zapráwdec powiedział nie

14: wyndżiesz ftamtąd ałz wróciłz *do kfártnika o (*marg*) *ofstateczny

: kfártnik bo

: halérz nięrowno

: mniéi (-)

15: ftatnięgo.

werset: 27

16: Słyzeliście/ ifz powiedziáno ftarëm *cudzo (*marg*) *niemáfz cu=

: dzołóżyć zc:

: iako przedtęm

: przymężobóif=

: wie (-)

17: łofztwa niepopelnifz.

werset: 28] Leć iá wám powiédam(marg) Exo: 20: (-)

18: Ze wízelki *ktory patrzy na *niewiaftę aby (marg) *Ktoby poirzał (-)(marg) *czyię
żonę (-)

19: iei požadał/ iufz z nią popelnif cudzołofztwo na

20: sércu fwoięm.

werset: 29]

21: Jeftlibyćię więc gorfzyło prawé oko twoie/

22: Wyłup` ié a zarzuć od siebie/ Abowięmći *to (marg) Matth. 18.

: Mar. 9.

: *pożytecz

: no tobie (-)

23: Ípożytkięm twoięm aby zgynał iedén fzczłon=

24: ków twoich/ a niewfzyftko ćiało twoie było do

25: piekła *posłané.(marg) *wrzu=

: coné (-)

werset: 30]

26: *Także ieflicię gorfzy prawá ręká twoia/ ode=(marg) *I (-)

27: tni iá a zarzuć od siebie/ Abowięmći to iefł ípo

28: żytkięm twoięm aby zgynał iedén fzczłonków

29: twoich/ a nie wfzyftko ćiało twoie/ było dopie=

30: kła posłané.

strona: 18

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: Gdzie to/ kędy się więc oni po=

35: dzieią którzy nápotępieniéi vczą i złośliwie żyią abo my

wszyscy

strona: 18v

S. MATTH.

1: wŕzyŕcy prawie pogánŕcy Chrzefcjani/ dlá ktorých prze

2: klétęgo żywota/ Turcy i infzé pogánŕtwo naukę i wia=

3: rę pana Chriftufowę wnienawiŕci maią. Zaiŕtéc ŕię

4: za co lę kac mámy a tego czekác co pán ku takowém w

5: pŕal: 49. mowj

6: Który ŕię gniewá nabrata ŕwego niedróžnie)

7: I lám pán Chriftus gniewál ŕię/ gdy ŕię co bożyi chfa=

8: ły dotykało/ choć ŕwoie krzywdy/ iefcze odpráŕzał v oi=

9: ca niebieŕkiégo nieprzyiációłum ŕwoiem/ a tak ŕlufžnie

10: przydáno to ŕlowo niedróžnie/ acžgo též drugdzie nie=

11: przypifáno. My przytém obáczmy pilniuczko/ iako má

12: być grzech rozumián. Boć to nám niekrom przyczyny

13: pán Chriftus [!] prawie alž dokońca capit. wykładá.

14: Léc iá wám powiedám) Gdy tyto ŕłowa i terás i

15: potém kilkakroć pán Chriftus mowi/ nienauczáć nás

16: nic przeciwnégo ani nowé^{go} co byŕię wnauce przedtém

17: danéi abo nienaidowało abo znią niezgádzáło/ iako ŕię

18: to potém okáże:(*marg*) Pán Chriftus nie

: uczy nic nowégo

: ani ŕtaremu záko

: nowi przeciwné^{go} (–) ale wykładá zákon/ gdzie i Pharifeu=

19: ŕzowie i infzy przewrotnie rozumieli/ iako to možem

20: ŕtąd rozumieć iŕz nás infzy ŕprawiedliwoŕci niŕz Phari

- 21: feufzów abo Doctorówkiéi vczy/ i tęże przeciwną rzecz
- 22: ich rozumieniu **powiedaiąs [!]** / mowi. Ale iá wám powie
- 23: dám/ Jako téż i wtém mandácie ktory mężóbóiftwa
- 24: zakazuie/ ifz oni tilko i/ o mordeftwách wykładali/ pán
- 25: Chriftus niewspominaiąc ich wykładu (abo ifz iefcze v
- 26: gádzął ich ftánum/ abo ifz był wiadomy) przeciwko
- 27: nięm troiakie ktému mężóbóiftwo iedno **drugie⁸⁰** przed
- 28: bogiem cięższé powiedá.(*marg*) Troiakie mężo=
: bóiftwo (-) Pierwśzé/ które ieft zabjiákw
- 29: káraniá godné/ gdy się kto choc tilko na fercu gniewá
- 30: Inác téż i ten ktory to za fwoią wielką krzywdą czyni.
- 31: Abowięm pán iako to niżyi będzie powiedziáno/ rofká (*marg*) Gdzie się godzi
: gniewać (-)
- 32: záł wzákonie i nieprzyiacioły miłowác/ nietilko infze bli
- 33: źné/ okrom tego gdzieby się krzywdy Bożyi abo wżyft
- 34: kiégo zboru dotykało/

strona: 20v

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: Bo

35: żydowie mając to przykázanie Deut. 6 i 10. aby ieliby

przyśięgąć

strona: 21

EVANG.

karta XXI

1: przyśięgąć mieli/ na jmię łamégo pana łłufznie przy=

2: śięgalj a(marg) Żydowskié przy=

3: sięgi (-)przyśięgi iścilj/ oni (podobno chcąc infzé zdra

4: dzać a oto się nic niebác) wymyflili rozmaité przyśię

gi na niebo na kościół/ na ołtárz i infzé których przyśię

- 5: gami niezwalj/ iako otęm Matt. 23. czytamy/ gdzie téż
- 6: pán Chrifus takowé ich przysięgi iako i tu potąpiá/ i
- 7: przetęptwo ich/ potępionęm czyni/ powiadaiać/ że kto
- 8: przysięgł na niebo zċ przysięgł i na boga/ a tak mu=
- 9: się niegodziło przysięgi przetępowac/ iako to żydowie
- 10: za nic łobie mielj.
- 11: Okó za okó/ ząb za ząb) To przykázáł pán czynic v=
- 12: rzędowy/ Gdzie żydowie opuściwfy rząd łami łobie (*marg*) Kto się má na=
- : łzych krzywd
- : mscić (-)
- 13: łsprawiedliwósci dociągali/ I przetóř pán káże ráczy
- 14: krzywdę podiać trzebali i drugá/ a łamęmu się nie
- 15: mscić/ by téř naóstatek i prawo tak nám w krzywdách
- 16: nałzych niepomágało/ że bych ié mušielj na pana ła= (*marg*) policzka iako má
- : my nałtawowác (-)
- 17: mégo włóżyć. A toć iefł częgo ty łłowa vczá/ które mo=
- 18: wiá nadái policzka drugiego/ dái żupicę i łuknią/ idź po
- 19: niewoléi zċ. Bofmy iednak dlá miłosci bożyi i nałżęgo
- 20: bliźného/ winni włżyscy iedén drugiego vchodźić bra
- 21: terłkié/ i raczy ku policzkum i inłżęm takowęm krzyw=
- 22: dám/ o krom zbytniéi potrzeby/ iefłcze się na wietłzé cię
- 23: łzkości nagotowác/ niłz by się abo łktóryi łtrony krew
- 24: miała rozłác/ abo iakié zamiełzanié zawziác/ coby nie=
- 25: łtało za tę krzywdę/ która się došic dro^{go} wplácá/ gdy
- 26: kto łwoiá cierpliwošciá/ zachowá rzecz połpolitá wpo
- 27: koiu/ żyłzce i łám siebie i nieprzyiaciela łwęgo i dziw
- 28: nych frałunków vidzie. Niekaži tedy miedzy łudem
- 29: łwoięm pán Chrifus tęmi łłowy rzádu/ a łpraw łwiec
- 30: kich które iedno łá wedle woléi bożyi/ ale owłżęm chłá
- 31: li ié Rom. 13. zċ. chowá ié w całósci poki ráczy iako wi=

32: dziemy/ i abytęm lepięi mogły iść/ dziwnię potrzebną

33: naukę dává/ abych się fami nie mścilj/ z drugięmi się o

34: zádne krzywdy niebilj

strona: 23v

rozdział: 6

werset: 22

1:

2:

3:

4: Oko/ iestci świecą ciała/ Iesliby tedy było pro

5: Ite oko twoie/ wżyftko ciało twé *świétné bę (*marg*) *iafné (-)

6: dzie/

werset: 23] Iesliby zaś oko twoie złośné było/ wżyft

7: ko ciało twoie cięmné będzie *Gdzie więc (*marg*) *iefli (-)

8: światłość która w tobie/ cięmnością iest tato

9: cięmność iákoż wielką iest?

werset: 24

10: Niemoże nigd dwiema panom służyć/ Ato (*marg*) Tenże 16. (-)

11: ióz/ abo iedného będzie nienáirzáł/ a drugie^{go} mi=

12: łowál/ abo przy iednem *zoftawał a drugie^{go}(*marg*) *się zabawi

: (abo w iedného

: się wdá) adru

: drugie^{go} wzgardzi (-)

13: wzgárdzáł. Niemożecie bogu służyć i bogac=

14: twu.(*marg*) Tenże 12

: 1.Pet. 5.

: Ps. 54. (-)

werset: 25] Dla czego wám powiadám nietroźczcie

15: się o *wałz żywot cobyście iedli abo cobyście (*marg*) *dufzę wa

15: łzę (-)

16: pili/ ani oćiało wafze *w częmbu ście chodzili. (marg) *w cobyście się

17: obłoczyli (-)

17: Zół niewiętlzá rzecz żywot nizeli *łtrawa? (marg) *pokárm (-)

18: i ciało nizli odzienie?

werset: 28

19:

20:

21:

22:

23:

24: Ź O odzienie także czamu się trozcczećie? (marg) Ź I (-)

25: *obáccie *liljé polné/ iako roftą/ nierobią ani (marg) *vznaićie (-)(marg) *kfićiećie (-)

26: przęda/

werset: 29 a wždy to powiadám wám że ani So

27: lómon *we włyftkiem pańltwie łwoiém był (marg) *ze włyftkiéi

28: chfály łwoiéi

29: był tak przyo=

30: dziewan abo

31: przyodzián (-)

32: tak łtroiny iako iadna łtych/

werset: 30 A ieflić trawę pol

33: ną ktoráto/ dziś iefł/ a na záiutrz bywá wpiec

34: miotána/ Bog tak przyodziéwá/ żali wás nie *(marg) *wielem (-)

strona: 24

EVANG.

karta XXIII

1: dáleko więcyi o małoufni?

strona: 26

EVANG.

karta XXVI.

rozdział: 7

1: **CAPITVLVM. VII.**

werset: 1

2: **N**ie *fądzicie abyście niebyli *fądzęni(*marg*) *poładzǎicie (-)(*marg*) *Lu: 6. Ro. 2.

: społadzę

: ni (-)

werset: 2

3: Abowięm którym fądem fądzicie tęp

4: fądzęni będziecie i *którǎ miarǎ mierzycie tǎ (*marg*) Mar: 4.

: *wktórǎ

: miarę (-)

5: téfz wǎm mierzono będzie.

werset: 3 Ale czamu widzifz

6: *trǎfłkę woku brata fwego/ a *trǎmu wo=(*marg*) *síǎnko abo

: zdziebłko To

: téfz oboie znaczy

: słowo gréckie.

: Połpolicie mo=

: wiǎ profzek

: abo paśdziórko. (-)(*marg*) *Lu. 6.

: *bǎlku

: abo biérz

: mna (-)

7: ku twoięm nieobǎczǎfz?

werset: 4 abo iako **A** rzeczełz bra(*marg*) **A** niektórzy/ mo

: wifz czytǎiǎ (-)

8: tu twęmu *Dǎici wyimę trǎfłke z oka twęgo (*marg*) *dopuścici

: wyrzucę (-)

9: a ono trǎm woku twoięm?

werset: 5] obłudny człowiecze

10: wyimi przedzy trám zoka fwégo/ a tedy przei=

11: rzyfz ku wyięciu trzáski zoka brata fwégo.

werset: 6]

12: Niedawáicie pfum rzeczy świętyi/ ani miec=

13: ćie pereł wałzych przed świnié/ by ich lepák nie

14: podeptały nogami fwęmi i was obrociwfy się

15: nie **B** podrapały.(*marg*) **Lu.** 11.

: **Io.** 14. 16.

: **Iac.**1. (-)(*marg*) **B** drudzy to dra=

: panié na pfy o=

: braciaią iako de=

: ptanié na świnié (-)

werset: 7] Proście abędzie wám dano

16: fzukáicie a naidzieicie/ kołaccie a będzie wám o=

17: tworzonó.

werset: 8] Abowiem wfelki który proši *o=(*marg*) *bierze (-)

18: trzymáwá Ź który fzuká náiduié itemu kto ko=(*marg*) Ź i (-)

19: łace otworzóno będzie *.(*marg*) *aboktó=

: ry ieft

: abo izali

: ieft zċ. (-)

werset: 9] Czyli ieft który zwás

20: człowiek/ ktore⁹⁰ iefli by fyn iego prošił o chléb

21: záfz mu podá kamięń?

werset: 10] I tak że iefliby o rybę

22: prošił záfz mu podá węża?

werset: 11] Iefli wy tedy będąc

23: złęmi/ vmiecie *dary dobre dawac *fynum (*marg*) *to co daiecie abo datki (-)(*marg*)

*dzieciám (-)

24: wazłem *iakósz nie więcyi ociec wazł ktory w (*marg*) *czę̄m abo

: iakósz wie

: lę̄m

: Zob. 4.

: Lu: 6. (-)

25: niebieśiech/ dá rzeczy dobré tę̄m którzyby^go pro=

26: śili?

strona: 28

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34:

35: Weirzymyż

strona: 28v

S. MATTH.

- 1: tedy na złość swoję a nażęgo miłościwe^{go} pana więcyi
- 2: niegniewáimy tēm nażēm ku proźbie leniŕtwem do
- 3: kogo inżęgo mimo óń wzdychaniēm i vciekaniēm/ któ=
- 4: re gdyby nie więcyi vfało komu/ niż panu fámęmu/ ni
- 5: gdyby człowiek kogo inżé^{go} nieprosił iedno pana famé^{go}.
- 6: Zwaźióná droga którą do żywota prowadzi a
- 7: małoich iest którzy ią náiduią) Mało ich drogę (*marg*) Drogę do nieba
- : mało ich naiduie
- : nietrzeba się
- : więc na wielką
- : liczbę ŕpuŕzczác (-)
- 8: do niebá wié abo náiduię/ iako tu pán mowi/ Niepo=

- 9: wiadąimylz tedy/ łtęmi będę trzymął których więcy/
10: abo tych będę naśladował/ gdzie zácnieifzy/ gdzie wię
11: cyi panów i królów/ Boc zaprawdę kto się wedle tego
12: znaczy/ na prawdę łłowá bożęgo nic niedbaiąc/ daleko
13: vchybi Abowięm iako tu łłyzęmy/ łtrocha dobrych mu
14: sięm do nieba iść/ nie zwielką hordą ani bogáčzmi za=
15: pamietąłemi ktoręm trudnięi do boga niłz wielbrądo=
16: wi przes igielną dźiurę ani zmędrkami te^{go} łwiata/ kłó
17: rych mądrość wślepotę Bóg obrácá 1 Co. 1. ale zubo=
18: gięmi apołtoły/ i ktorzy ich chcą naśladować/ złudźmi
19: przed łwiatęm wzgardzonęmi i łzalonęmi ktorých onę^{go}
20: czafu trołzkabyła przeciwko wielkołci złych łudźi nięzi
21: czonyi/ a mułięm iłc drogą ciałną miłerjięi napełnio=
22: ną/ Pamietąimylz to tedy.(*marg*) Co prołty człó=
: wiek má czynić a
: by poznął/ ktorá
: ięłt prawá wiára (-) A ięłli kto tak niewmieiętny
23: ięłt/ że niemoże rozeznac ktorzy lepięi trzymaią/ ięłli ma
24: li wliczbę/ ięłli wielcy (Boc tęłz i heretikow podczas nie
25: wielká liczba byłá) takowy/ niechái pana Boga pro=
26: sí aby mu zęłłáł Philippa drugię^{go} iako onęmu s Aethi
27: opjięi człowiekowi Act 8. a łámlię tęłz niechái pilno
28: o vznanię prawdy łtará/ kałzdęgo bylęwzdy nieiawny
29: błůznierz był/ łłuchaiąc a co leplzē^{go} obierając A gdzie
30: by ięłzcze i tego leplzēgo niemogł obáčzyc/ niechái má
31: przed oczyma to oczęm niewątpi/ pácięrz/ credo/ rołka=(*marg*) Pácięrz/ Credo/
: Bożę przykázanię
: Euangeljé dni ł=
: więtych/ łą nau=

1: ki chrześcijańkiéi

2: fummą (-)

32: zanié pańskie dziefięcioro/ i text goły Euangeliéi które

33: wkołciołách czytaią.

strona: 31

1:

2: Bo hnet szatanowi

3: ięli przypifowac prawdę/ bogu fałsz/ gdyfz tego fłowo

4: iako fałszywé porzucili a onęmu wierzyli/ bógu przy=

5: czytali zázdrość/ szatanowi szczérą przyiásń/ bogu niech

6: cieli być posłufzni szatana zaś włucháli i infzemi rozma

7: tęmi złocinfstwy przeciwko panu wykroczyli/ tak że téfz

8: trudno na to przysć/ żeby ieść owocu zakázáné^{g0}

9: niémieli/ Bo się tam iufz napodułzczenié i zwiedzię=

10: nie szatanié na pana boga gniewali/ rozumieiac żeby

11: iem *czé^{g0}dobré^{g0}* záirzał/ *cze^{g0}* szatan sprzał/ i żeby téfz ięm

12: wiecyi szatán niéfz bóg życzył i sprziiał/ Co wfzyftko nić

13: nie iest iedno pana Boga z iego fáty boskiéi łupić a dia

14: błu ią przypifowac Bo by się byli dobra wfzyftkiégo

15: diabłu więcyi niéfz Bogu przypifowac nie ięli/ nigdy=

16: by mu byli odstąpiwfzy Boga nieprzyzwolili. Tenci

17: iest nápierwfzy i ná więtfzy przykład przewrotności a

18: owczego odźieniá i zarás wilczego drapieftwa/ wpier=

19: wfzém proroku fałszywém szatanie/ infzé przykłady dłu

20: goby wfpominać/ A co się tycze infzych fałszywych pro

21: rokow/ fług onégo *pierwfzé^{g0}* (które obáczywfzy łatwiéi

22: i wfzyftki infzé poznámy) było ich iako świat ftoj bar

23: zo wielé/ lec nám iest nápotrzebniéi/ ty którzy fą dzi=

24: siéifzych czafzow pilnie obáczyć/ nie tilko dlá tego aby

- 25: się im drudzy zawodzić niedali/ ale zeby się też i oni
26: fami vpamiętali/ zwłaszcza ze drudzy nie tak ze złości/
27: iako zniewiadomości prawdy/ prawdzie się przeciwia
28: ią/ którym racz miły panie pomoc/ ku vpamiętaniu
29: Nam fnadniéi ié przydzie z 23. cap. wyróżumić Bo
30: tam pán Chrifus im podobné/ dziwnie wyrazić rá=
31: czy/ A tak tam o nich vłyszemy.
32: Wielé mi ich rzecze onegoto dnia/ Panie/ panię
33: zázechmy přes imię twoie nie prorokowali **ćć: [!])**

strona: 33

rozdział: 8

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:
16:
17:
18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28: I przetółz pán ony kałzdemu i zawłze gdy

29: proši thy zas komu i kiedy a poki chce dawać raczy/ A

30: przedsię chockomu niedá wdzięczná mu prózba iego

strona: 33v

S. MATTH.

1: i chcéaby go prošił a na iego się wołá spufzczáł/ ani ta

2: prózba iego wniwécz póidzie/ ale iá pán iegli nieczém

3: infzém zdóbr docześnych tedy pomnożeniem dobr duż= (*marg*) I kiedy nieupro=

: śięm nieprożno

: profięm (-)

4: nych abo zbawięnych nagrodzi/ iako widziemy wpa

5: nu Chriftušie/ gdy się o oddálenie męki modlił/ ze choc

6: tego nieuprošił/ *cze^{go}* niewfpomináł profząc/ to go pod

7: kało/ najmię poczwierzenie Angelfkié/ które ku lepšie=

8: mu było niż bybył oddálenie męki vprošił/ Tósz wi=

9: dziem w Pawlie świętem 2. Co 12. i infzych fynach bo

: (żych. Idź vkáż się kapłánowi) To na on czas pán

10: Chrifus trędowátému rofkázáł/ ato iíz wedle zákónu

11: niemogł inaczyi miedzy lud przyięty być. Wfzakże i dziś

12: pożyteczná rzecz aby takowé okazowanie oczyszcieniá

13: trádu dużnégo bywało/ zwłászczá gdy kto ciała i krwie

- 14: pańkiiei pożywac má/ Niezeby niebyło przepuŕzczenié (*marg*) Spowiedz dlá czé
: go a iaka má być
: wkościel chrzé=
: ścjańskiem (-)
- 15: grzéchow przes niégo/ Boc i tu oto iuŕz *oczyścione*^{g0} do
16: kapłána odŕyła/ i wielé przykłađów mámy/ gđzie nierz
17: kąc przepuŕzczenié grzéchow okróm żadnyi ŕpowiedzi
18: za łamem łłowa bożégo przepowiađaniem/ iest dáno/
19: ale téŕz i duch święty widomie zesłán. Act. 10: 8. zċ. Tak
20: że téŕz nie dlá tego/ aby kto był obowiázan wŕzyłtki grzé
21: chy ŕwoie wylizyc/ abo téŕz wŕzyłtko co iedno wié po=
22: wiedziéć/ Bo abo tego vczynic nie może/ abo żadnem
23: piŕmem bożem (chyba žeby kto chciał kręćić) nie mo=
24: że być ktemu przymuŕzon/ ale że by od niégo/ łługą ko=
25: ścielny ielŕze trzeba oŕobliwé wyznanié wiary wŕlyŕzał
26: i łumnienié iego wczém by on potrzebował/ łłowém/
27: bożem pocielzył nauczył i trzebali zgromił/ Bo iest wie
28: lé ludzi barzo proŕtych a pod czas téŕz i złych/ którzy
29: łnac o bogu nic niewiedzá ani co czyniá obáczaiá/ i kiedy
30: przyłtępuiá/ czyniá to dlá zwyczaiu tilko/ ielŕi nie dlá czé
31: go gorłżégo i przestóŕz iem okazowaniá a barzo *częłtę*^{g0}
32: i przed mąđrém miłtrzem potrzeba/

strona: 36

rozdział: 9

werset: 4

- 1: A Jefus
2: obáczywŕzy myŕli ich/ rzekł im czémuŕzwy=
3: to myŕlicie złoŕliwé rzeczy w łercach wałzych?

werset: 5

4: Abowiem co iest łatwiei/ rzecz przepuŕzczámci

5: grzéchy twoie/ czyli rzecz/ wftañ a chodź?

werset: 6] Aże=

6: byście wiedzieli iże fyn człowieczy má moc na=

7: źiemí przepuŕzczać grzéchy. Tedy rzecze parali

8: żem zarażonému/ wftawŕzy weźmi łoże twoie a

9: idź do domu twoiego *(*marg*) * i (-)

werset: 7] gdzie téż on wftaw=

10: ŕzy poŕzedł do domu ŕwoiégo/

werset: 8] a tłuŕzcze vi=

11: rzawŕzy to *dziwowały się i chfáliły boga/ (*marg*) *zdziwi=

: ły

: Tamże (-)

12: który dał takową moc ludziám.

werset: 9]

13: A Jelus gdy *ŕzedł zonąd/ virzał człowie=(*marg*) *przemi=

: iál (-)

14: ka ŕiędzącé^{g0} na *cle Mattheufza *imięniem (*marg*) *mycie (-)(*marg*) *rzekną=

: cégo (-)

15: i rzecze mu/ podź za mną/ A on wftawŕzy po

16: ŕzedł zanięm

werset: 10]

17: I sftało się gdy on A ŕiedziál kftólu wdomu (*marg*) A i tu słowo grec

: kié łożenie znaczy

: iako ono drugie

: w przefzłem cap.

: iefli pamiętamy (-)

18: iego *że oto wiele * B celników i grzézni= (*marg*) *A (-)(*marg*) *mytni=

: ków abo

- : wybor=
- : ców (-)(*marg*) **B** przecz się ich
- : łtrzegli przypią=
- : tem cap. ielt po
- : wiédziáno (-)
- 19: ków przyłzedwłzy śiadło za łtół połpołu z Ie=
- 20: łufem i vczniami iego.

werset: 11 *Co virzawłzy Phari=(*marg*) *i (-)

- 21: łeufowie rzekli vcznium iego/ przéczzeto s celni
- 22: kj i grzélzniki ije miłtrz walfz?

werset: 12 A Iefus gdy to

- 23: vsłyzł rzeł iem/ nie *potrzebuiąc kłórzy * (*marg*) *maiąc
- : potreby (-)(*marg*) *mogą (-)
- 24: zdrowi łą lékarza/ ale kłórzy się źle maią

werset: 13 *gdzie(*marg*) *A

- : Efe. 6.
- : Mat. 12. (-)
- 25: więc łzedwłzy/ nauczte się co ielt ono Mi
- 26: łóšierdzia *chcę a nieoffiary/ Bomci iá (*marg*) *pożą=
- : dám (-)
- 27: nie przyłzedł *wezwać łprawiedliwych/ ale (*marg*) *wzywać (-)
- 28: grzélznych ku vpamiętaniu

strona: 38v

- 1:
- 2: Synowie łóznice małżeńkiéi zc:) Przes ty łyny (*marg*) Synowie łózni=
- : ce kłórzy: (-)
- 3: łóznice małżeńkiéi niekłórzy wedlé ięzyka żydowłkiégo
- 4: gołcie zwłłzicza powinowaté rozumieią/ czégo télz nie=
- 5: trzeba odrzucać/ włzakże i to się zdá barzo drózná co w

- 6: Talmudzie żydowskiem piżą/ że między żydy był ten o=
7: byczái/ iŕz na wefelách/ inŕzy goŕcie/ za ŕwoi groŕz ŕtra=
8: wę miewali (acz podobno ten który wefele ŕprawował
9: iakoby wŕzého doŕtatek był/ ktoby chciał kupić/ o tem
10: pieczę miał/ iako téŕz i wefelé o którém ŕ: Jan piŕze/
11: znać moŕe tak być rozumiáno) Lec co s ŕtrony młode^{g0}
12: pana kilka młodzieńców/ i takŕe s ŕtrony młodyi pa=
13: niéi kilka panien/ przy młodych małŕónekach bywało/ ci
14: ŕtrawę tę co i oni miewali/ iako ci którzy zawŕze przy=
15: nich byli/ ŕłużąc ięm/ ŕprawuiąc i chędoŕać ié/ A ty fa=
16: my powiadaia być zwané ŕynami łożnice i ŕtyi i zdru=
17: gii ŕtrony/ którzy to niemogli ŕię przynowych małŕon
18: kach źle mieć/ gdzie inŕzy goŕcie/ magli naczem niedo=
19: ŕtatek cierpiec.
20: Zálz mogą ŕynowie zċ. ŕmutku wŕywać zċ. (*marg*) Obłudnem ŕię
: nic niemoŕe po=
: dobac co ŕię pa=
: nu Chrifuŕowi
: podobá. (-)
21: Stého wŕzyŕtkiégo/ co tu pán Chrifuŕus/ napitanié obłu
22: dnych vcziów Ianowych powiedŕiał/ dla nauki i po
23: lepŕżenia naŕzého/ potychto obłudnych ludziach które
24: téŕz tu pán ŕtrofuie/ obáczmy náprzód/ iŕz ŕię zawŕze dia
25: belŕkięmu iadowi/ obłudności/ wŕzyŕtko źle zdá/ co wier
26: ni ŕludzy pańŕcy czynia/ wŕzyŕtko zaŕ dobrze co ona ŕobie
27: wymyŕlá/ Boć ŕię iéi owŕzeki niebędzie nic podobało
28: co bóg przykazál/ mimoto co by z iéi głowy poŕzło/ ie=
29: ŕliŕe/ ci dla obłudnych poŕtów/ ŕami ŕiebie przekładá=
30: ia a wuczniách pańŕskich/ nad które trudno ktomiál
31: miernieifzy być/ wŕtawiczná ich miarność potwárzaia/

32: że to łobie pewnych dniów/ iako oni/ ani pewnych po

33: trów poftnych iako dziś/ nie wymyślali

strona: 41

rozdział: 10

werset: 7

1: A idąc przepowiedacie/ mo

2: wiąc że się przybliżyło Królestwo niebieskie.

werset: 8

3: Przytem vzdrawiacie niemocné/ oczyściái

4: cie trędowaté: wkrzészaiacie vmarlé i diábel=

5: twa wyganiacie. Darmoście wzięli/ darmo dá

6: wáicie

werset: 9 *Nienabywáicie łobie ani złota/ ani(marg) *niemiéi

: cie (-)

7: łrebra/ ani c miedzi *wpały wafze(marg) c Bywały na on

: czas iako i dziś

: miedziané pienią

: dze acz dziś nie=

: co śrebra przylá

: dzaia/ Przytem

: iako i dziś náfza

: li ié/ zwłáfzcza w

: drodze/ wtrzošie

: ch abo wczém ta

: kowém w co się

: téfz opałowali (-)(marg) wpaś=

: ách wa=

: łzych (-)

werset: 10 ani mantici

8: na drogę a także ani dwu łukien/ ani bótów/

9: ani łalki. Abowiem godzien iest robotnik *łtra

10: wy łwoiúi.(*marg*) pokar=

: mu abo

: żywności (-)

werset: 11

11: A do którego miałta abo wśi wnidziecie/ wy

12: wiedźcie się ktoby wniúi był godzien/ i tamże

13: *miełzkáicie pokibyście zonąd niewyłzli.(*marg*) *trfáicie

: afzbyście

: wylzli (-)

werset: 12

14: A wchodząc wdom pozdrowcie i/

werset: 13 I będzieli

15: onto dom godny niech náń idźie pokói wáfz

16: Niebędzieli zaś godny/ pokói wáfz/ niech się

17: wroci do wás.

werset: 14

18: *Gdzie téłz ktoby wás nieprzyiał/ ani wa= (*marg*) *I (-)

19: łzych mów słucháł/ wychodząc z domu abo

20: miałta onégo/ wybiicie proch nóg wáfzych/

werset: 15 Za

21: prawdęc wám powiedám iści *łzúi będzie(*marg*) *znośniúi (-)

22: źiemí Sodomów i Gomorrhów wdźień łą=

23: dny/ niłzli miałtu onému.

werset: 16

24: Oto iá wás połyłám iako owce wpośrzod

25: ku wilkow/ bądźciełz tedy rołtropnemi iako wę

26: żowie aprołtemi iako D gołębice.(*marg*) D Słowo łaciń=

- ⌌ fkie i greckie zna
- ⌌ czy i famca i fa=
- ⌌ micę iako zaś i
- ⌌ wpolkiem ięzy
- ⌌ ku gdy mowiem
- ⌌ gołebie leca za=
- ⌌ rás tám rozumie
- ⌌ my i gołebicę/ á
- ⌌ tych włafności
- ⌌ wkafzdem ięzyku
- ⌌ ieft dośyc. (-)

werset: 17 A ftrzelczcie się

- 27: onychto ludzi. Boć wás podadzą *do wal(marg) *nafeimy
- ⌌ abo fady (-)(marg) *fczeręmi
- ⌌ abo niezd=
- ⌌ rádliwé=
- ⌌ mi i nie=
- ⌌ gniewli=
- ⌌ wemi
- ⌌ Mar. 13.
- ⌌ Lu. 21. (-)
- 28: nych rád i w Boźnicách fwoich wás *biczo= (marg) *choftać (-)
- 29: wać będą

werset: 18 I będziecie wodżeni przed *kfiążę (marg) *wodżę

- ⌌ ftarofty (-)
- 30: ta i krolie dlá mnie/ **naświedeftwo** [!] iem i po=
- 31: ganum.

strona: 43v

- 1: Ku pierwŹyzi co náleży/ Aby Źpowáźnyi (marg) Co za Źprawa

: przy pofelstwie

: Apoštołow (-)

2: a ftatecznyi sprawy ich/ było pofelstwo iego niedaręm

3: né/ niekaże iem miotac pereł przed śwynie/ niekaże być

4: natrętami i gołpód co rás odmięniąc/ niekaże się tész

5: nieobyczajnością i nieludzkością przykrzyć/ niekaże nao

6: ftatek gniewliwými i niecierpliwými być. Ale iem ro=

7: fkazuie/ aby obączali kukomubysię fkłonić/ aby w iednyi

8: gołpodzie/ któraby o ich naukę dbała trwali poki trzeba

9: aby tész drugie pozdrawali wchodząc wdomy ich zwy

10: czainem w żydoftwie pozdrawianiem/ żądaiąc im po=(*marg*) Pokoi wám/ po

: kói tępu domo

: wi w żydoftwie

: żwyczainé pozd=

: rawiania (-)

11: koiu iako v nás/ pomocy bożyi. Boc iem nowyi pán

12: nieuftawił/ iedno czytáimy L.Reg.15. 1. Efd.5. zċ.

13: Choc dziś iedni na obłudność drudzy napychę swoię/ to

14: pozdrawiané iakoby nowo od pana vftawioné obro=

15: cili/ że tész iedni mowią *pax huic* domui/ a drudzy *pax*

16: *vobis*/ miafto żwyczáiného pozdrawiania/ iako by to

17: iem famem á niewłzyftkiem mowic przyzwoitá była/ a

18: bo się godziło. A gdy iem każe pozdrawiac/ tem chce aby

19: i infzych powinności nie zapominali pokiby ich pofel

20: ftwu niezkodźiły/ A to im rofkazáwłzy/ przykazuie tész(*marg*) *Przećiwko nie=*

: wiernem i here=

: tikum zċ. iako się

: pán zachowac ká

: zál (-)

21: aby przećiwko niewdzięcznym niepoczynali nic niebra

- 22: niebraterfkie^{g0}/ niepalili ich ogień iako to mogli vczynic i chcie
23: li ale ié sfukáno Lu. 9. niegnojli w wieży i mordowali
24: zc. (iako dziś to wżyftko fludzy wrzczy boży o fwoie
25: błędy iawné) ale żeby tilko wybiciem prochu/ ich złość o
26: świadczyli i zniéi ié napominęli/ iako tamże święty Lu
27: kálf przypominá/ a temżec nauczył ié/ że maią nié=
28: wiernem i infzem okazować/ ifz okrom ich zbawiéniá/
29: nieżadaia nierzkaç czego infze^{g0} ale téfz ani prochu ich/
30: A to kupierwżyzi rzeczy na ten czas došic/ Ile zas ku w
31: torei/ Aby się potem kto niegoršzył i zatem pošelštwá(marg) Enangelia [!] roško
: fzy świeckiei nie
: przynoši (-)
32: abo nieporzucił abo się przyiac ftrachál/ wczas wżyft
33: kiem pán opowieda że to pošelštwo iego które on ro=
34: fkazuie niebędzie przyczyną świeckii roškošy/ pokoiu i
35: infzych takowych rzeczy/

strona: 46

- 1: Abo ifz
2: tem okazać chciál/ że iego krošstwo/ niemá nic podob
3: négo fkrošstwami žiémškiémi/ które iako wewšzech
4: rzeczách pompy vżywaią/ tak i pošly/ wedle potrzeby/
5: šrebrem/ złotem/ obroną pieniędzmi i infżemi potrzeba
6: mi opatruia. Są téfz i infzé wykłady którem trudn o [!] przy
7: ganic/ komu się tedy pierwšzy niepodobá niech šobie
8: ktory chce obiera.
9: Godžien iefš robotnik fšrawy fwoiei) Takci pán
10: mowi/ my zaś iefštechmy fkapi przeciwko prawem ro=
11: botnikum šłowa božého i šamy się našufzbie pańškiei
12: o pošywiénié trofzczémy/ abo prošné chleby chowámy
13: i temže fwoie šumniénié obrážámy 2. Theš. 3.

- 14: Strzelźcie się onych to ludzi z̄c. Co iem przedzyi
- 15: kázál się wiwiadowac ktoby był godźień: to terás in=
- 16: fzeimi słowy/ i o infzych perfonách/ wymowił/ Pharife=
- 17: ufzē ilé możem baczyc/ którzy go cap. 9. hańbili rozumie=
- 18: iąc/ nie żeby ié oni za tą drogą komu mieli wydac i in=
- 19: fze iem ciężkości wyrządzac/ Bo iako o tem nic napifa=
- 20: napifané^{g0} niemamy tak téfz i ćwierdzić niemożemy/ ale prze=
- 21: gładaiac że znich nieprzyiacioły maią/ którzy miafto
- 22: dziekowaniá kędy mogąc/ radzi iem załzkodzą i potem
- 23: é [!] o wielkiéi ciężkości przyprawią i ftąże aby się ich i
- 24: terás ftrzegli godni fą.
- 25: Gdzieto wydác brat brata naśmierć/ i ociec
- 26: dziecię fwoie z̄c. Co iedno zbawiciél nafz tu abo in=
- 27: dzie wielé kroć/ o przenaśladowaniu prawdy i tych
- 28: którzy iéi fczérze nauczaią abo ią mocnie dźierzą powie
- 29: dac ráczy/ ich miferié natem fwiecie wyliczaiąc to: acz się
- 30: zawfzē wypełniá/ wfzakże my prawie wfzyści/ barzom
- 31: dźiwno otem rozumieli/ a ftégo dźiwu/ nafzy kazno=
- 32: dzieie niewmieli nás by námniéi wywieść.

strona: 48

rozdział: 11

werset: 25

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: Dziękuje tobie oicze/ panie nieba i ziemie/ zés

strona: 48v

S. MATTH.

1: tyto rzeczy *mądrém i rośtropném ludziam (*marg*) *od mąd=

: rych i ro=

: zumnych

: fkrył (-)

2: fkryté vczynił a dziátkámeś ié obiawił *bar=(*marg*) *tak

: abo mu

: miły (-)

werset: 26

3: zo dobrze oicze/ gdyż to tak było vpodoba=

4: nie przed tobą/

werset: 27 Wfzyłtko mi dano iest od oica

5: moiego/ I niezná nigd fyná iedno ociec/ ani oi/

6: ca kto zná/ iedno fyn/ a komuby chćiał fyn obiá

7: wić.

werset: 28 Chodźcie do mnie wfzyscy ktorzy **K** cięż=(*marg*) **K** Słowo gręc=

: kie ciężką robo=

: tę znaczy (-)

8: ko pracuiecie i obciążeni iesteście/ a iá wám od=

9: poczną.

werset: 29 Weście mé iarzmo na się/ a vczcie się

10: odemnie *żećiem iá cichy iest i pokorného(*marg*) *ponie=

: wążem (-)

11: ferca/ a náidźiecie odpoczynięnié dużám wa=

12: fzem/

werset: 30 Abowiemci iarzmo moie *znośné i *cię(*marg*) *milé abo

: łatwié (-)(*marg*) *brzęmię (-)

13: zár mói lekki.

14: Wykład na iedennaſte Capitulum.

15: **I** Tyżeś iest onem ktoryby to miał przyść (*marg*) Stąd przyfzło Iá

: nowy ś: do pana

: Chriftuſa pofel=

: ftwo (-)

16: Ián ś. wiódł żywot napuſzczyi frogi o grubem odzie=

17: niu i ftrawie fproſtnéi/ chlebá nieiedzác ani wina pi=

18: iąc Lu. 7. Pán Chrifthus zaś choc téż wiódł żywot świę
19: ty/ wżakże iednak wedle półpolitého acz tilko dobrého
20: infzych zwyczajiu/ I przetósz się wielé ich gorząc łtego/
21: mimo wżyftki cuda które czynił/ niegodnem go aby był
22: Mefzjażem rozumieli/ iakoto (ich mnięmaniem) żarło=
23: ka i pjianicę i wrzeczy rofkofzniefżego niż Ián/ i niżby
24: Ínác przyftało powadze Mefzjażowéi iakołmy otem
25: łłowa pańskie łłyżeli/ Iána zaś acz mu téż djabelłtwo
26: przyczytali i czekali takiého Mefzjaża coby ié wżelakich
27: tego świata rofkofzy domieścił/ przed sie iednak mieli^{g0}
28: za święłżego/

strona: 51

EVANG.

karta LI.

1: Przyszédł Ián nieiedzząc ani pjiąc/ alić powie=
2: daią zc. Iełliżec na on czas/ przewrotni ludzie nai
3: dowali/ częmy tam mądrość swoię i rzecz przekłętą/ (marg) Obłudni ludzie
: pana Chriftuła i
: Iana ś: ganią ko
: gósz chfalić będą (-)
4: przeciwko dwięma tak zacnem doctorum panu Iełufo=
5: wi i Ianowi świętemu łtanowili/ ani się iem które^{g0}
6: łtych miłofników bożych żywot podobał/ owłzekić dzi=
7: wu nięmałz/ iefli dziś takowi ludzie zapamiętali ku
8: zatłumięniu prawdy/ przeciwko tem którzy ią miłuią/
9: niewiedziéc czego tylé niewymyślaią i więcyi patrzą
10: na łtán żywota ich/ niżli nato co omiłem bodze trzy=
11: maią/ Wżakżemy nielękáimy się te^{g0}/ boć prawda na
12: więrzchu być musi/ iedno pana tem pilniéi prośmy i
13: przykázaniá iego łtrzełzmy im łą gorży i chytrzeifzy

- 14: prawdy szczyry przeciwnicy.
- 15: I wprawiedliwiona iest mądrość oddzieci swo
- 16: ich) Iako częstokroć w piśmie świętem/ syn boży ma
- 17: drością się zowie/ tak i tu (z rzeczy ile się baczyć dá) (*marg*) Zydowie/ mądro
- : ść/ pana chri=
- : ftuła/ i żywot ie^{go}
- : wprawiedliwia
- : ią i poprawuią/
- : łami siebie wpra
- : wiedliwic ani po
- : prawic nieumié=
- : iąc (-)
- 18: mozem rozumiéć/ że przez mądrość pán Chrifus łam
- 19: siebie znaczy/ iakoto *nájwyszłzé^{go}* i námędršzého pana á
- 20: mištrza kościoła *łwe^{go}*/ od *które^{go}* my ludzie co byłmy się
- 21: mieli vczyć/ i to chfálic/ coby on iedno czynił abo chfá
- 22: lił/ i także czynic coby on rofkázál/ lub by się nám zda
- 23: ło lub niezdało/ to nás wielé gardzi tem doctorem ktory
- 24: iest szczérą mądrością/ I prawie nałzyi złości vgodzić
- 25: niemože iusz takié iusz owotakié nám doctory łłowa
- 26: *łwe^{go}* daiąc. Więc kiedy będzie miarny/ łtateczny/ nie=
- 27: wielomowny/ wštydliwi/ miłóšierni zc. to iusz božek/
- 28: iako tu łána opętanem zową/ kiedy zaś będzie czło=
- 29: wiek otworzyłty zc. hnet i pjiakiem zc przéchrczą choc
- 30: též na deń niebędzie nic miernieišzého/ iako sie i to łpa
- 31: nem Chrifuszem dzieie. Także též i o vczonych i niewczo
- 32: nych/ tak o proštych i chytrych/ łczodrych/ i łkápnych/
- 33: gniewliwych i wkładnych/ dziwnié łądzą záden się iem
- 34: niepodobá/ Co tedy mowi/ wprawiedliwioná/ rozu=

35: miéimy że to powiedziáł/ iłz oni/ iakoby pociofuiąc go/ i

strona: 51v

S. MATTH.

1: lepszem a íprawiedliwízem obłudnie miéć chcąc/ tak o=

2: niem ładzili/

strona: 53v

rozdział: 12

werset: 3

1: A on iem powiedział/ nieczytaliście co vczy (*marg*) 1. Reg. 21. (-)

2: nił Daudid/ kiedy łaknął i łam i ci którzy zniem

3: byli/

werset: 4 iako włzedł dodomu boże^{go} i iádł chleby ^B(*marg*) **B** Kładziono tych

: zroskazaniá páń

: skiégo co łobbo=

: ta dwańście na

: łtole do tégo zgo

: towanym Ie: 24 (-)wykładanné/ których mu się niegodziło ieść/ a

4: ni tem którzy zniem byli tilko łamym kapła=

5: num?

werset: 5 Aboście nieczytali w zákonie/ że w łob=

6: boty/ kapłani wkościelie łobbotę *pokálaią a*(*marg*) *depcą

: abo gwał

: cą (-)(*marg*) *niewin

: ni

: Efe 6.

: Mat. 9 (-)

7: przes winy łą?

werset: 6 Gdzie ia wám powiedám

8: iże tu wietłzy iest niłzli kościół/

werset: 7] A gdy byście

9: wiedzieli co iest ono Miłosierdзіá *chcę a (*marg*) *żądam (-)

10: nie offiary/ tych byście niewinnych *nieprze=(*marg*) *niepotę

: pili abo o

: łądzili

: Mar. 3. Lu. 6. (-)

11: kázali:

werset: 8] Abowiemci i sobboty panęm iest fyn

12: człowieczy.

werset: 9]

13: A poszędwży zonąd/ przyzędł do Bożnice

14: ich/

werset: 10] A oto był niektóry człowiek/ który miał

15: *vłchłą rękę/ i pytaligo rzeknąc/ godzili się w= (*marg*) *fuchą (-)

16: sobboty vzdrawiac? aby go *obwinili/(*marg*) *ofkarży=

: li (-)

werset: 11] ale on

17: powiedział im/ Którysz z wás będzie człowiek

18: któryto *gdyby miał owcę iednę/ a ta *mu(*marg*) *będzie (-)(*marg*) *iefli v=

: padnie (-)

19: wpadła w doł dni sobbotnych záli iei nieumie

20: i niepodniésie?

werset: 12] I czemżę tedy człowiek *nie (*marg*) *iakósz

: wielém (-)

21: przewyżłzá owce? A tak godzi się w sobboty

22: dobrze komu vdziałac/

werset: 13] Tedy rzecze onęmu

23: to człowiekowi/ wyciągni rękę twoię/ a on wy

24: ciągnął/ I *s ftała się zdrową iako drugá.(*marg*) *i zoftá=

: wiona

: ieft

: Mar. 3. (-)

werset: 14

25: A wyłzedwłzy Pharifeufzowie *wefzli w (marg) *wźieli (-)

26: radę przeciwko niemu iakoby go łtracili/

werset: 15 Alé

27: Iefus poznáwłzy to pofzedł zonąd i fzło za

28: nięm rzéłz wielé *gdźie téłz vzdrowił onyto (marg) *i (-)

29: włzyłtki

werset: 16 i frodze iem przykázál aby go *nieob=(marg) *iawnem

: nieczynili (-)

strona: 54

EVANG.

karta LIII

1: iáwiali

werset: 17 A by się wypełniło/ co ieft rzeczono

2: przes Iłajálza proroka

strona: 56

1: Bo i vcnie fwoie że rwali

2: w święto kłofy pilnie wymáwiá/ i łam bliźnému do=

3: brze czyni/ i Pharifeufzów wtem niegani że bydło z do=

4: łu w łobbotę wywłáczali/ Ktému iefzcie oni fwoié rzecz

5: cwierdząc i to przydáwaią/ żeby nietilko łám pán Chri/

6: łtus zákon i cerimonjé przereczonými rzeczami płował

7: ale téłz i ie^{go} chrześcjańłtwo/ Przes któréd nierzkcąc włzyłł

8: ki ceremonjé žydum rołkázané ale téłz i vłtawy łádow=

9: né: także mało niewłzyłłtki: łą wniwécł obróconé/

10: gdźie zákon/ i niektórych cerimoniéi przelłpłłtwo gar

11: dłem káráł. Którédto wywody tyi łtrony acł włzyłłtko

12: niekłamliwie powiedaią/ wżakże iż iescze niedokłada=
13: ią co tu iest nąpotrzebnieiżego/ daleko swoię ftronę od
14: prawdy wwodzą iako wnetże wyrozumiemy/ to pier=
15: wyi obaczywfy/ co drudzy przeciwko pańskieí woléi/ i
16: zarás i tyi ftronie przereczonyi ftanowią/ A ftanowią
17: iefli nie wietřzą/ tedy zajřtę niemnieiřą niřli ona/ Ma
18: iefstatu bořego wzgardą/ Bo iest dziś wielé takich
19: którzy choc widzą ze tu pán Chrzeřcianow swoich i
20: przed swoiem przyřciem poganow którzy weń v wie=(*marg*) Odfczepieńcy kto
: rzy lud boży cere
: monjami iéřfcz=
: éř nie potrzebnę
: mi zniewálaią (-)
21: rzyli/ niewolą żydowřkich ceremoniei/ řwiąt i infzych
22: vřtaw takowych nieobciążył/ i vżywali tyi wolności/
23: tak pogani za řtarého ząkonu nawrocęni/ tak potem
24: pierwřzy chřeřcijani národów wřzelakich/ i dziś vży=
25: waią którzy mogą: a wřdy onj niedbaiąc na to/ kładą
26: na lud boży pęta wietřzé i okrutnieiřzé niřli ié kiedy ży=
27: dowié mieli/ Co s řamych řwiąt wyrozumieć łátwie
28: możemy/ Bo gdy żydum mało był pán Bóg řwiąt po=
29: ftanowił: i iakořmy dopięro řlyřzeli i niřyi vřlyřzemy:
30: chřeřcijani wolni od nich byli/ choc ich maluczka liczbę
31: mieli oni zař (infzych vřtaw niewřpominaiąc) tak wie
32: lé řwiąt wkořcielé bořem naczynili/ że ledwa niewięcyi
33: niř dni powřzednich i řtaką ié niewolą řwięcić rořka
34: ziuą/ że teř przetępce ich/ na potępięnié i bezecnoř wię
35: czną iakoby heretiki i niezbořné ludzie ořadzaią/

strona: 58v

1: vgodzimy to wedle nauki pańskieí/ a tem czařem dłu

- 2: żyi się około tégo bawić niebędziem ale rączyi nauczę=
3: my się/ iefli téfz fą które infzé vftawy nowého zakonu
4: ofobliwé/ abo co onich trzymać/ Co tedy ku pierwłzyi (*marg*) Ceremonje no=
: wégo zákonu (-)
5: rzeczy/ wątpić niemamy/ że nowy zakon/ má fwoie no=
6: wé vftawy/ które zową Sacramentami a my ié téfz mo
7: żem poczytać nieiako za ceremonjé iako przedtem ob=
8: rzezanié Gen. 17. wżakże za takowé które téfz maią o=
9: biétnicé łafki i miłóśierdziá od pana przydaną na wiet
10: fzé poćwierdzenie wiary nałzyi/ gdy bych ich nábożnie a
11: zwiarą vzywali abo ktorých się powtarzac iako chrzftu
12: niegodzi wfpominali ié/ iakoby pańfkiésię łaski przes
13: nie zapieczętowani vpominaiąc/ i wniéi zatą pieczęcią
14: niewątpiąc/ Takowé vftawy fą trzy nieodmięnné/
15: chrzeft święty/ wieczerzá pańfká/ ktorą Polácy przyftę
16: powaniem zowiemy/ A fłowa pańfkiego/ a zwłáfzcza
17: Euangeljéi świętyi o grzechow przepułzczeniu i żywo=
18: cie wieczném/ od ludzi nato wyładzonych i infzych czału
19: potrzeby/ tak połpolicie wżyftkiem iako ofobliwie ko=
20: mu trzeba iałné/ prawdziwé a fzczeré przepowiedanié.
21: Którychto trzech vftáv/ niemoże nigd zepłować abo
22: w námnieifzem **punctie** [!] nad poftanowienie pańfkie na=
23: rułzyć/ A gdy by ich kto narułzył/ tego się mamy ftrząc
24: téfz i pozdrowic/ nierzkąc ich vzywać/ wedlé iego wolei
25: panu Bogu przeciwnyi/ aby nás pán Bóg niekárał z
26: nim iako vcześniki iego/ Bo kto pozdráwiá takowého
27: abo go przyimuié i vzywá Sacramentów wedlé vfta=
28: wy iego/ ten się czyni towarzyfzem złoczynftwa iego
29: iako święty Ián vczy w wtoryi Epiftóle/ i owfzem bie
30: **bierze**^{go} łobie iakoby za boga/ gdyfz fwégo pana vftawę o

- 31: puściwŹy/ iego wftawy naśladaue. To tedy o wfta=
32: wách nowe^{go} zakonu pilno pamiętáimy/ a niegardźmy
33: ięmi/ ale ich częfto/ których się godźi/ dni zwłáfcza na
34: to odłożonych to ieft w święta wzywaimy wedlé wfta=
35: wy pańskiei i inŹe ktemu ile mozem przywodźmy/

strona: 61

- 1: A iefli się tego pana przeciwnikami s ftanię=
2: my/ tedyć téż i Antichriftami/ boc to Antichrift znaczy.
3: Leć iefli Antichriftami będziemi/ czegółz inŹego iedno
4: piekła czekamy? OwŹeki tufz potępienie nad nami/
5: Boć niepodobieństwo aby się kto nie zaftawiał za pa=
6: na ChriftuŹa/ iefli znięm ieft prawie a nie zdrádlowie/
7: Abowiem téż i przyáciel cnotliwy/ nie moze zamilczć
8: ani zakryć/ ale się Źpreciwi gdy co haniebnęgo a fáłfzy
9: węgo przeciwno Źwemu przyiacielowi cnotliwemu/
10: ŹyŹy a czafem to i ludzie niecnotliwi za niecnotliwými
11: prawdzie się przeciwiájac czyniá/ Iefli się tedy ludzie
12: za Źwoich przyaciól dobrá Źwawę podczas gardła nie=
13: lituiác/ zaftawiaia/ coŹ więc panu a zbawiciełowi Źwę
14: mu niezdradliwi ie^{go} wierni wczyniá? SromáimyŹe ta
15: kowyi niewdzieczności a zdrady nafzy/ którzy się praw
16: dy nám wiadomyi wftydziemy/ abo przed iaká boiaź=
17: niá ráczyi iá potłumiámy niŹli wyznáwámy
18: Iakółz możecie mówić dobrze/ będąc złými zc.
19: Czafem nieŹprawiedliwy Źędziá/ dlá pieniędzy abo *czé^{go}(marg) źli/ źle/ dobrzy*
: dobrze czyniá a=
: bo mowiá poŹpo
: litá prawda (-)
20: inŹego Źprawiedliwie oŹadzi/ głupi człowiek Źtrafun

- 21: ku mądrze powié/ zły na czas dobrze vczyni a wždy to
22: nie fáłz/ że fędziá niefpławiedliwy/ niefpławiedliwie
23: fądzi/ głupi człowiek mądrze niemowi/ złoczyńca do=
24: brze nieczyni/ iako zaś przeciwnęm obyczaiem/ dobry fę
25: dziá znieobaczenia źle ofądzi/ mądry **czowiek** [!] głupie fo
26: bie pocznie/ cnotliwy niedobrze poftąpy/ iako wĺzyšcy
27: by nálepšzy maią fwé obłędliwošci/ a wždy to ieft po=
28: fpolitá práwda/ że dobry fędziá/ fądzi dobrze/ mądry
29: człowiek/ poczyná fobie mądrze/ i cnotliwy fprawuie
30: się cnotliwie/ Bo wtakowych mowách/ na obiedwie
31: ftronie/ niepatrzámy/ co się takiego nad zwyczái przy=
32: trafiá niebarzo wáźného/ ale co pošpolicie dobrého abo
33: złého bywa/ Temże fpošobem ty ŗłowa pańłkié/ że fą ge
34: neraliter/ prawdziwé/ rozumieimy/

strona: 63v

rozdział: 13

werset: 19

- 1: A ten ci ieft przy drodze **c** zašíaný/(*marg*) **c** Co się tycze tex
: tu greckiého/ mo
: głoby się to ści=
: ągać na ŗłowo ro
: śiané iako i niżyi
: Lec fęns przeciw
: tęmu ieft (—)

werset: 20 Na fkaliftych

- 2: zaś miefcach zašíaný/ tenći ieft/ który ŗłuchá
3: ŗłowa i hnet ié z rádošcią przyimuie/

werset: 21 leć niēmá

- 4: korzenia włamym fobie/ ale doczešny ieft/ więc

5: gdy przyidzie wciik abo przenaśladowanié dlá

6: słowa/ natychmiałt się *odtrącá/(*marg*) *gorfzy (-)

werset: 22 | A on który

7: ielt w cierniu zaśiany/ ielt ci ten/ który to słuchá

8: słowa/ leć troškanié tego *świata i zawodzę=(*marg*) *wieku (-)

9: nié bogactwa/ zadużzá wniém słowo i s ftáwá

10: się *krom pożytku(*marg*) *niepoży

: teczny abo niepoży=

: teczné (-)

werset: 23 | On lepák który ielt na dob

11: ryi żięmi zaśiany/ tenći ielt/ który słucha słowa

12: i rozumié ié A tenći więc **D** owoc przynośi/ (*marg*) **D** Rozumiéimy

: w ktoręmbykol=

: wiek ftanie żył/

: byłę potciwęm/

: wżakże tak iefli

: będzie ftale trfál

: przy słowie przy

: iętem i będzieli

: wżyftko coby

: nań przyfzłó fkro

: mnie podeimo=

: wał Lu: 8: (-)

13: I czyni ieden tylé ftokroć/ drugi tylé fześdzie=

14: śiát kroć/ niektóry zaś tylé trzydzieści kroć.

werset: 24 |

15: Drugié podobieńftwo *przełożył przed (*marg*) *powie=

: dział im

: Mar. 4. (-)

16: niemi rzeknąc/ przypodobané ieft królestwo

17: niebieskié człowiekowi *ktoryto síal dobre na=(*marg*) *rośiew=

: cy dobre^{g0}

: naśięniá (-)

18: śięnié na roli fwoiúi/

werset: 25] A gdy ludzie fpali przy=

19: fzedł nieprzyiaciel iego i naśiał kąkolá miedzy

20: *pżęnicą i pożedł precz/(*marg*) *zbożem (-)(*marg*) *kąkolu (-)

werset: 26] A kiedy *się puściła (*marg*) *zielé wí

: rofzło (-)

21: tráwa i owoc vczyniła/ tedy się pokázało i ká=

22: kolé

werset: 27] *Gdzietéř przyftąpiwřzy sładzy *gořpo(*marg*) *a (-)(*marg*) *pana do

: mu (-)

23: darřci rzeklimu/ Panie/ zázés ty nieśiał dobre^{g0}

24: naśięniá na roli twoiúi/ fkąże tedy kąkolé

25: *má?(*marg*) *się wzię

: ło (-)

werset: 28] A on im powiedźiał *nieprzyiazny (*marg*) *nieprzy

: iaciel (-)

26: człowiek to vczynił/ A sładzy mu rzekli: chcefź że

27: tedy abyřmy fzedwřzy pozbiérali ié?

werset: 29] On zař po

28: wiedziál/ Nié/ Byřćie lepák: zbieraiąc kąkolé/ nie

29: wykorżenili zarás zniem i pżęnicę

werset: 30] *dáćie o=(*marg*) *dopuř=

: ćie (-)

30: boigu roć pořpołu ařz do źniwa/ a czařu źni=

EVANG.

karta LXIII

1: wa rzekę żeńcám/

strona: 66

EVANG.

karta LXVI

1: W ćierniu zaśiany/ ielci tęt ktoryto słucha słó
2: wa bożego zċ. Aby nigd niemniemáł/ żeby kto był
3: dobrą ziemią/ piérwyi niżby słowo pańskie wśłyżał i
4: wyrozumiáł/ pán Chrifus gdy tu wykładá ktoby był
5: na dobréi ziemi zaśiany/ a kto na nietrafnyi niewśpo=
6: miná mądrości ani głupstwa/ niewśpominá vczynków
7: złych ani dobrych/ które by kto przedśluchaniem słó=
8: wa bożego miał/ ale tilko przypominá śluchanié słówa
9: bożego a iako się kto wniēm abo przeciwko niēm: wśły
10: śzawśzy iē zachowáł/ Abowiēm nietaino panu Chrifus=
11: łowi/ że ku przyściu do słówa iego nic godność tego
12: świata niepomágá/ ale owśzem/ iako potem 21. wśłyżę
13: my/ nierządnicę i celnicy vbiegają do krolestwa niebie
14: Ńkiego/ tego świata lud cnotliwy/ częgo mamy przy=
15: kład łotra/ Manafęffa/ celnika onęgo/ które radzi częśto
16: wśpominámy/ i infzē niezliczoné/ którzy niemaiąc przed
17: tem dobrych vczynków/ s Ńtali się dobrą ziemią/ przes
18: łamo łérdecznē przyięcié słówa bożęgo/ a Gamaliel i
19: tēmu podobni/ iako dobrą ziemią nigdy niebyli/ tak
20: się potēm nie s Ńtali/ słowo pańskie wzgardziwśzy choc
21: ich żywot zwierzchni/ dość zacny był/ Iako tēż miedzy
22: tēmi łamęmi/ Których złość przed światem iawná by
23: ła Mattheuś celnik i zacheus drugi/ wśłyżawśzy słowo
24: boże niedaligo wśobie zaduśzac roźkółzam ani łakom=
25: łtwu/ któremu byli przywykli/ Iudáfz zaś dał/ i Ńtąże
26: pana krádl/ i naofatęk go przedáł/ Także Kajphaś/

- 27: Annas i drudzy takowi/ którzy téż pana Chrystufa v=
28: znawali/ wżakże bojąc się o fwé ftany o gardło i przy=
29: prawili Io.11. Gdzie téż możem się dziwować/ któ=
30: ryby ftych dwu był ziemią lepszą/ iefli Gamaliel s
31: Pharifeufzami i Biskupy/ który chrześcjanum niekázál
32: nic czynic Act.5. czyli Paweł który ié mordował? O=
33: wżekic by się lepszą ziemią zdál byc Gamaliel/ niżli
34: Paweł/ a wždy inaczyi widziemy/ A tak dobroci zię=
35: mie ku przyięciu słowa bożégó/ fprześlzyi godności abo

strona: 66v

S. MATTH.

- 1: niégodności niéładźmy/ ale prosto od słowa bożégó ten
2: ład poczynáimy.

strona: 68v

S. MATTH.

rozdział: 14

werset: 13

- 1: A Iefus gdy to vsłyfzał *wśiadwłzy włódź (*marg*) *włodzi (-)
2: odiachál zonąd na miejsce pufté ofobno *Co (*marg*) *i (-)
3: téż vślyfzawłzy rzéfze/ fzły z miált piefzo za
4: nięm/

werset: 14 A Iefus wyfzedwłzy virzál wielką rzéfzę

- 5: i férdecznie się roślitował nadnięmi i vzdrowił
6: ty którzy z nich chorowali.

werset: 15

- 7: A gdy *przyfzedł wieczór przyftąpili knię (*marg*) *się poł=
: no ftało
: Mar. 6.
: Lu. 9. Io. 6. (-)

8: mu vczniowie iego rzeknąc/ mieśce to iefćci pu=

9: fté i godzina iufz przemienięła *odprów rzéfze/ (marg) *rołpuść (-)

10: aby fzedwfy do *wśi *ftrów łobie kupili.(marg) *miaftecz

: ek abo za=

: meczków (-)(marg) *pokarmo

: w (-)

werset: 16

11: Leć im Iefus powiedziął/ Nietrzebaięm cho=

12: dźić dáićieięm wy ieść/

werset: 17 |A oni mu rzeką/ niemá

13: my tu/ chyba pięćoro chleba a dwie rybie/

werset: 18 |A

14: on powiedziął/ przynieście mi ié tu/

werset: 19 |I roská=

15: záfwy rzéfzám skláfć się po tráwie i wźiaw=

16: fzy pięćoro chleba i dwie rybie/ weirzáfwy w=

17: niebo *błogosławił i połámáfwy dáf chléb (marg) *dziekow

: áł abo ch

: falił boga (-)

18: vcznium a vczniowie rzéfzám/

werset: 20 |Gdzie téłz iedli

19: wfzyścy i fą naficęni/ i *zebrali co zbywało *(marg) *wźięli (-)włomków/ dwanaście kofzy pełnych/(marg) *odrobin (-)

werset: 21 |A tych

20: ktorzy iedli było iakoby pięć tyśięcy mężów o=

21: krom niewiáft i dźieci.

werset: 22

22: A Iefus natychmiaft przymuśił vczie fwo (marg) Mar. 6.

: Io. 6. (-)

23: ie/ aby wśiedli włódź i iachali przed niēm na dru

24: gą ftronę afz by on odprawił rzéfze/

werset: 23 A gdy od=

25: prawił rzéfze/ wśedł na górę ofobno modlic się

26: A gdy wieczór przyfzedł był tam sám ieden/

werset: 24 a

27: łódź iulf na śrzód morza była *Gdzie iei téfz (*marg*) *dręczona

: odwałów (-)

28: wały barzo ciężko czynili/ Bo był wiatr prze=

29: ciwny/

werset: 25 A Iefus czwárti ftrąży nocnei fzedł do

strona: 69

EVANG.

karta LXIX

1: nich

strona: 71

EVANG.

karta LXXI

rozdział: 15

werset: 7

1: Obłudni ludzie dobrze o wás prorokował Ifa

2: jałz rzeknfąc/ (*marg*) Efa. 29. (-)

werset: 8 lud ten przybliża się ku mnie wfty

3: fwoięmi i tci mię wargami/ Leć ferce ich daleko

4: się odftrzelá odęmnie/

werset: 9 Aleć mię próžno chfála/

5: vcząc nauk *rofkázaniá ludzkiego. (*marg*) *manda=

: tów ludz=

: kich (-) (*marg*) Mar. 7. (-)

werset: 10

6: A wezwáwfy tulfzczy/ rzekł A iēm. Słuchái (*marg*) A Nie doctorum

: ale tym które po

: 1połu wżyftki tłu

: 1zczą abo rzéřzą

: zowie (-)

7: 1cie a rozumie1cie/

werset: 11 1nie to co wchodzi w wfta

8: *nieczyftem czyni czlowieka/ ale to co zuft wy (*marg*) *1połpo

: 1licia (-)

9: chodzi czlowieka nieczyftem czyni.

werset: 12

10: Tedy przyftapiwzy vczniowie iego rzekli

11: mu/ wieřz że Pharifeufzowie/ wlyftawzy *ty(*marg*) *mowę (-)

12: to sowa *obrażeni 1a:(*marg*) *zgorřę=

: 1ni abo we

: 1zle obro=

: 1cili (-)

werset: 13 1A on odpowiadiać

13: rzekl iem/ Wftelkie B 1adzenie ktorego niefadzil (*marg*) B 1Szepieniemto

: 1wiele ich niebar=

: 1zo sie nato roz=

: 1myřliwzy wykla

: 1da (-)

14: ociec moi niebieski bedzie wykorzeniono

werset: 14 *Dai=(*marg*) *pufcie ie

: Lu. 6. (-)

15: 1cie iem pokoi wodzowiec 1a ślepi ślepych/ a

16: 1ślepy ieftliby ślepego *1prowadzil obadwa (*marg*) *powo

: 1dzil (-)(*marg*) Mr: 7. (-)

17: 1wdol wpadna.

werset: 15

18: Gdzie Piotr odpowiadając rzekł mu/ rośpo=

19: wiédź nám *podobieństwo to(marg) *teto pa=

: rabołę (-)

werset: 16 A Iefus rzekł

20: Iefzczész i wy krom porozumienia iefteście?

werset: 17 Ie

21: Izczész nierozumiécie? ifz wżyftko co wchodzi

22: w vftá/ w c brzuch idzie i *wzadu się zoftaie *(marg) c Słowo greckie

: żoładek znaczy/

: Ale iem i indzie

: l v s: Lukafzá ca.

: l l profto/ co ży=

: wotęm abo brzu

: chem zowiemy/

: pińmo s: mięni (-)(marg) *wząd bywá

: wyrzuczono

: abo przes wy

: chód przyrodz

: ony od rzuczo=

: no bywá (-)(marg) *które

: rzeczy (-)(marg) *ono (-)

werset: 18

23: co zaś zuft wychodzi/ wychodzić s férca/ i to

24: nieczyftęm czyni człowieka/

werset: 19 A bowiem s férca

25: wychodzą złe myśli/ zabijania/ cudzołoftwa/

26: porubftwa/ krádzieży/ fáłzywé świadeftwa/

27: *bluźnierftwa/(marg) *vłczypli

: wę mowi (-)

werset: 20 Tyć łą rzeczy które nieczy=

28: łtem czynią człowieka/ Alé niewmytęmi rękoma

29: ieść/ nieczyłtęm człowieka nieczyni.

strona: 73

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: Drudzy zaś v

35: poganów i zwielkiei części v żydów/ na wymyślali nie

strona: 73v

S. MATTH.

1: zliczonych Bałwánów które zwali bogami i naczynili

2: ięćm rozlicznych chfál/ fktórych drugie na oko niezbożné

3: były/ iako fyny palić dzieci rozmaicie/ offiarować ludzie

4: okrutnie zabjác/ famyh siebie rzezac/ panienki i infzã

5: pleć niewieściã na pfoć wyftawowãc i infzẽ/ ktorych

6: cześć wietfzã wpogańfkiećm/ cześć mnieifzã w swietẽm

7: pićmie czytãmy Potẽm v chrześcjanów tólzfiẽ s ftało

8: Bo ludzie prawã naukę fłowa bożẽgo opuściwfzy/ v=

9: czynków od boga przykãzanych **zapamãietwfzy [!]** i fzczerã

10: chfãlẽ bożã potłumiwfzy/ miafło pogańfkich bogów/

11: nafstawiali vmarłych ludzi/ nietilko swietých/ ale tẽsz

12: abo złých/ abo ktorych iako żywo niebyło/ abo tẽsz

13: rzeczy tych/ ktore nigdy nie mogly byc swietymi/

14: Gdzie ta vftãwã ich/ tẽm fzalẽnfzã była (i dżiis iefzce

15: wniektorych ief) niľz pogańfkã/ że pogani Iowifza

16: fwego/ na wiefcy niľz ktorego boga chfãlili/ chrześcj=

17: ani zaľ pana boga prawie zatłumili/ Bo ieli kaźdy fwe

18: mu vmarłẽmu fłuźyć/ kościoły budowãc/ swiećzki fta

19: wiac iemu Mfze zakupować/ w jmię iego ná raczyi dá=
20: wác/ do nięgo się modlic/ wnięm i iego pomocy/ na=
21: dzieię fwą (tęfz i zbawięniá) pokładać a o bogu abo nie
22: myslili abo go za okrutnika mieli/ któryby się niechciał
23: zlitować/ nietilko rychłei niż infzy doktorych się vcie=
24: kali/ ale tęfz prófsto niedbál nic na wołanié i na nędzę
25: ludzką/ alęfz zawielkięm infzych vprofzēnięm/ iakořmy
26: otęm wielé kroć przedtęm fłyfzeli Przytęm miedzy tę=
27: miřz chrzeřcijani/ namnożyło się rozmaitych vczynków
28: vřtáv/ ceremoniēi/ chfál bożych wymyřlnych/ nowych
29: przyřtępów ku otrzymaniu prawyi řprawiedliwřci [!] i in
30: řzych które namieřce chfáli bożyi wfłowie pańfkęm o
31: piřanéi pořtawili/ Alić ich wielé mnięmá/ że by się w=
32: nich pán bóg bardzo kochál/ żeby zanie grzēchy przepuřz=
33: czál/ zanie řywot wieczny rozdávál/ a ono go tak bar=
34: zo obrážaią/ że tęfz wedle przerzeczonych decretów przy
35: wodži nář ktęmu abyřmy ié přeřřtąpili a iego ięmi nie

strona: 74

EVANG.

karta LXXIII

1: gniewali/

strona: 76

EVANG.

karta LXXVI

1:

2: A kaznodzieie maia nanie wołac iako na

3: przekleté/ i ktoré infzú chfále panu vřtavuią niżli on

4: řám vřtawił/ i temže dufzám řzkodzą/ ku řobie ié od pań

5: řkiēi wolēi odwodzác/ To około vřtáv kořcielnych krot

6: ko powiedaiác/ trzymac i czynic mamy ięřli że próžno pa

7: na chfalic abo go okrutnie gniewac niechcęmy/ Około (marg) Nauka około v=

řtáv řwieckich (-)

8: zaś świeckich/ mamy obaczyć ielli nie fą przeciwko ia=
9: wnęmu przykazaniu bożemu i przeciwko sumnięniu duż
10: náfzych/ iako gdyby ludzie kázali się pana Chriftuła
11: zaprzéc/ kázali kogo infzého wzywać abo chfálić niż
12: pana boga lamégo/ Także gdyby na co kolwiek niżého
13: przymufzali co by było przeciwko słowu Bożemu zc̄.
14: tam iako kaznodzieie tak i infzy ludzie/ by téż gardła
15: dác/ niémaią natakową niezbożność przyżwalać ani iei
16: pomagać ale z Apoštoły mowić/ więcyi mamy pośtu=
17: fzní byc panu bogu niżeli człowiekowi Act. 4. i 5. Co
18: téż święci boży męczennicy i infzy wfelacy práwdziwi
19: słudzy pańscy/ śmielé a krom boiaźni czynili/ Panie bo
20: że dái téż nám takowy vmył/ a wybii znás łakomstwo
21: próżną chfále/ fzkodliwe przyiacielstwa i infzé rzeczy dlá
22: których niedbamy nic/ gdy nám kážą co przeciwko wo
23: léi pańkiéi czynic/ Leć otyi części swieckich vftaw/ kto=
24: ré się sumnięniá abo chfály bożyi dotyczá/ aby się da=
25: léi nieprzedłużyło na ten czas dość/ Drugich ile nale=
26: ży/ ty abo prosto niefą przeciwko woléi bożyi/ abo sum
27: nięniá nafzého nieobrázaią/ iako iest z iednyi ftrony
28: wielé vftaw potrzebnych a pożytecznych ku dobryi fpra
29: wie pośpolitého dobra/ zdругiéi zaś ftrony iest infzych
30: obciążliwífzych niemało/ ktoré acz fą ku krzywdzie nám
31: i infzemu vbófstwu/ wżakże gdy ié podyimiemy/ lafki
32: bożyi tēm neutracamy/ A wtych mamy pośłuźeństwo
33: zachować niechcemyli kážni cierpieć/ ani fprzeciwiaiąc
34: się zamiefzaniá vczynic/ Co się zaś tycze pośpolitého ze
35: zwolęniá/ ielliby się niemiáło więcyi złého namnożyć/

1: mozęm takowé wftawy obciążliwé odmięnic/ iefli fą

2: nieiako nafbyt nieznośné/

strona: 78

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: Ta świętá Hiftoriá o wiernyi próšbie

strona: 78v

S. MATTH.

- 1: i łaskawém wyłuchaniu tyi niewiafty Kananeifkiéi/
- 2: iako nás grzélzné a mišerné ludźie/ mozę wielmi cie=
3: łżyć/ tak thész może wielé zbawięnných rzeczy nauczyć/
- 4: Bo co się poćiechy dotycze/ którégóśz człowieka w grzé (*marg*) Sczytania Hifto=
: rjiéi o niewieścię
: Kananeiskiéi któ
: ry pożytek (-)
- 5: chu a łtrachu wiecznych mąk *położoné^{go}* / łérce nieochłó
- 6: dnie? łyźząc/ że pán ałtworzyciel świata wźzého náj=
7: łprawiedliwfy/ pogańką niewiaftę/ tilko za łamą wia
8: rą okrom iéi wźelakich záłług przyimuie/ i próšbę iéi
9: nieodwłocznie wypełniá/ owźzekić ta niewiafta może
10: kaźdego od rołpaczy wyrwać łwém przykładém/ może
11: *kaźde^{go}* przywieść/ aby łám choc by téłz był płém i wźzech
12: nágrzélzniefzém do pana wołál zwiarą i nic niewąt=
13: piąć wmiłóšierdziá otrzymaniu i wźzech rzeczy wedłé
14: bożyi woléi vprołżeniu/ zwłázczza że tyi niewieście przy
15: czynia inźzych nic niepomágá a iéi łamyi próšba wźzyft=
16: ko odźrzywá/ Takže téłz godźi się powiedziéc iłz pán
17: nietilko niechce abyłmy rozumieli/ żeby kogo inźzého

18: prośbę za namy rychléi/ niżli nafze wzdychanie przy=
19: mował/ ale téż nám mało niedawá iawnie znać że nierz
20: kąc vmarłych/ fktoręmi niemożęm mowić iako możęm
21: z żywęmi/ ale ani żywych/ by téż názacnieifzych słucliac
22: chce/ gdybyfmy się do nich o przyczyne ku panu vcie=
23: kali/ zwłáfzcza wrzeczách/ które nietak pófpolicie infzych
24: ale włáfnie nás samych/ abo rzeczy nafzych dolégaia/
25: Ieft tedy to wielká póciecha że wiara i prófba nafza/
26: ieft tak waźná s łafki iego przed panęm nafzęm/ Nau=
27: kę zaś ftyi że Hiflorjiéi możęm poiąc wielce pózyteczną
28: około modlitwy nafzyi iakáby a iako gorącą miála być
29: Boć zajfté ledwie który człowiek może się dofkonalei
30: modlić/ niż ta niewiafta/ któryi nic nieobraźilo/ nic ku
31: przeftaniu prófby nieprzywiodło/ że iéi pán Chriftus
32: vbozuczkięm i wzgardzonęm v świata człowiekięm bę=
33: dąc/ nietilko po przodku słucliac niechciał/ ale téż ku iéi
34: ciężkości wielkiéi płem ia nazwał/

strona: 81

EVANG.

karta LXXXI

rozdział: 16

1: Gdzie my prawych sloczyńców: nietilko ludzi nieu=
2: mieiętnych ale téż ifotnych pana Chriftułowych prze
3: ciwników/ mało na tęp mamy/ że się nieftrzeżemy/ ale
4: téż więcyi ięm wierzymy niż samęmu panu Chriftu=
5: fowi/ i ktemuś infzé przymuśzamy tego za heretica ma
6: iąc/ ktoby im niewierzył/ choc przeciw nauce pańfkiéi v
7: czą/ nie tęgoby zniemi naukę i póftanowięnie pańfkié
8: przewracał/ Leć to napominanie pańfkié mogłoby nás
9: nauczyć/ abyfmy w wierze chrześciąfkiéi rzecz każdą/

- 10: za podeirzaną mieli którą iedno nie ieft wedle słowa
- 11: bożego/ by się téż nalepřzã zdała/ I także téż ftrzegli się
- 12: wřelkiego doctora/ któryby co kiedy okrom słowa bo=
- 13: żego nauczał/ acz by go téż nie we wřyftkiem odstępo/
- 14: wãł/ Boć zajřté trudno powiedźieć/ dla czego by się
- 15: infzego i pãn Chrifuł nauki tych kacérzów wyftrzegac
- 16: kázãł/ iedno dlaté^{g0} / że wielé vczyli i czynyli/ czégo řprzy
- 17: kázaniã bożego niemieli/ a to zařię opuřzczali/ na co ob=
- 18: wiãzani byli/ Abowięm te^{g0} nie możem rzec/ aby téż cífz
- 19: kacercowie/ w wielu rzeczach słowa bożego niebronili
- 20: oczem nie ieden kroć czytãmy.
- 21: A Iefus odpowiedaiãc rzekł mu) Sãm Piotr na
- 22: pytanié pańskie odpowiedziãł/ famęmu téż pãn mó= (marg) Przécz Piotro=
- : wi famęmu pãn
- : odpowiãda i bło
- : gosławi (-)
- 23: wi i obiecuié dać klucze zc̄. Któré mu potęm zarás dał
- 24: kiedy infzēm Io. 20. A gdyby byli i drudzy řwoie wi=
- 25: dzenié oniēm takowé i tak iako Piotr powiedźieli/ iako
- 26: infzych widzeniã powiedali/ tóřz by byli co i Piotr v=
- 27: řlyřzeli/ Aczci nie iufz prze to infzy błogofławionęmi nie
- 28: řã i tyi mocy którą Piotr niemaiã/ że to Piotrowi na
- 29: ten czas rzeczono a drugięm nic/ iako téřz nie dlaté^{g0} tho
- 30: mařz nie ieft błogofławionęm/ że infzēm rzeczono/ bło=
- 31: gořławięni ktorzy niewidźieli a wierzã/ a onęmu nic
- 32: na ten czas niepovedźiãno/ acz ci to prawdã że lepiéi
- 33: tu Piotr a niřzli infzy/ a infzy/ niřzli tedy Thomařz vczy=
- 34: nił/ řã vczyninili.

rozdział: 17

werset: 4

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31: Iélli chcefz/ vczyńmy tu trzy

namioty

strona: 83v

S. MATTH.

1: *námioty tobie ieden(*marg*) *chłodni

: ki abo prz

: ybytki (-)ǰ Mofefzowi ieden(*marg*) ǰ i Mar. 1.

: Lu. 3. Mat. 3 (-)

2: Heliáfzowi ieden/

werset: 5

3: A gdy on iefzcie mowił/ oto

4: obłok światły začmył ié/ A oto głos zobłoku

5: mówiący/ To iest moi lyn miły *wktorém się (*marg*) *przes kt=

: órégom v

: błágán zċ. (-)

6: iá kochám iego słucháicie

werset: 6 *Co gdy vcznio=(*marg*) *i (-)

7: wie vsłyfzeli vpadli na obliczé fwoie i zlékli się

8: barzo/ A przyftąpiwfzy Iefus tknął ich i rzekł/

9: wftáńcie a nielékáicie się/

werset: 8 a oni podniowfzy o

10: czy fwoie niewidźieli niko^{go} okrom Iefufa famé^{go}(*marg*) Mar: 9. (-)

werset: 9

11: A gdy zgóry s ftępowali/ przykázál im Ie=

12: fus rzeknąc/ Nikomu niepowiadaicie widzeńiá/

13: aléfz lyn człowieczy z martwych wftanie/

werset: 10 A v=

14: czniowie iego pytali go rzeknąc/ Cóż więc do=

15: ctorowie powiadaia/ że Heljáfz muśi piérwyi

16: przyść/(*marg*) **Mała: 4. (-)**

werset: 11] A Iefus odpowiedaiąc ię̄m/ Helj

17: áłzci *przyidzie piérwyi/ i wŷyftki rzeczy *ku(*marg*) *miál

: przydz̄ (-)(*marg*) *napraw

: ic abo vpa

: dŷe znow=

: u poftaw

: ic i pono=

: wić

: **Mar: 9**

: **Lu: 9 (-)**

18: fwyi mierze przywroći/

werset: 12] Leć wám powiedám że

19: Heljáfz iufz przyŷzedł/ a niepoznaligo ale vczy=

20: nili nad nię̄m co iedno chćieli/ Takci i fyn czło=

21: wieczy bę̄dzie cierpiał odnich/

werset: 13] Tedy porozumie

22: li vczniowie/ że ię̄m o Ianie chrćicielu powie=

: (dział

werset: 14] A gdy oni przyŷzli do rzeŷzyi/ przyftą=

23: pił knię̄mu człowiek niektory *kłaniaiać mu (*marg*) *modłac (-)

24: się i mowiać/ Panie zmiłui się nad fynę̄m mo=

25: ię̄m/ Abowię̄mci **B** lunatikię̄m iest i miŷernie się (*marg*) **B** Słyfzelifmy o

: lunatikach przy

: capit: 4. (-)

26: znim dzieie/ Bo częftokroć wpadá wogień i czę=

27: fto kroć w wodę/

werset: 15 i *przywiodłemgo do vcz=(*marg*) *offiaro=

: wałem (-)

28: niów twoich *Leć go niemogli vzdrowić/(*marg*) *i (-)

werset: 16 A Ie

29: Ius odpowiedaiąc rzekł/ o rodzaju niewierny i*przewrotny pokisz będę zwami?(*marg*)
*zawiły (-)

strona: 86

EVANG.

karta LXXXVI

rozdział: 18

1: **CAPITULUM XVIII.**

werset: 1

2: **W** Onęto godzinę przyfzli vczniowie ku Ie=

3: Iufowi rzeknąc/ Kto wždy wietfzy ieft w (*marg*) *Mar.* 9: 10.

: *Lu:* 9. 22. (-)

4: królestwie niebieskiem?

werset: 2 A Iefus zawoławfzy

5: dzieciątka/ poftawił ié wpośrzodku ich

werset: 3 i rzekł

6: do nich Zaprawdę wám powiadám/ iefli się

7: nienawrocicie i niesztaniecie iako dzieciątka/ nie=

8: wnidżiecie do krolestwa niebieskiego.

werset: 4 Ktoby się

9: tedy *vniżył iako dzieciątko ototo/ ten ieft (*marg*) *vpoko=

: rzył (-)

10: wietfzy wkrolestwie niebieskiem/

werset: 5 I ktoby przy=

11: iął dzieciątko takowę wimię moie/ mnie przyi=

12: muie/

werset: 6] ktoby zaś zgorzły iedno ftych *malucz=(*marg*) *małych (-)

13: kich ktorzy wmię wierzą *raczyiby mu vwią (*marg*) *zużytkię

: m ie^go ieft

: aby (-)

14: zano **A** podfpodni kamięń młyńki na fzyj iego/ (*marg*) **A** Ten profto o=

: słowem Euange

: lifta i infzy po gr

: écku zowią iedni

: zinfzyi przyczyny

: a drudzy ftyi/ że

: téfz bywały osło

: wé młyny ia=

: ko dziś v nas

: końskie fą (-)

15: i zatopiono i *precz na głębokości morfkiei.(*marg*) *w abo

: pośrzod=

: ku morza

: Mat: 5.

: Mar: 9. (-)

16: Biada światu prze pogarfzaniá/

werset: 7] Abowięm

17: muřą przyřc pogarfzaniá/ wřakże biada czło=

18: wiekowi przes któręgo pogorfzënié idzie/

werset: 8] Iefli

19: więc ręka twoia abo noga twoia *gorfzycié o=(*marg*) *ieftci na

: zawadzie (-)

20: detni ią a zarzuć od siebie *dobrez téfz tobie(*marg*) *lepiéi (-)

21: chromęm abo *włomnęm wniřć ku żywotowi/ (*marg*) *iednorę

: kięm (-)(*marg*) wedle řydowfkie

- : go ięzyka ktory
- : niema tych słów
- : które połączynie
- : comparatiuos zo
- : więmy (-)(*marg*) około grec=
- : greckie^{go} słowa
- : była wzmi=
- : anká przy
- : 15. cap (-)
- 22: nizeliby dwie ręce abo nodze/ maiąc miał byc w=
- 23: rzuczon wogień wieczny/

werset: 9] Także iefli cię gorfzy

- 24: oko twoie wylup ié a zarzuc od siebie/ Dobrzeć
- 25: tefz tobie iednookiem wniść ku żywotowi nizli
- 26: dwie oczy maiąc/ być wrzuconęm wogień pie=
- 27: kielny/

strona: 88

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10:
- 11:
- 12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: Dái panie bożé abyłmy się tégó zylku rozmiło

strona: 88v

S. MATTH.

1: wali i łzanować ięli/ niewięcyi łobię wążąc krzywdy do

2: cześni abo chfály świeckiéi niłz namileiřzégó brata na

3: łzégó/ które^{go} byłmy zylkać wielé kroć mogli gdybyłmy

4: chcieli/ ale nieftetys panie boże/ rychléi dziś i opie=

5: niądz abo opełną i o słowko brata zabjęmy/ niłz go

6: poidziem/ przyiacielłkié karać łtego co nám vczynił/

- 7: więc téż trudno nám pán miły co przepuścić má
- 8: gdyż się tak sprawuiemy przeciwko braciéi naszéi/ ia=
- 9: ko ten sługá o którém nám pan powiedziá/ wyflaw=
- 10: iaiąc co musię s stało/ i co nám przykładem ^{ie⁸⁰} stwórzy
- 11: ciél nasz vczynic grozi.
- 12: A iefliby i zgromadzeniá nieusłucháł **miigo** [!] zc̄.
- 13: Stát się znaczy że przédtem nieleda iako ludzie zakli=(*marg*) Klátwy kościel=
: ne (-)
- 14: náno/ ale dopiero/ kiedy któ wżysťkiégo kościoła to iest
- 15: zgromadzenia chrześcijanów mieśca onego nieusłucháł
- 16: By inać drugi o grosz abo krom winy niezaklął kogo
- 17: iako się dziś póspolicie dzieie/ Gdzie się klátwy spo
- 18: **spolitowały** [!] / że iusz nic nieważá/ A to zaisté wielką
- 19: moc maia gdy słufzné są/ Bo czytamy że niektóre stát
- 20: szatán osiadáł/ niektórzy szaleli i inśze się im rzeczy
- 21: przygádały.
- 22: Kázáł go pán iego zaprzedać zc̄. Przedtem nie=(*marg*) Kásń sługi panu
: zadłużonégo (-)
- 23: wolné sługi miéwáli/ a wždy iako to podobieństwo
- 24: zonégo świata zwyczajiu wzięté świadczy/ tych o na
- 25: liczbie zostáwali/ niekarali szubienicą ale zaprzeda=
26: niem/ choć wielką summę iako ototen dłużni byli/ gdzie
- 27: téż i prawo bożé/ nie tę kásń na nie wtawiło/ iako
- 28: tych czałow póspolitá/ dziś podczas i niewinné/ pano
- 29: wie wiefzą leda przyczynkę na nie włożywfy/ abo iefli
- 30: widzą/ że oni co na nich choc krom szkody człowieka za=
31: dnégo za swoią sprawą dobrą wyfluzyli/ gdy zaś kto
- 32: morderstwa/ cudzołóstwa/ porubstwa i inśze wśzelakié
- 33: złoczyństwa płodzi/ temu wżysťko przepuśczone chy=
34: ba że by był barzo wielką nędzą./ Trzeba się tedy zapraw

35: dę i wtęm pana boga lę kac a co czynięm obaczyc.

strona: 91

EVANG.

karta XCI

rozdział: 19

- 1: i oni się téfz z humieli/ słyszac tako=
2: wą rzecz około żon/ a baczac że by iem trudno przes
3: nich było/ oczem nam będzie potem ś. Paweł do Kor.
4: niżyi kazął.
5: Czemu mię zowiefz dobrem zc̄. Pán Chriftus du
6: chem fwoiēm wiedzac myśl młodzieńcza onego/ że się
7: czynił dobrem a ie^{go} bogiem być niewierzył/ zarás mu
8: naoboię rzec odpowiedziął/ dawaiąc mu znac/ aby i o
9: fwoiēi dobroci nic nietrzymiiał/ gdyfz łám tilko Bóg do
10: bry ieft/ a wżyſcy inſzy co ich iędnio ieft źli i przekłęci/
11: Przytem aby i pána Chriftuśa abo dobrem nieznął abo
12: prawēm bogiem być wierzył/ chciiał liby że by^{mv} ten Ti
13: tuł przyśtął/ ktoręm go na początku mowy potkłał. A
14: iſz nigd nieieft dobry iedno pán Bóg/ niſz co poczał mło
15: dzieńczyk mowic/ iuſzgo pán Chrift^{us} złem być oładził/
16: i powiedziiał mu to/ iedno że on tēmu zaślepiiony vfa=
17: niem o fwoiēi ſwiatości nierozumiiał. Co aby się téfz
18: i nám nieprzygodziło/ częſto roſczytáimy a wierzmy/
19: że nigd dobry nie ieft/ iedno łám tilko pán Bóg.
20: Iefli chcesz być doſkonałem idź przedái co máfz
21: zc̄. Niektorzy natych ſłowach pańfkich/ rozmaitych
22: a potępionych błędów nabudowali/ wczem iſz potrze=
23: ba proſtému ludowi prawdę okazać/ Naprzód ſtych to
24: błędów piecioro kacerſtwo vſlyſzemy i tudziefz ná nie
25: ſpiſma ś krotką odpowiedź poimiēm/ aby się ich pro=

- 26: ści ludzie vłtrzec mogli/ i infze ftąd łatwiéi obácii/
- 27: Potem wyrozumiemy że ftych ftów pana Chrifufo=
- 28: wych niemogą być ftużnie wytoczoni tyto kacertwa
- 29: o ktorych vftłżemy: A na ofatek pobaczem ktoré
- 30: ieft prawé a włafné ftów pańfkich wyrozumienié. S
- 31: kacertw tedy oktorych mamy mowić. Napiérwżé
- 32: to ieft/ ktore powieda/ zeby kto mógł dofyc vczynić za=
- 33: konowi bożemu. Co ifz ieft przeciwko wżyftkiemu ś.
- 34: piřmu/ fnąc człowiekowi nieprzewrotnemu dofyc się

S. MATTH.

- 35: okazuie/ (*marg*) Zakonowi bożę=
- : mu nigd dofic v
- : czynic niemoże (-)

strona: 93

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10:
- 11:
- 12:
- 13:
- 14:
- 15:
- 16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34: To wżyfłtko kto obaczy/ łłowa pańskie żadnyi mu tru=

35: ności [!] niezadadzą/ i wyrozumie nietilko to że mu pán do

brá

strona: 93v

S. MATTH.

1: bra łprzedac kázál aby się iego fałszywa butność od=

2: kryła/ ale że téż niechce/ aby iego chrześcjani włafno=

3: ści niemiewali abo opułzczali coby mieli/ okrom ofobli=

4: wyi potrzeby chfały bożyi/ abo włafnego rołkázaniá

5: pańskiego/ iakołmy to łprzykładów ku piątemu i czwar

6: temu kacerstwu przytoczonych obáczyć mogli. Włzakże

7: ktému i to pámiętaimy/ że wezwanié do pana Chrıftu=

8: ła iest dwoiakie/ Iedno połpolité/ iakié było/ Panny

9: Marjiéi/ Elżbięty ś. Setnika/ Zacheufa i infzych nie=(*marg*) Wezwanié do pa

: na Chriftufa

: dwoiakie (-)

10: dawno wfpominanych/ iakié i nas prawie wftytkich i

11: na on czas takze (nie wiele ofob wyiawfy) bylo/ kto

12: rzyto wpana Chriftufa wierzac niechodzili zaniem/ a

13: le fwego vrzedu i domoftwa patrzac/ fprawowali sie

14: wedle woléi a rofkazania iego. Drugie zaś wezwanié

15: iest ofobliwé/ iakowé bylo apofztolfskie i tego mlodzień

16: ca/ gdyby byl naśladowac chcial/ iako infzy naślado=

17: wali/ ktorém zeby ku poludze slowa boze⁸⁰ i ftaniu przy

18: niem tem gotowfy byli/ rofkazal byl pan Lu. 12 wfy=

19: ftko fprzedac/ co téz wiele ich nietilko miedzy apoftoly

20: ale i infzemi dla teize przyczyny wczynilo iakofmy iufz

21: przedtem około tego poniekat flyfzeli i iefzcie z actow

22: Apoftolfskich wyrozumiemy.(*marg*) Czemu Apofto=

: lum kázauo [!] imio

: na przedac (-)

23: Vboga wftytki rzeczy podobné fa zc. Iftatze

24: moze pan Bóg ferce ludzkie odwrocic od miłości bo=

25: gawt/ a zapalic ie taką miłością rzeczy bofskich/ ze ma=

26: iętności im nic niezawadza/ ale owfzem będą pomoc=

27: né ku cnocie i rozmnozeniu chfaly bozyi/ iakofmy tego

28: przyklady Iozepha/ Abrahama i infze flyfzeli.

29: Będzicie téz i wy siedziec zc. fadzac zc. Snać

30: i ftych slow pańskich będą niektorzy cwierdzic wzy=

31: wanie iefli niewftytkich ludzi w panie Chriftufie v=

32: marlych/ tedy przynamniei Apoftolow/ powiedaiac

33: ze tych mamy wzywac zc. ktorzy nafzemi fędziami ma

34: iąc być. Ale nato łatwia odpowiedź.

strona: 96

rozdział: 20

- 1: Boć to pán dá
- 2: wá znać gdy mowi/ Abowiem wielé wezwanych ale
- 3: mało wybranych/ czyniąc poślednie wybranymi a pier
- 4: wżé/ ktorzy vmowni byli tilko wezwanymi/ Bo acz
- 5: powiedá że iem téż dano po grofzu iako i wybranym/
- 6: przedsię iednak znacy ie potępionymi/ gdyż ich wy=
- 7: branymi nieśądzi i zazdroś iem przypifuie/ Bo mie=
- 8: dzy świętymi wniebie niebędzie iei/ ale każdy więcyi
- 9: pożądać niebędzie/ i nagrofzu przestanié. Dla czego
- 10: téż acz bysię podobieństwo łnac mogło rozumieć o ied
- 11: nychże robotnikach/ i o łamyi płacyi na tym świecie/
- 12: wżakże łnadniei przydzie rozumieć/ że pán Chrifus
- 13: wtym podobieństwie mowi zprzodku o tych ktorzy
- 14: chcą być fwą dobrocią zbawieni/ Potem otych ktorzy
- 15: zmiłosierdzia dla pana Chrifufa zbawieniá czekaią/
- 16: Przytem gdy tu powiedá o zapłacie piérwzych/ ro=
- 17: zumii/ zapłatę natym świecie/ Bo mowi weźmi co
- 18: twego a idź/ Gdzie wybranym od siebie iść niekaże/
- 19: ktorzy będą vnie^{go} iako łynowie i dziedźicy/ iako piér=
- 20: wży łą niewolnikami i łługami i przetóř dziedźictwa
- 21: niebędą mieli/ poniewafz zuczynkow zakonu chcą być
- 22: zbawieni/ a niezobietnice a łafki pańfkiei miłosciwyi/
- 23: iako otem Paweł święty wielé kroc naucza/ a zwłafzcza
- 24: do Galatow przescałe cap. 3. 4. 15. I pán Chrifus/
- 25: Io. 8 Naofstatek łtych łwieckich łłow/ bierzmy pocie=
- 26: che/ Abyfmy w zbawieniu nafzym nierořpaczali/ gdy się

- 27: nierychło ku panu Bogu nawrociemy/ abo gdy na to
28: patrzym że dlá pana Chrystufa nie tak wielé cierpiem/
29: iako Apoftołowie i infzy miłofnicy iego/ Bo oto i tych
30: pan nieodrzuca ktorzy afz o iedennaftyi godzinie przy=
31: fzli/ a znaczą nam ty ktorzy się tudźiefz przedeśmiercią
32: a iakoby tufz przed wieczorem vpamiętali/ Abowięmci
33: nigd niemoże pierwyi w winnicy pańfkiei być/ ifzby
34: go pán przes fłowo a ducha fwe⁸⁰ świętego wezwał.

strona: 98

rozdział: 21

werset: 34

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: A gdy się przybliżył czas owo

strona: 98v

S. MATTH.

1: ców/ posłał sługi swoie do onych to winia=

2: rzow aby wzięli *pożytki iego/(*marg*) *owoce (-)

werset: 35 | A winiarze

3: pojłowczy sługi iego/ tego vbili/ owotego za=

4: bili/ drugiego vkamionowali

werset: 36 | A on zaśię po=

5: słał inżę sługi w wietfzyi liczbie niż pierwżę.

6: *A oni tak że im vczynili.(*marg*) *i (-)

werset: 37 | Naostatek więc/

7: posłał do nich syna swoiego rzeknąc/ Będą

8: się obawiać na syna moiego/

werset: 38 | A winiarze vi=

9: rzawfzy syna/ rzekli *tak fobie/ Toć iest dzie=(*marg*) *w (-)

10: dżic/ Podzmy zabiimy go i *pośiędźmy dzie(*marg*) *odżierz

: my (-)

11: dźictwo ie^{g0}/

werset: 39]A *vchfyciwłzy j/ wyrzucili go (*marg*) *wzięw=

: fzy (-)

12: precz z winnice i zabili j

werset: 40]Kiedy tedy przyie=

13: dźie pán winnice onyi co vczyni winiarzum

14: oném?

werset: 41]Powiedzą mu/ złé/ źle potraci/ a winni=

15: ce fwoie/ oładzi inłżemi winiarzmi/ ktorzy mu

16: będą dávali pożytki czałów *ich(*marg*) *fwoich (-)

werset: 42]Rzeczé im

17: Iefus/ Nigdyżeściełz nieczytali w piłmách Ka

18: mień ktory *za nikczemny policzyli cy ktorzy (*marg*) *odrzucili (-)

19: budowali/ ten się *głową v węgła *s ftál (*marg*) *na gło=

: wę (-)(*marg*) *przygo

: dźił (-)

20: Od pana **F** tento vczynion ielt/ a ielt dźiwny *(*marg*) **F** Ilé się greckie

: go textu dotycze

: Tento/ nieściąga

: się na kamień a=

: lę abo nawęgieł

: abo nagłowę/ ilé

: zaś żydowskiego

: sktore^{g0} fą mniéi=

: fze słowa wzię=

: té/ iako się tego i

: zgrammatiki łą=

: twie domyłliem

: nieściąga się na

- : głowę/ i nie tak
- : pewnie na co in
- : łzého iako na ka=
- : mień abo na to
- : co ieft powiedziá
- : no otemto ka=
- : mięniu/ wedle cze
- : go mogłoby się
- : tak wyłożyć/ od
- : pana to vczynio
- : no ieft i ieft dži
- : wno zċ: (-)(*marg*) *wocz
- : nałzych (-)
- 21: przed oczyma nałżemi?

werset: 43 Dłátego wám po=

- 22: wiedám że będzie od wás wzięto kroleftwo bo=
- 23: że i będzie dáné národowi *ktryby czynił o=(*marg*) *czyniącę
- : mu (-)
- 24: woce iego/

werset: 44 A kto padnié na ten kamień/ poła=

- 25: mie się/ nakogo by zaś on pádł/ tego *zętrze/(*marg*) *łkrułzy (-)

werset: 45

- 26: A Biskupi i Pharifeulzowie vłtyłzawłzy po=
- 27: dobieńłtwa iego/ pobaczyli że o nich mowi/

werset: 46 i *(*marg*) *łzukaiąc (-)

- 28: chcąc go pojmacć/ bali się rzéłz/ Bo go iako
- 29: proroka miały.

werset: 31

1:

2:

3: A o zmartwychwstaniu zmarłych/ zaście

4: nieczytali/ co wam ieft od Boga rzeczono który (*marg*) Ex. 3. (-)

5: mówi/

werset: 32 Iá ieftem Bóg Abrahamow i Bóg I=

6: Izaaków i Bóg Iakobow/ Nieieftci Bóg Bo=

7: gięm zmarłych ale żywych/

werset: 33 Co gdy wśłyfzały

8: rzélfé/ s *humiały się nad nauką iego.(*marg*) *humie=

: wały

: Mar. 12:

: Lu. 10. (-)

werset: 34 A Pharifeufzowie wśłyfzawśzy iże zamknął

9: wśta Saddukeufzum w iedno się zebrali/

werset: 35 i fpy=

10: tał go ieden z nich c zakonu doctor niektory/ *ku=(*marg*) c Rożnie o tych

: powiedaią wśzak

: że opuśczaiąc in

: fze powieści/ By

: li to/ iacy fą dziś

: collegiaci (krom

: tego że ftych nie

: które na fądy brá

: no) od infzych

: doctorow ktorzy

: byli iakoby każ=

: nodzieie/ rozni

: czytái kar. 17.30. (-)

11: Íząc go i mowiác/

werset: 36 | Miítrzu które íeít przykaza=

12: nie wielkie wzakonie/

werset: 37 | A Iefus mu powiedziái/

13: Będziész miłowái pana Boga twego *ze(marg) Deut. 6.

: *we abo

: prófto w

: Ízyftkiem

: zċ. afz do

: konca (-)

14: wÍzyftkiego ferca Íwoiego i ze wÍzyftkiei duÍze

15: twoiéi ze wÍzyftkiei *myÍli twoiéi/(marg) *vmyÍtu (-)

werset: 38 | Toć íeít

16: piérwÍzé a wielkie przykázanie/

werset: 39 | Wtóre zaÍ po=

17: dobné íemu/ Będziész miłowái bliźnégo twego

18: iako Íiebie famego/

werset: 40 | Na tċm dwoigu przykáza=

19: niu/ wÍzyftek zakon i prorocy zawíñli.

werset: 41 | A gdy Íię Pharifeufowie zebrali pytał ich(marg) Mar. 12.

: Lu. 20. (-)

20: Iefus

werset: 42 | rzeknac/ Co Íię wám widzi o Chríftufie?

21: czyi íeít Íyn? Rzeká mu Daidów/

werset: 43 | Powié im/

22: ÍakóÍz tċdy Daid w duchu zowie go panċm

23: rzeknac?

werset: 44 | Rzekł pán panu moiċmu E íiedź *po=(marg) E íiedź a Íiádz

- : czem fą rozné łat
- : twie obaczyć/ ale
- : gdy znich ktoré
- : połącinie przyi=
- : dzie mówić/ ied=
- : nem to słowem
- : odprawuią (-)(*marg*) *napra=
- : wicy (-)
- 24: prawyi ręce moiéi/ alź położę nieprzyiációły
- 25: twoie/ podnoźkiem nóg twoich/

werset: 45 Iefli go tedy

- 26: Dáwid zowie panem/ iakofz ieft iego fynem? A
- 27: nigd mu na to niemógł *nic odpowiedzieć/ (*marg*) *mowy
- : abo fło=
- : wa (-)
- 28: ani go śmiął kto od onego dnia daléi pytać.

strona: 103v

- 1: że téfz każdy ktory tam
- 2: iego słowa czyta choc by pífma świętego niepoznał/
- 3: muśi się dziwować wielkiéi mądrości/ i dobroci bożyi/
- 4: Iako to i na on czas ten vczyił/ ku ktorému tento So=
- 5: crates iedne^{go} czału otem mówił/ Bo naprzód fłyfząc ie^{go}
- 6: wywody powiedziął/ że s łobą myśli/ iefli téfz bogowie
- 7: ktorą infzą pracą maią/ okrom opatrowania a (ifz się
- 8: tak ma rzec) pielegowaniá człowieka/ Potem gdy mu
- 9: fzerzyi dobrodzieiftwa boże wywiódl/ tem fwoię mowę
- 10: onżeto ktory Socratefa fłuchál/ zawiązał/ ifz go to fra=
- 11: fuie/ że mu się zda/ ifz żadny człowiek/ takowych dobro=
- 12: dzieiftw i łafki bogu niezadzieliwá/ acz on iako poga=

13: nin nieboga iednego ale bogi rad wfpominá/ Kedyto
14: gdy byfmy chcieli Socratefowe argumenta tu przyto=
15: czyc/ zajíté by ich nieieden znas barzo rad fluchá! / gdy
16: on na przód wzyftek swiat przed oczy nám ftawiá i pra
17: wie palcem vkazuie/ fprawę na męm we wfczech rze=
18: czách dziwnie mądra/ a iako to wzyftko co swiat má a
19: bo się na niem toczy ieft człowiekowi abo ku rozlicznem
20: pożytkum abo ku tci/ abo ku rofkofzy/ Potem fame^{go} czło=
21: wieka wyrażá i iego wzyftko przyrodzenie a iakoby bu
22: dowanie wfczech námifternieifzé obáczá/ i okazuiac każ=
23: każde^{go} wniem czlonka/ godność wielką/ pożytki nieprze=
24: placoné/ miefće niewiedziec iako trafne i fprawę dziw
25: ną/ bożą mądrość w dziw przywodzi/ i ftat okazuiie ia
26: kie ieft iego o człowieku ftaranié/ A gdy o infzych rze=
27: czách powiedaiac/ do rozumu człowieczego przyfzedł/
28: toć dopiero miary niemá wokazowaniu przeciwko czło
29: wiekowi łafki bożyi/ Lecz to wzyftko naporząd i iako=
30: by fnac potrzeba żadała/ długoby na ten czas przytaczac
31: a tak tem czafem dofyć miéimy to wiedziec/ że i poga=
32: ni/ iakośmy i przy dwunaftem capit. namięnilo/ rozu=
33: męm swoiem przyrodzonem/ to/ zwielkiéi części ogar=
34: nęli/

strona: 106

EVANG.

karta CVI

rozdział: 23 (marg) Bo dwa kr

- : oć więcyi ni
- : żeście fami
- : fnac by się
- : mogło rozu

- 1: mieć iakoby
- 2: oni tylé trói
- 3: byli źli ia=
- 4: ko Pharife
- 5: ufzowie zc̄. (-)

werset: 16

- 1:
- 2:
- 3: Bieda wám wódzowie ślepi ktorzy mowi=
- 4: cie/ ktoby przysięgł na **kościół** [!] nic nieieft/ Ale
- 5: ktoby przysięgł na złoto kościelné winien ieft/

werset: 17 Głupi a ślepi/ Bo cóż wždy więtzego ieft?

- 6: złoto/ czyli kościół ktory poświęca złoto?

werset: 18

- 7: *Także téż mówicie ktoby przysięgł na oł (*marg*) *i (-)
- 8: tarcz nic nieieft/ Lecz ktoby przysięgł na *dar(*marg*) *offiarę (-)
- 9: ktoryto na niem ieft/ winien ieft/

werset: 19 Głupi a ślépi/

- 10: Abo wiem co więtzego ieft/ dár: czyli ołtárz kto
- 11: ry poświęca ten to dár?

werset: 20 Kto tedy *przysię=(*marg*) *przysię=

- 1: gł (-)
- 12: gá na ołtárz/ przysięgáć nán i na wżyfłtko co
- 13: naniem ieft/

werset: 21 I kto przysięgá na kościół/ przysię

- 14: gáć nán i na tego ktory miészka wnim/

werset: 22 I tak

- 15: że kto przysięgá na niebo/ przysięgáć na ftolec
- 16: boży i na tego ktory na niem siedzi.

werset: 23

- 17: Bieda wám Doctorowie i Pharifeufzowie
- 18: obłudni/ że dawacie dzieśięcinę/ zmiętki *any=(*marg*) *I kopru (-)
- 19: żu i kminu/ a co wzakonié *ciężfzłze^{g0} toście o=(*marg*) *ważniéi
: łzego (-)
- 20: puścili/ § łąd(*marg*) § i (-)miłosierdzie i wiarę/ Toć było
- 21: czynić a onego nieopuľzczac/

werset: 24 Wodzowie ślepi/

- 22: którzy komora *przecádzacie wielbrada po=(*marg*) *przefar
: bácie (-)
- 23: żerácie

werset: 25

- 24: Bieda wám Doctorowie i Pharifeufzowie
- 25: obłudni/ że *kielich i miwę z wierzchu oczyściá (*marg*) *co zew=
: nątrz
: łtaku łkt
: łktoré^{g0} piie=
: cie i miły (-)
- 26: cie/ a wewnątrz łą pełné drápiełtwa i niepów
- 27: ściągłiwości/

strona: 108v

- 1: Naprzód wroćimysię do te^{g0} cołmy onich przy=
2: śiodmęm cap. łyźzeli/ Potém co tam powiedziáno pil=(*marg*) Włáńność here=
: tikow/ czałow
: dźiśieifzych (-)
- 3: nié rozwáżywłzy/ mimo wielé infzych rzeczy/ tę włáf=
4: ność prawie włzyłtkich nałzego czału fałłzywych pro=
5: rokow pamiętáimy/ że oni (iako się tamże przy 7. cap.
6: nieco dotknęło) náprzód włzyścy pod tytułem chfály

- 7: bożyi abo czego takowé^{g0} wymyślaią i przepowiedaią
- 8: infzēm/ nową świętośc/ nowé vczynki dobré/ nowy
- 9: fpořób chfaleniá boga/ nowy przyřtęp do pana i no=
- 10: wą drogę do kroleřtwa ie^{g0} / A to wřzyřtko czynią nie
- 11: żeby co o Boga abo o co dobrego dbali/ ale owřzem ku
- 12: zatłumięniu prawyi chfały bożyi/ prawych cnot i v=
- 13: czynkow dobrych/ a zawiedźięniu na potępienié infzych
- 14: O co wřzyřtko oni się pracuią/(*margin*) Przécź się práw
- : dzie dźięifzyi
- : heretikowie
- : fprzeciwiailą (-) Iedni aby tą drogą i przy
- 15: krywką fnađnie a wrzeci dobrym obyczaięm moc i bo
- 16: gactwa řwoie rozmnożyli/ prořnowania/ rořkóřzy/ zło=
- 17: czyřńtwa wřzelakié/ za tą zářłoną przelępieczińie i okrom
- 18: infzych oto gniewu płodźili/ i wřzyřtko coby iedno chcie
- 19: li czynili. Drudzy zaś aby tak/ fałřzywé imię święto=
- 20: řci otrzymali/ daléi řłynęli/ i řtążę w wadze byli/ wie
- 21: lé mogli/ i infzē pod řobą mieli. Trzeci gniewu řwę=
- 22: mu dořyc czyniāc/ abo komu záirzāc i nad kięm się pom
- 23: řcić abo mu zařzkodźić żądaiāc. Czwarci zpochleřtwa
- 24: abo zboiaźni komu się zachowaiāc/ abogo řobie vtra=
- 25: řcić niechcāc ani řmieiāc.(*margin*) Wymyřły dźię=
- : řięifzych kace=
- : řzow (-) Więc takowi wřzyřcy/ przy=
- 26: namniēi dlā ktoryi řtych przyczyny omięnionych/ prze
- 27: ciwko řtaryi nauce pana Chriřtuřowyi/ ku wielu in=
- 28: řzych błęđow wymyřlili to pařmo nowych rzeczy/ kto=
- 29: ře do onych niedāwno pomienionych przyřłuchaiāc/
- 30: Bo náprzōđ ku nowyi řwiętořci/ chcāc wrzeci być d[o]
- 31: řkonałem i więcyi czynić niř pan rořkāzał/ wynaleźli

- 32: iedną rzecz/ na imię rozmaité Reguły/ różné łtroięm/
33: łprawą/ łpołóbęm/ przézwiłkięm/ i zácnością/ a prawie
34: kto iedno chciał wymyślił łwoię/ A to/ iefli niemógł i=
35: naczyi otrzymać tego czę^{g0} pragnął/ alełz gratią nowo

strona: 109

EVANG.

karta CIX

- 1: wymyślonyi Reguły/

strona: 111

EVANG.

karta CXI

- 1:
2: Gdzie oni wrzálkow/ łzemrania/ i inłznych plotek (*marg*) Fałszywi proro=
: cy przéciz Cere=
: monie wkościele
: mnożą choc pra=
: wą chfálę pań=
: łką wyrzucili (-)
3: łwoich nie dlate^{g0} czynią abo ié wymyłlili aby im chfá=
4: ła bozá miła/ ale iłz prawyi chfály bożyi nieśmieią abo
5: nienawidzą/ ktorzy się trzeba pilno iefzcie zmłodości
6: poczawłzy vczyć i cnotliwie iei przyłtrzegacł/ czego oni
7: włzyłtkie^{g0} nięmogą (Bo pilniéiłzá im co inłzé^{g0}) a pro=
8: łto nic aby naoccalją nieczynić/ vtratęby ięm dwoiaką
9: niołło/ Bo iefliby iefzcie wkościołách niełzemrali ani
10: wołali/ iako nienauczaią ani mnożą nauki o miłęm pa=
11: nie/ ani przywodzą drugich ani nauką ani żywotem
12: chrześcianałkiem ku **vczykóm** [!] niefałszywie dobrem/ te=
13: dyby naprzód vtracili cięń i załłonę pod ktorą obronnié
14: włzyłtki nierządy płodzą/ rzeczy niepożytecznych patrzą
15: i niezbożnie pot ludzi miłęnych vtracaią/ Potem by=

16: łwé dochody zutracili iakoto na każdyi rzeczy łzkodliwi
17: i nieużyteczni/ Aby tedy tak onich nietrzymano i to ich
18: nie podkało/ rzecz przerzeczoną wymyflili/ i nadto przy
19: toczyli ku niei naukę o czyłtości i miarności/ i wftawili
20: rozlicnych świat wielki poczet i święceniá ich potwor
21: né.(*margin*) Czychość/ miar=
: ność i święta fał
: łzywych proro=
: kow (-) Sktorych to trzech rzeczy/ chcąc okazać że zwielką
22: reuerencją chfałę bożą łtroiá/ i prawęmi iei a wielkie=
23: mi miłovníki fá/ żon włáfnych prawie najpiérwłzemu
24: łtanowi zákázali mieć/ i gdzie mogą/ gardła oto i cześć
25: nietilko imiona biorá/ małżeńłtwo świętemu łprawie
26: pańłkiiei ku lekkości/ Mięła także pewnych dniow/ ieść
27: zabronili/ i w ich święta robyć/ ktoby v nich odłzczepio
28: nęm człowiekiem i bezecnęm niechciał być/ W inłzych
29: rzeczách włzelaką wolność vczynili/ Bo miałto żon
30: wolno iełt prawie włzyltkięm okrom włzego káraniá/
31: iako chcá i które żywno chcá płoty płodźić/ miałto mię
32: fá abo mleczna/ wolno iełt by chcieli i łamego łzatana
33: półzrzeć/ abo zaras i ieść coby mogli na trzy razy mieć/
34: i nazaiutrz iako chcá poprawować/ Wolno im téłz iełt
35: opić się i co iedno chcá łwego połtu płodźić/ i ieść nie

strona: 111v

S. MATTH.

1: tilko krom potrzeby/ ale téłz dlá złoczyńłtwa/

strona: 113v

S. MATTH.

rozdział: 24

werset: 4

1: Iefus odpowiedaiąc rzekł im/ Patrzcie aby wás (*marg*) Ephe: 7.

: Col. 2. (-)

2: kto wbląd niezawiódl/

werset: 5 Abowięmci ich wielé

3: przydzie na imię moie/ rzeknąc/ Iá iestętem Chri

4: ftus/ wielé ich wbląd zawiodą

werset: 6

5: *Nadto wflýzycie walki i wieści *o wal=(*marg*) *a będzie

: cie flýzeli (-)

*wálk

6: kach. Baczcie abyście fobą nietrfożyli/ Abo=

7: więmcí się *wflýftko s ftać muśi *aleć ielzcze (*marg*) *wflýftki zc. (-)(*marg*) *wflzakże

: nie iufz (-)

8: nieieft koniec/

werset: 7 Bo powftanie náród przeciw=

9: ko náradowi i kroleftwo przeciwko kroleftwu/

10: i będą mory i głody i drżeniázięmie *mieściami(*marg*) *pomieś=

: cach nie

: ktorzy rozu

: mieią iako

: by rzekł w=

: fzedzie (-)

werset: 8

11: A to wflýftko początek boleści.

werset: 9

12: Tedy wás podadzą wucífk i zabiją wás/ I

13: będziecie nienáwidżeni od wflzech náródow dlá

14: imięnia moiego/

werset: 10] A tedy wiele się ich wzgorfzy i

15: będą się zobopolnie wydawać i zobopolnie nie=

16: nawidzić/

werset: 11] i wiele fałszywych prorokow powfta

17: nie/ i zawiodą ich wbląd wielé/

werset: 12] A prze rozmno=

18: żenie nieprawości *ożiębnie miłość wielá ich/(*marg*) *oftydnié (-)

werset: 13]

19: Leć ktoby trwał do końca/ ten będzie *zacho=(*marg*) *zbawion (-)(*marg*) *i (-)

20: wán.

werset: 14] Nadto będzie przepowiedána Euan=

21: geljá krolestwa po wżyftkiem *okrągu ziemie (*marg*) *gdzie

: miefkaią (-)

22: na świadeftwo wżyftkiem narodum/ A tedyć

23: przyidzie koniec.

werset: 15] Gdy byście więc virzeli brzydliwość *pufto(*marg*) *opuścia

: łości (-)(*marg*) Deut. 9. (-)

24: lzącą powiedzianą przes dąnjela proroka/ a o=

25: na ftoj na miefcu świętem/ Kto tćie niechái ro

26: zumié/

werset: 16] Tedy ktorzyby wzięmi żydowfkiéi byli/

27: niechái zuciekaią na gory/

werset: 17] A ktoby był na *da=(*marg*) *przykry

: ciu domu (-)

28: chu. niechái nie sftepuie

strona: 116

EVANG.

karta CXVI

1:

2: choc znaią że każdy ktory tą ferdecznie przyimie wielką

- 3: znień pociechę má/ i więcy ia niż wżyftek świat i łwói
- 4: żywot miłue/ Tyć fą i dziś i zawfzė były/ przeciwko (*marg*) Kto się nawię=
- : cyi mądrości i
- : łprawiedliwuści [!]
- : boży łprzeciwia (-)
- 5: prawdzie pańłkiėi i tym ktorzy ią opowiedaią/ tak
- 6: wielkiėi nienawiści przyczyny/ ktorą naiwięcy co na
- 7: zacniėifzy przed światem ludzie zapalėni fą/ Boc zajftė
- 8: mało náiduiemy/ gdzieby ludzie v świata źli abo głu
- 9: pi s łwyi vprzeyimiėi chuci a nie kwoli námėdrfzėm a
- 10: bo nalepłzėm/ te^{go} świata ośobám/ przeciwko panu Chri
- 11: łtułowi i łługám iego co złego poczynali/ Co iefli się ko
- 12: mu dziwno widzi/ niechái obácii kto się nafzėmu zba=
- 13: wicielowi gdy naświecie był/ nawięcy łprzeciwiál/
- 14: ktogo przenaśladował/ kto o śmierć przyprawil/ i przy
- 15: práwiwfzy bluźnil/ i wiarę w iego świętė imię zatłu=
- 16: mić chciál/ abo łługi iego mordował/ zali nań był na=
- 17: gorfzy Piłat abo Heród? zali celnicy? zali żołnierze abo
- 18: infzy ludzie prości abo barzo źli? zapráwdę rychlei na
- 19: gorfze vznamy Biłkupy/ Doctory/ Pharifeufze/ i wżyfł
- 20: ki ktorzy niebyli wedle boga mądrzy ani dobrzy/ a przed
- 21: się przed światem abo cnoty abo mądrości tytuł mieli/
- 22: ktorzy tėfz i infzė złė przeciw panu i iego łługám i chfá=
- 23: le podburzali/ Oczėm i o infzych wielkich rzeczách/ dłu=
- 24: goby tu powiedać/ Wfzakzė bėdziėmli to co się tu po=
- 25: wiedziáło/ pilnie rozbierác/ mozėm wżyfłki przyczyny
- 26: przektorė się świat panu i łługám iego/ tėfz i dziś/
- 27: przeciwiá dobrze poznać
- 28: Gdybyście więc virzeli brzydliwość zc. a ona
- 29: łtoj namieścu światem) Przed zborzėniėm miała

- 30: Hierufale^m powiedaią że wkościele bożem było poftano=
31: wiono Bałwofalftwo i Bałwán/ którą się oboią rze=
32: czą pán nabarżiiei brzydži/ i ta oboia rzecz nawięcyi v=
33: znanié i chfałę pana boga zagafzá i pułtofzy/

strona: 118

rozdział: 25

werset: 35

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:
16:
17:
18:
19:
20:
21:
22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: Pragnąłem/ a wyście mię napojli/ byłem goś=

strona: 118v

S. MATTH.

1: cię a wyście mię *ogarnęli/(*marg*) *przyjęli

: abo kufo

: bie przy=

: wiedli (-)

werset: 36 Byłem nagiem/

2: a wyście mię przyodźiali/ Niemogłem a wyście

3: mię nawiedźili/ Byłem w *więzieniu a wys=(*marg*) *trąży

: abo cięm=

: nicy (-)

4: cie do mnie przyślzi.

werset: 37

5: Tedy mu odpowiedzą śprawiedliwi rzeknąc

6: Panie kiedyżemy cię łaknącym widźieli/ a nakar=

7: mili? Abo pragnącym a napojli?

werset: 38 Kiedyśmycię

8: téż widźieli gościem a ogarnęli? Abo nagiem a

9: przyodźiali?

werset: 39 Kiedyśmycię lepák widźieli niemo=

10: cnym abo w więzieniu a przyślziłmy do ciebie?

werset: 40 | A

- 11: odpowiedaiąc król rzecze ięćm/ Zaprawdę wám
12: powiedám/ Ilé żeście vczynili iednému ftych bra
13: tów moich namniéifzych/ mnieście vczynili.

werset: 41

- 14: Tedy rzecze i tem ktorzy po lewyi ręce będą (*marg*) Lu. 13. (-)
15: Póďte odęmnie przekłęci wogień wieczny/ Diá
16: błu i Angiołum iego zgotowany/

werset: 42 | Bom łaknął

- 17: a wyście mi niedali ięć/ Pragnałem w wyście
18: mię nienapojli/

werset: 43 | Byłem gościem a wyście mię

- 19: nieogarnęli/ Nagięćm/ a wyście mię nieprzyo=
20: dzieli/ Niemocnęćm i w więźieniu a wyście mię
21: nienawiedźili.

werset: 44

- 22: Tedy mu odpowiedzą i oni rzeknąć/ Panie
23: kiedyżełmyćię widźieli łaknąćem/ abo pragna=
24: cem abo gościem/ abo nagięćm/ abo niemocnęćm
25: abo w więźieniu a niepośłużyliśmyć?

werset: 45 | Tedy im

- 26: odpowie/ rzeknąć/ Zaprawdę wám powiedám
27: Ilé żeście nievczynili iednému ftych maluczkićh/
28: a niście mnie vczynili/

werset: 46 | I zatęćmże póidą ci *na mękę wieczną/ a śprawiedliwi *na ży=(*marg*) Io: 5:

- (-)(*marg*) *w ká=
: ranié (-)(*marg*) *w (-)
29: wot wieczny.

rozdział: 26

werset: 4

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: aby

strona: 121

EVANG.

karta CXXI

werset: 5

1: *Gdzie téż i to (*marg*) *A (-)

2: mówił/ Nie w święto/ aby się zamierzanié mie=

3: dzy ludem nie s łało.

werset: 6

4: A gdybył Iefus Bethanjiéi w domu Si=(*marg*) Mar. 14.

: Lu. 7. (-)

5: mona trędowatego/

werset: 7] przyśła knięmu niewiafta/

6: którato miała bankę *oleiku drogiégo/ (*marg*) *maści

: abo wódki (-)(*marg*) Io. 11. (-) i wyla=

7: ła j na głowę iego/ gdyto on kftołu siedziął/

werset: 8

8: *Co gdy virzeli Vczniowie iego/ rozgniewali (*marg*) *A (-)

9: się rzeknąc/ I kcżemułz ta vtrata?

werset: 9] Abowięmci

10: ten oleiek/ mógł być za wielé przedán i *dáno=(*marg*) *dán (-)

11: to być vbogiem/

werset: 10] Lecz Iefus poznawłzy

12: rzekł ię/ Przécż *ciężkości niewieście wyrzą (*marg*) *práce (-)

13: dzácie? Abowięmci ona dobry vczynęk przeciw

14: ko mnie vczyniła

werset: 11] Bo *vbogię zówfze mácie s (*marg*) *żebráki (-)

15: łobą/ a mnie niezawfze mácie/

werset: 12] Abowięm co ta/

16: ten oleiek/ na moje ciało wypuściła/ na *po=(*marg*) *mę pog

: rzębienie (-)

17: grzébci to mnie vczyniła/

werset: 13 Zaprawdę wám po

18: wiedám/ że gdzieby iedno była przepowiedána

19: Euangelja ta po wżyftkiem świecie/ będzie

20: téfz i to powiedáno co ona vczyniła na pa=

21: miątkę iei.

werset: 14 Tedy ieden ze dwunaście/ ktorę^{mv} / rzekano Iu (*marg*) Mar. 14.

: Lu. 22. (-)

22: das ifkariotes/ szedwfy do Bifkupow/

werset: 15 rzekł/

23: Co mi chcecie dać á iągó wám wydám? A oni

24: mu poftanowili/ trzydzieści srebrnych/

werset: 16 I od=

25: tątże szukál *fłufzného czału aby go wydál.(*marg*) *pogody (-)(*marg*) Tamże (-)

werset: 17 A gdy było piérwżého dnia c przáfinkow/ (*marg*) c Iadali taki chl=

: éb niekwalfzony

: przes 7 dni na

: pamiątkę te^{go} co

: się zniemy dzia=

: ło w Egyptie

: gdy ié pán Bóg

: ftaka mocą wy=

: wiódl zniego/ ifz

: téfz król Pharao

: zludem fwoiém/

: tak ié przymu=

: fzál wynićc że iéfz

- : muśieli niechléb
- : ale ciafto skto=
- : sktoré^{go} chléb na dro
- : gę gotować chcie
- : li wziąc s sobą choc téż iefzcze a
- : ni okfalzoné było
- : i przedtem ich do
- : fyć długo puścić
- : niehciano (-)
- 26: przyfzli vczniowie do Iefufa/ rzeknąc ięmu/
- 27: Gdzie chcéfz żeć przyrządzięm ku iedzeniu *wiel=(*marg*) *przeście
- : abo prze=
- : minięnie (-)
- 28: konocznego baranka?

strona: 123v

S. MATTH.

werset: 65

- 1: Tedy Bifkup roftargnął fzaty fwoie/ **tzek**
- 2: **nąc [!]** *Błuźnierftwo powiedziął I cófz daléi (*marg*) *zbluźnił (-)
- 3: świadkow za potrzebę mámy? otoście terás
- 4: błuźnierftwo iego słyszeli/

werset: 66 Co się wám widzi?

- 5: A oni odpowiedaiąc/ rzekli/ *Godzien ieft (*marg*) *winien
- : ale by się
- : to iakoby
- : czyiúi śmier
- : **ći przyczy**
- : **u [!]** był rozu
- : mieć mogło (-)

6: śmierci/

werset: 67 Tedy plunęli na twarz ięgo i pięściami

7: weń vderzyli/ drudzy zaś policzkowali go

werset: 68 rze

8: knąc/ prorokui nám Chrifufie/ kto ięft/ ktorycie

9: vderzył?

werset: 69

10: A Piotr(*marg*) Tamże

: Mar. 14.

: Io. 18: (-)*precz nafronie wpałacu ſie=(*marg*) *indzie (-)

11: dział/ I przyftąpiła knię^{mv} iedna *dżiewka rze=(*marg*) *dżiewe

: czka (-)

12: knąc/ I tyś *był z Iefufem Galileifkiem/(*marg*) *bywał (-)

werset: 70 A on

13: zaprzął przedewfzyftkięmi/ rzeknąc/ Niewięm

14: co mowifz/

werset: 71 Gdy lepák on wyfzedł na przede=

15: dżwierze/ virzała go druga i rzecze tym ktorzy

16: tam byli. Item był z Iefufem nazarańfkęm/

werset: 72 on

17: zaśię zaprzął fprzyſięgą rzeknąc § Nieznámci (*marg*) § ifz (-)

18: człowieka/

werset: 73 A pomałyi chfili/ przyftapiwłzy kto=

19: rzy tam ftali rzekli Piotrowi/ Zaprawdę i tyś

20: z nich ięft/ Bo cię i mowa twoia wydává/

werset: 74 Tedy

21: on poczał *ſię przeklinac i przyſięgac/ ifz(*marg*) *kłac

: abo rocić (-)

22: niezna człowieka/ a kur tudżiefz zapiął/

werset: 75 I wŕpo=

23: mniął Piotr słowo Ieŕufowe/ ktory mu był

24: powiedział § piérwyi niŕz kur zapieie/ trzy kroć (*marg*) § że (-)

25: się mnie zaprzyŕz/ I wyŕzedwŕzy precz/ gorzko

26: płakał.

27: Wykład na ŕzofteadvvadzieŕte Capitulum.

28: Syn człowieczy będzie wydan na vkrzyžo=

wanie

strona: 124

EVANG.

karta CXXIII

1: wanié 2ċ.

strona: 125v

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31:

32:

33:

34:

35: że téż ani

strona: 126

EVANG.

karta CXXVI

- 1: kacérze/ ktorzy było za ich czałow dołyć/ zmienili się
- 2: przes długie czały otę wftawę pańfką pokuścić/ A iefli
- 3: heretikow wielé/ niebyło tak niewftydliwych/ aby
- 4: śmieli Testame^{nt} pańfki przełomić/ iakáź tedy niewfty=
- 5: dliwość nałza/ ktorzy te^{go} drugiem pomagamy? tak czy=
- 6: niąc iako oni przeciwkó woléi boży wftawili/ Więc mo
- 7: wiem/ Ho/ bylic téż to ludzie co to wftawili/ telzći się i
- 8: oni vczyli/ Ba miły bracie teści i to ludzie a barzo vczę=
- 9: ni i zacni byli/ ktorzy pana Chriftuśa i wielé łług iego

10: niewinnie zamordowali/ a tak niepatrz więcyi na do=
11: broć zacność ludzką/ niż na prawdę pana twoiego i
12: słowa iego/ ale niechái wciebie ten sám będzie dobry i
13: zácny ktorému się pańskie słowo zda nájlepsze i názac=
14: niejśze/ ani go smię przezádna przyczynę odmięnić/ wie
15: dząc że niemoże nigd/ lepszego nic abo mędrszego pomy
16: ślic/ iako ten który wśyftki stworzył/ téż i ototy którzy
17: się na wftawę iego vtargnęli/ Także iefli mnięmáfz/ aby
18: oni za wolą bożą tę bożą wolą odmięnili/ obącz się dlá
19: boga co to wřercu twoięm zamysł/ Bo iei zajřtę/ niczem
20: dowieść niemożesz/ A to mali i wielcy niepochybnie
21: wiemy/ że Bóg ociec przeciwko niei/ znieba wołaiąc
22: Mat 17. łyna swoiego słuchać kázál/ i ktoby go we w=
23: řzech rzeczach od niego przykazanych nieřluchál/ że ten
24: będzie potępion/ dawno przed tem opowiedziál/ iako
25: tćiesz Act.3. a zeřławřy rás ducha řwiętego i ápořtoły
26: iem ořwięciwřy/ nieobiecał nám inřzego ani człowieka
27: ani ducha/ ktoryby miál/ na przód łyna iego/ potem A
28: pořtołow řwiętych poprawować/ abo iego wolą řwię
29: tą/ przes ony obiawioną odmięniasz/ aby iakié przyczy=
30: ny na to wymyřlać/ iako dziś miedzy inřzým/ odřzecz=
31: pięncy powiedaią/ żeby pán Chrřstus tilko łamęm A=
32: pořtołum krew řwoię pić kázál/ Lecz iefli cię tēm kto
33: zārádzá/ Itoć dziwná/ że niewidřizř/ iřzby na ten řpo=
34: řób i do ciała nic niemiál prořty człowiek/

strona: 128v

rozdział: 27

werset: 21

1: A oni powiedzieli/ Barabbáfza/

werset: 22 Rzecze im Pi/

2: łát/ Cółz tedy vczynię *z Iefufem ktorého zo (*marg*) *Iefufa

: abo Iéfu=

: fowi (-)

3: wą Chriftufem?

werset: 23 Powiedzą mu wżycy/ Nié=

4: cháí będzie vkrzyżowán/ A łtarolta im rzekł.

5: *Cółz wżdy złe^{go} vczynił? A oni tym wżyci (*marg*) *co abo=

: więm (-)

6: wołali/ rzeknąc/ niecháí będzie vkrzyżowán.

werset: 24

7: *Tamże Piłat obaczywży iże tĕmu nic (*marg*) *a (-)

8: niepomagá/ alie się tym wĕłtze wzrułżenie

9: dzieie/ wżiąwży *wody/ omył ręce przed tłu=(*marg*) *wodę (-)

10: łzcza/ rzeknąc/ niewinięnem iá ť krfie tego łprza=(*marg*) ť od (-)

11: łprzawiedliwe^{go}/ wy to *widźcie (*marg*) *się w tym

: czuicie/ Włzakże

: słowo greckie

: naiduie się w ca.

: 20. i 28. Mat. i

: Mar. 14. Lu. 17

: Io. 1. 16. zĕ. a

: wżędźie znaczy

: virzycie i tu mo=

: gło tak być wy=

: łožono (-)

werset: 25 A odpowiedaiąc

12: wżyłtek lud powiedźiał/ krew iego na nas i na

13: dzieci náfze/

werset: 26 Tedy iem puścił Barabba/ a Ie

14: Iufa vbiczowawfzy podal aby byl vkrzyzowan.

werset: 27

15: Tedy zolnierze ftaroscini/ wziawfy Iefufa

16: *na Rathufz/ zgromadzili do niego wzyftke(marg) *w (-)

17: *rote(marg) *horde (-)

werset: 18 I zewlekfwzygo/ oblekli j wzate *czer=(marg) *fzarlat=

: na abo pur

: purzana (-)

18: wona/

werset: 29 i wplotwfy korone sciernia/ wlozyli

19: ia na glowe ie^{go}/ *Przytem dali mu wpra (marg) *j (-)

20: wa ruke ie^{go} trcine i klaniaiac sie przed niem *na= (marg) *poemie

: wali sie

: zniego (-)

21: grawaligo rzeknac/ Badz pozdrowion krolu

22: zydowfki/

werset: 30 I plunawfy nan brali trcine i bili w

23: glowe iego.

werset: 31

24: A gdy go nagrali z wleklj j fzaty i oblekli go

25: wodzienie iego/ I powiedli j na vkrzyzowani/

werset: 32

26: A wychodzac/ potrafili czlowieka *s Cyreny(marg) Mar. 15.

: Lu. 23. (-)(marg) *Cyrenai

: fkiego (-)

27: imieniem Simona/ Te^{go} przymusili aby niolf

28: krzyz iego/

werset: 33 A przyzedwfy na miesce przewi=

29: łkiem Golgota/ które żową/ mieścem B trupich(*marg*) B Słowo greckie
: ktoręm to mieś=
: ce zwáno iedno
: ięft/ oznaczy kość
: łpełna głowy
: człowieczy/ kto=
: ra w łobie mosk
: i co przynięm
: ięft/ zamyka/ Ia=
: kich kości tam do
: łyc było/ Bo tam
: złoczyncé tracono (-)
30: głow/

werset: 34 dali mu pić ocet z żołcią zmiełzany/ czego (*marg*) Io. 19 (-)

strona: 129

EVANG.

karta CXXIX

1: gdy on łkołztowál/ niechćiał pić

strona: 131

EVANG.

karta CXXXI

rozdział: 28

werset: 11

1: A gdy ońy łzły/ oto niektorzy s łtrażyi łzed=
2: wły do miałta/ opowiedźieli Bifkupum włyłft
3: ko co się s łtało/

werset: 12 Ktorzyto zgromadźiwłzy się

4: s łtarłżemi/ i *naradźiwłzy się dali żołnierzom(*marg*) *wźiaw
: łzy radę (-)
5: *dołyc pieniędzy(*marg*) *mnoho
: pieniądze (-)

werset: 13 rzeknąc/ *Powiedźcie iżz (*marg*) *mówcie

: abo powi

: edaćie (-)

6: go vczniowie iego/ wnocy przyfzedwfy/ gdy=

7: chmy fpali/ fą vkradli/

werset: 14 a gdzieby *się to ftarofty (*marg*) *to było

: vftarofty

: fłyfzáno (-)

8: doniofło/ przywiedźiemy go/ że tēmn [!] v wie=

9: rzy a wás wtem od trofkaniá wolné vczynię=

10: my/

werset: 15 A oni wźiawfzy pieniądze/ iako ié nauczonó

11: vczynili/ I rofławiła się ta powieśc v żydow

12: afz do dnia dźiśieifzego.

werset: 16

13: A iedennaście vczniów/ poźli do Galileiúi na

14: gorę gdzie iēm rofkázál Iefus/

werset: 17 I virzáfzy go

15: dali mu chfále/ niektorzy zaś wąpili/

werset: 18 A przyftą

16: piwfzy Iefus/ mowił donich/ rzeknąc/ Dana

17: mi iest wfzyftka moc wniebie i naźiemi/

werset: 19 fzedw=

18: fzy tedy vczcie wfzyftki národy/ chrcząc ié wi=

19: mię oica i fyna i ducha świętég^o /

werset: 20 vcząc ié *ftrząc (*marg*) *chowác (-)

20: wfzego com wám iedno przykázál/ A oto iá ie=

21: ftem fwami wfzech dniow afz do *fkonaniá (*marg*) *dokona

: niá wieku (-)

22: świata.

strona: 131

EVANG.

karta CXXXI

- 1: Po fobbocie zc̄. Grecki text (zwłazczca chcemyli/ na
2: articuły v święte^{go} Łukálza i Iana przydané patrzyc)
3: niemowi fobbotny ani po fobbocie ani fobboty/ ale po
4: oba razy fobbot/ iakoby tedy wielé zarás fobbot to ieft
5: świat było/ A podobno piérwízy rás/ fobbot mówi w
6: względe^{mte} ^{go} że won dzień iakośmy przedtem słyżeli/ dwo
7: ie święto zarás święcili/

strona: 133v

S. MARKA.

ksiega: Mar

rozdział: 1

werset: 9

- 1: I s stało się wonyto dni/ przyżedł Iefus z
2: Nazareth Galileifkie^{go}/ i ochrczon ieft od Iána
3: w Iordánie

werset: 10 *gdzie téż wnetze wyftępując z=(*marg*) *I (-)

- 4: wody/ virzał niebiofa *a ony się roftępnia i (*marg*) *roftępu
: iące się (-)
5: ducha iakoby gołębycę *A on nán s ftępuie (*marg*) *ftępuia
: ftępujące^{go} nań (-)

werset: 11 I

- 6: s stał się głos z niebiofow/ Ty iefteś mói lyn
7: miły/ wktorem *się iá kochám.(*marg*) *mi się lu
: bi zc̄. vroć
: się do
: Mat. 4. (-)

werset: 12

8: Alić go wnetże potym duch na pułczą

9: *pędzi(marg) *wyrzu=

: cá (-)

werset: 13 i był tam na pułczyi przez czterdzieści

10: dni/ podeimuiąc od łatana pokułzy/ a był że

11: źwierzęty/ a Angiołowie mu służyli.

werset: 14 *A gdy Ián pojmán iest przyłzedł Iefus (marg) *A powy

: daniu Iá

: na (-)

12: do Gálileií/ przepowiedaiąc Euangelją krole=

13: łtwa Boże^g

werset: 15 i mowiac § iest się wypełnił czas (marg) § ifz (-)

14: i krolełtwa się Boże przybliżyło/ vpamiętáicie

15: się a wiercie § Euangeljií.(marg) § w (-)

werset: 16 (marg) A (-)

16: *Przytem chodząc nad Morzem Galilei=(marg) Mat. 16.

: Lu. 5.

: *A (-)

17: łkiem/ virzał Simona i Andrzeia brata iego/ a

18: oni miecą síeci w Morze (bo byli rybitwami)

werset: 17

19: i rzekł im Iefus/ Pódźcie za mną/ a iá wás v

20: czynię że będziecie rybitwami ludzi.

werset: 18 A oni ná

21: tychmiałt opuściłszy síeci fwoie połzli za niem

werset: 19

22: A on połtąpiłszy zonąd mało/ virzał Ia (marg) Tamże (-)

23: kuba łyna Zebedeułzowego i Iána brata iego/

24: tész i ony/ a oni síeci opravuią włodzi/

werset: 20 i wnet=

25: że ich wezwál/ *Ktorzyto opuściwłzy oica (*marg*) *I (-)

26: łwego Zebedeufza włodzi *znaięmniki po=(*marg*) *zrędną

: czeladzią (-)

27: łzli zanięm.

strona: 135v

rozdział: 2

werset: 21

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: A teści nigd niewłzywá płata **A** nowowczy=(*marg*) **A** Co gréckie sło

: wo waży przy 9.

: cap: Mat. napi=

: fáno a ktemu co

: tam ielt powie=

: dziano/ przyda=

: waiąc/ wiédzmy

: że téłz wáży tołz

: słowo/ łukno ie=

: łzcie nie wytarte

: ani zdrapáné/ i to

: ktorego ielzcie w

: ziąwłzy od tká=

: cza/ niełprawio=

: no/ nieczółano nie

: łtrzyżono zc̄. (-)

strona: 136

EVANG.

karta CXXXV

[CXXXVI]

1: nionego łukna/ w wiotchą łuknią/ A gđzieby i

2: naczyi/ napełnianie iego nowé/ vimuje wiotche

3: mu/ i gorzć się przedarćie s ftawá.

werset: 22

4: Wina tész młodego/ nigdci niezlewá w fkor

5: niki *wiotché. A gdzieby inaczyi/ roffádzá wi (*marg*) *ftaré (-)

6: no młodé/ fkorniki/ i wtemże/ i wino się rozlé=

7: wá i fkorniki wutratę idą/ Alé wino młodé/ ma

8: być zlewáno w fkorniki nowé.

werset: 23

9: I *przydało mu się iść w fobboty przes(*marg*) [Mat: 128.](#)

: [Lu. 6. \(-\)\(*marg*\) *s ftało](#)

: [że fzedł \(-\)](#)

10: zbożé/ i poczęli vczniowie iego *konać drogę (*marg*) *czynić

: [abo iść w](#)

: [drodze \(-\)](#)

11: fzczykaiąc kłósié/

werset: 24 a Pharefeufzowie mu powie=

12: dzieli wei przéc z to czynią w fobboty co się nie=

13: godzi?

werset: 25 A on im rzekł/ záście nigdy nieczytali

14: co vczynił Dawid/ gdy tego miał potrzebę/ i

15: łaknął/ i sám i ci ktorzy z nim byli?

werset: 26 iako w fzedł

16: do domu Bożego za Abjathara Bífkupa i iádł

17: chleby wykładanné/ ktorych się niegodzi ieść ie

18: dno kapłanum/ i dáł tész i tēm ktorzy z nim byli

werset: 27

19: *Przytem powiedział im/ Sabbota/ dlá czło (*marg*) *i (-)

20: wiekać ieft vczyniona/ nie człowiek dla fobboty/

werset: 28

21: a także/ iestći pánem/ téłz i sobboty fyn człowie/

22: czy.

rozdział: 3

23: **CAPITVLVM. III.**

werset: 1

24: **I** Wfzedł zasię do Bożnice *gdzie=(*marg*) *Mat. 12.*

: *Lu. 6. (-)(*marg*) *a ten (-)*

25: to był człowiek ktory miał wfchlą

26: rękę/

werset: 2 *A tamże podftrzegali^{go} iefli*

27: by j *wfloboty vzdrowił/(*marg*) *w święta (-)

strona: 138v

rozdział: 4

werset: 20

1: Potem ci fą/ na dobryi zięmi wfśiá

2: ni/ ktorzy słuchaią słowa/ i przyimuią ié i

3: przynofzą owoc/ to trzydzieści/ to fześdziesiąt

4: a to lepak fto.

werset: 21

5: *Nadto mowił iem/ Záli świecę zapálaią (*marg*) *I

: *Mat. 5.*

: *Lu. 8. 11. (-)*

6: abo była podkorzec abo pod łóże włożona? Záf=

7: li nie dlá tego aby ią na świecznik wfstawio=

8: no?

werset: 22 *Abowiemci/ nie iest *co fskrytego/ żeby (*marg*) *nic (-)(*marg*) *Mat. 10.**

: *Lu. 8. 12. (-)*

9: obiwiono być niemiało/ ani się iest zakrytem s

10: Itało/ ale żeby na iawność przyfzło.

werset: 23 Iefli kto

11: má vfy ku słuchaniu/ niechái słuchá.

werset: 24 I mo=

12: wił im téż Patrzcie/ czego słucháacie/ Ktorą (*marg*) Mat. 7.

: Lu. 6. (-)

13: miarą mierzycie/ tą wám mierzono będzie/ i

14: będzie *przydáno wám którzy słucháacie/ (*marg*) *przyło=

: żono

: Mat. 13. 25. (-)

werset: 25 A=

15: bowiem ktoby miał/ będzie mu dáno/ A kto nie

16: má/ i to co má będzie wzięto od niego.

werset: 26

17: I powiedział/ Tak ieft kroleftwo Boże/ iako

18: gdyby człowiek naśięnié wrzucił *w ziemié (*marg*) *na (-)

werset: 27 i

19: *vfnął/ i wítawáby wnocy i wednie/ a naśię= (*marg*) *fpál (-)

20: nie by się *pułzczało i ku gorze podnośiło (*marg*) *krfzyło (-)

21: *gdy on niewié/ (*marg*) *iako (-)

werset: 28 Bo ziemia/ fama s fwégo po=

22: chopu owoc przynośi/ Náprzod trawę/ potem

23: kłos/ potem téż fpélné zbożé w kłośie/

werset: 29 a gdy

24: by się owoc pokázál on że to człowiek na=

25: tychmiált *sierp *zapułzczá/ iże iufz zniwo (*marg*) *kofę (-) (*marg*) *pofyła (-)

26: przyfzło.

werset: 30

27: *Nadto iefzcze mówił/ Kczému przypo= (*marg*) *I (-)

28: dobamy kroleftwo Boże abo § ktoręm przyro (*marg*) § w 2ċ. (-)

29: wnaniem przyrownamy ié?

werset: 31 Iełt iako źiar=

30: no gorczyczné/

strona: 140v

rozdziel: 5

werset: 40

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: Leć on wypędziwszy wżyfłki/ poiął

strona: 141

EVANG.

karta CXLI

1: oica dżięcięcia **one^{go}** i matkę i ty ktorży zniem

2: byli/ I wnidzie tam kędy dżięcię leżało/

werset: 41 I v=

3: iąwży rękę dżięcięcia/ rzecze mu/ **Talitha kumi/**

4: co się wykładá/ Panienko tobie mowie/ wftán/

werset: 42

5: A natychmiált powftała panienska/ i chodziła/

6: Bo we dwunaście lát była *Gdzie téż z=(*marg*) *I (-)

7: humieli się zhumieniem wielkiém/

werset: 43 A on ięm

8: *pilnie rofkázál/ aby tego nigd niewiedziál/ I (*marg*) *wielé (-)

9: rzekł aby iei ieść dáno.

rozdział: 6

10: **CAPITVLVM. VI.**

werset: 1 (*marg*) I (-)

11: * **P** Otem wyłzedł zonąd i przyłzedł do (*marg*) *I

: **Mat. 13.**

: **Lu. 4. Io. 4. (-)**

12: oiczyłzny fwoiei a vczniowie iego ida

13: zaniem/

rozdział: 6

werset: 2 A gdy była sobbota począł

14: nauczać w bożnicy/ I tamże wielé ich słucha

15: iąc go zhumiéwali się rzeknąc/ I kątze *on to (marg) *tęmuty (-)

16: má? A *co to za mądrość którą mu iest dána? (marg) *którą (-)

17: I to że się takié *cuda dzieią przez ręce ie^{g0}?(marg) *mocy (-)

werset: 3

18: Zálz to nie iest *cieśla syn Marjiéi a brat Ia=(marg) *murárz (-)

19: kubow i Iofego i Iudy i Simonow? Záli téż

20: niemałz síoftr iego tu v nás? I także gorłzyli

21: się *zniego.(marg) *wniem (-)

werset: 4 A Iefus im mowił: że Nie iest

22: krom tci prorok/ wyiawłzy woiczyźnie swoiéi

23: a *między przyrodzonými i wdomu swoiém/(marg) *w zc̄: (-)

werset: 5

24: I niemógł tam żadné^{g0} cuda vczynić krom te^{g0}

25: że trochę niemocnych/ włożywłzy ręce vzdro=

26: wił

werset: 6 *gdzie téż dziwował się/ prze *niewia= (marg) *i (-)(marg) *niewie=

: rzenie (-)

27: rę ich.

28: *Nad to obychodził *wsi wokrák/ nau=(marg) I (-)(marg) *miałtecz

: ka zc̄. (-)

strona: 141v

S. MARKA.

1: czaiąc/

strona: 143

werset: 56

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31: i prośili

strona: 143v

S: MARKA.

1: go żeby się aby podolku odzienia iego dotknęli/

2: A ile ich kolwiek dotykało się iego/ zoftawali

3: zdrowi.

rozdział: 7

4: **CAPITVLVM. VII.**

werset: 1

5: *NAdtó zgromadzą się Pharifeufzowie (*marg*) *I

: Mat. 15. (-)

6: knięmu i niektorzy z doctorow z Hiéru=

7: íalem przyfzedłwfy.

werset: 2] A gdy virzéli niektore zu=

8: czniow iego a oni poľpolitemi/ to íeft/ nieumy=

9: temi rękoma/ chleba pożywaią/ vfkárźáli się na

10: to.

werset: 3] Bo Pharifeufzowie i wľzyscy źydowie/ ie

11: śliby czeſto rękú nieumywali **niiedzą** [!] / trzyma=

12: iąc vřtawę řtarřzych/

werset: 4] Zrynku téřz przyřzedw=

13: řzy íeřliby się nieumyli/ nieiedzą/ I wielé in=

14: řzych rzeczy íeft/ ktoré przyięli dźierzeć/ ia=

15: ko téřz i omywanie *náléwek/ i řtatkow(*marg*) *naczy=

: niow řkto

: rych piią (-)

16: *drzewianych i miedźianych/ i łóřz řtołowych.(*marg*) *héblow

: anych (-)

werset: 5

17: Potem spytaią go Pharifeufzowie i Docto=

18: rowie rzeknąc/ Dla czego vczniowie twoj

19: nieobychodzą się wedle wftawy ftarfzych/ ale

20: nieumytęmi rękoma/ chleba pożywaią?

werset: 6] A on

21: odpowiedaiąc powiedziiał im § Dobrze proro=(*marg*) § że (-)

22: kował Ifajáfz o wás obłudnych ludziach ia=

23: ko napifáno iest/ Ten lud tci mię wargami. Leć (*marg*) If. 29. (-)

24: ferce ich daleko się odfttrzélá odemnie/

werset: 7] aleć mię

25: próžno chfáłą/ vczac nauk przykázaniá ludzkie=

26: go/

werset: 8] Abowiem opuściwfy przykázanié bozé trzy

27: mácie wftawę ludzi/ iako omywanié drze=

28: wianych ftatkow/ i náléwek/ i infzych podob=

29: nych rzeczy takich wielé czynicie.

strona: 146

EVANG.

karta CXLVI

rozdział: 8

werset: 21

1: I tamże im mowił/ Iakófz

2: więc *nievbáczácie?(*marg*) nierozu

3: miécie (-)

werset: 22] I przyidzie do Bethfaj

3: dy/ *alić mu przywiódą niewidomego i pro= (*marg*) *I (-)

4: ízą go/ aby sięgo dotknął/

werset: 23] A on poiąwfy

5: za rękę tegoto nie widomego/ wywiódl go precz

6: *z miafteczka i plunąwfy *na oczy iego i(*marg*) *zewsi (-)(*marg*) *w (-)

7: włożywłzy nań ręce/ *pytał^{go}* iefliby co widzał.

werset: 24] A on **przeirzawłzy* rzekł/ widzę ludzie/ Bo (*marg*) **weirzá=*

: włzy (-)

8: iakoby drzewa widzę ty ktorzy chodzą/

werset: 25] Potym

9: zaśię włożył ręce na oczy iego/ i vczynił **to(marg)* **go* przei

: rzéc (-)

10: że przeirzał I ieft ku zdrowiu przywrócon/ i

11: włyftki iafnie widział/

werset: 26] A ftym go posłł do

12: domu *ie^{go}*/ rzeknąc/ Ani do miałteczka wchodź/

13: ani powiedái komu **zmiałteczka(marg)* **wmia=*

: łteczku (-)

werset: 27]

14: **Nad* to wyfzedł Iéfus i vczniowie iego (*marg*) **I*

: Mat. 16.

: Lu. 9. (-)

15: do miałteczek Cefarjiéi przezwyfkiem Phi/

16: lippowyi/ i *pytał* wdrodze vczniów fwoich rze

17: knąc iem/ kim mię być ludzie powiedaią?

werset: 28] A oni

18: odpowiedzieli/ Iánem chrcicielem/ a drudzy He

19: ljąłzem/ drudzy zaś iednym fprorokow/

werset: 29] A on im

20: rzecze/ wy zaś kim mię być powiedacie? A odpo

21: wiedaiąc Piotr rzeczemu/ Ty iefteś Chriftus/

werset: 30]

22: A Iefus fzurowie im zakázł/ aby o niem ni

23: komu niepowiedali.

werset: 31 I począł ié vczyć/ że fyn człowieczy *má(marg) *muśi (-)

24: wielé vcierpiéc/ i od ftarfzych i bifkupow a do=

25: ctorów má być frototnie odrzucón i za=

26: mordowán a po trzech dniách zaśię powftać/

werset: 32 *Ktoréto fłowo otworzyście mowił/ A (marg) *i mowę (-)

27: Piotr poiąwfzygo ku łobie począł j gromić/

strona: 148v

rozdział: 9

werset: 37

1: zabronilifmy mu tego/ ato ifz niechodźi zana

2: mi/

werset: 38 A Iefus powiedziál/ niezabraniaicie mu/ A

3: bowięmci żáden nieieft/ ktory *by vczyniwfzy (marg) *vczyni

: moc (-)

4: dźiw iaki w imię moie Ń mógl rychło źle (marg) Ń ibędźie (-)

5: mówić o mnie

werset: 39 Bo ktoć nieieft przeciwko nám/

6: za namić ieft/

werset: 40 i ktobykolwiek/ napojł wás *kru=(marg) *kupkiem

: abo kiel= [!]

: Mat. 10. (-)

7: żykiem wody w imię moie/ D iżeścieto Chriftu (marg) D Stych słów/

: ieft wźięt wy=

: kład co pán Mat

: 10. mowi/ o na=

: poięniu kogo/ w

: imię vcznia/ To=

: ieft/ ifz kto ieft v

: czniem pana chri

8: ftułowem/ iako

9: tam fzerzyi czy=

10: támy: (-)

11: 8: łowi/ zaprawdę wám powiedám/ nieutraćić za=

12: 9: płaty fwoiúi/

werset: 41] Ktoby zaś pogorzył iedne⁸⁰ ftych

13: 10: maluczkich/ ktorzy w mię wierzą/ *dalekoby(marg) *dobrze

14: 11: iéft ięmu

15: 12: więcyi (-)

16: 13: mu lepiúi było gdy by obwiązáno *pod(marg) *ołowy

17: 14: otym czy=

18: 15: tai Mat. 18. (-)

19: 16: ípodni kamień młyníki około żyie iego i tak

20: 17: był wrzucon w morze.

werset: 42] A iefli bycię gorzyła ręka twoia/ odetni ią(marg) Mat. 5. 18. (-)

21: 18: Dobrzeć téfz tobie włomnem wniść ku żywoto=

22: 19: wi/ niźby dwie ręce maiąc/ miał póść do piekła

23: 20: wogień *nieugafzony(marg) *niezgaś

24: 21: niony (-)

werset: 43] gdzie robák ich nieu=

25: 22: miérá i ogień niegaśnie/

werset: 44] *A także téfz ieflibycię (marg) *I (-)

26: 23: noga twoiá gorzyła/ odetni ią/ Dobrzeć téfz to

27: 24: bie wniść ku żywotowi chromem/ niź dwie no

28: 25: dze maiąc/ być rzuconem do piekła wogień nieu

29: 26: gafzony/

werset: 45] gdzie ich robák nieumiérá i ogień nie=

30: 27: gaśnie/

werset: 46] Oko téfz twoie/ ieflibycię gorzyło/ wy

23: łup ié/ Dobrzeć téż tobie iednookiem wniśc do

24: kroleftwa Bożego/ niłz dwie oczy maiąc/ być

25: wrzuconem *wogień piekielny(*marg*) *wpiek=

: ło ognia

: abo ogni=

: Ité (-)

werset: 47] Gdzie robák

26: ich nieumiérá i ogień niegaśnie.

werset: 48]

27: Abowiem wízelki E ogniem będzie łolon/(*marg*) E Iłz przes ogień

: krzyłz to ieft vci=

: ski rozumié/ to

: możem pobáczyć

: i s łamego Cap.

: <...>. 1.Pen (-)*i(*marg*) *iako/ tak

: się wielé

: kroć wpił=

: mie náiduie (-)

28: wízelká offiara łolą *będzie łolona/(*marg*) *bywa

: abo má

: być (-)

strona: 151

rozdział: 10]

EVANG.

karta CLI

werset: 46]

1: łyn Timeuřzow Bartimeuřz niewidomy/ się=

2: dźiał przydrodze żebrząc/

werset: 47]*ktoryto vłyřzów=(*marg*) *I (-)

3: łzy iże ieft Iefus Nazarańki/ począł wołac i mo

4: wić/ Iefusie fynu Daidow/ zmiłui się nadem=

5: na/

werset: 48 *Gdzieto wielé ich gromiło go aby mił=(*marg*) *I (-)

6: czął/ Leć on tym więcyi wołał. Synu dauidow

7: zmiłui się nademną/

werset: 49 A Iefus ftańwfy kazał

8: go zawołać/ A oni zawołaia onegoto niewi

9: domego rzeknąc iemu/ Bądź dobry nadzieie/

10: wftań/ wołacie/

werset: 50 A on zrzuciwfy **zuknia** [!] fwoię/

11: wftawfy fzedł do Iefufa/

werset: 51 Gdzieto odpowiada

12: iac Iefus rzecze mu/ Co chcez abych ci vczynil

13: A nie widomy powiedzial iemu **D** Rabboni (*marg*) **D** To slowo/ Ra

: bboni od Rabbi

: nie iest rozne ile

: sie znaczenia do

: tycze iako ie swie

: ty Ian ca. 20. wy

: klada/ Bo iako

: Rabbi znaczy na

: uczyciela Io. 1.

: abo mistrza/ ale

: takiego zaczne^{go}/

: ktoryby mial o=

: fzobliwa moc i

: wzietosc mie=

: dzy ludzmi/ tak i

: Rabboni. Acz sie

: nieco inaczej wy=

: mówi. (-)

14: abych przejrzał

werset: 52 *Rzecz mu Iefus/ Idź/ wia= (marg) *A rzekł (-)

15: ra twoja ciebie *vzdrowiła I przejrzał natych(marg) *zachow

: ała abo

: zbawiła (-)

16: miał i szedł za Iefusém wdrodze.

rozdział: 11

CAPITVLVM. XI.

werset: 1

17: **A** Gdy się przybliżą ku Hierufalem do (marg) Mat. 21.

: Lu. 19. (-)

18: Bathphagi i Bethanjiéi *do gory o=(marg) *nad abo

: pod gorę

: oliwną (-)

19: liwnyi pośle Iefus dwu zuczniow

20: swoich

werset: 2 i rzecze im/ Idźcie do *wsi ktorá *prze(marg) *miafte=

: czka zc. (-)(marg) *przed

: wami (-)

21: ciwko wám ieft/ a natychmiáft wchodząc w=

22: nię/ náidźcie ośle wwiązané/ na którym záden

23: *człowiek nieśedziáł/ Odwiązawfzy ié przy=(marg) *zludzi (-)

24: wiedźcie mi

werset: 3 A iefliby wám kto rzekł *prócz (marg) *co czyni

: cie to (-)

25: to czynicie? Powiedźcie że go pán má potrze=

26: bę/ a wnetći ié tu pośle/

strona: 153

EVANG.

karta CLIII

rozdział: 12

werset: 14

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: *kto=(*marg*) *A oni (-)

strona: 153v

S: MARKA.

1: rzyto przyśzedwłzy/ rzeką mu/ Miłtrzu wię=

2: my iżeś prawdziwy/ i niedbálfz *na żádnego/ (*marg*) Mat. 22.

: Lu. 20.*o (-)

3: Bo niepatrzyłfz na ołobę ludzką/ ale wpráw=

4: dzie drogi bożyi nauczálfz. Godziłfz się dać Cinfz

5: Cefarzowi czyli nie? *Dámyli j czyli niedámy?(*marg*) *mamyli

: j dać zc̄. (-)

werset: 15

6: A on wiedząc ich obłudność/ rzekł im/ Czemu

7: mię kuście? Przynieście mi grosz abych j vi

8: rzálfz/

werset: 16 A oni przynieśli/ I rzecze im/ Czyie to wy=

9: obrażenie i nápis? A oni mu powiedzieli/ Cefar=

10: fki/

werset: 17 A odpowiedaiąc Iefus rzekł im/ Daiciélfz te

11: dy Cefarzówi/ co iefł Cefarfkiego/ a Bogu co

12: iefł Bożégo/ Gdzieto oni ździwili się *ięmu.(*marg*) *nadnim

: abo nad

: tym abo

: temu (-)(*marg*) Tamże (-)

werset: 18

- 13: I przyidą knięmu Saddukeuŝowie/ ktorzy
14: powiedaią żeby zmártwychwŝtaniá być niemia
15: ło/ I ŝpytaligo rzeknąc/

werset: 19 Miŝtrzu Mofeŝz nám(*marg*) Tamże

: Deut. 25. (-)

- 16: nápiŝál/ że gdyby czyi brat vmárł/ a żonęby po
17: ŝobie zoŝtawił/ a dzieći niezoŝtawił/ aby brat
18: iego poiął żonę iego/ i wŝkrzeŝił plemię bratu
19: ŝwęmu.

werset: 20 Było tedy ŝiedm braciéi/ i poiął pier

- 20: wŝzy żonę a vmieraiąc plemięnia niezoŝtawił/

werset: 21 I

- 21: poiął iá drugi i vmarł a i tentéŝz plemięnia nie=
22: zoŝtawił/ i trzeci także/

werset: 22 owá że iá ŝiedm ich po=

- 23: ięło/ a plemięniá niezoŝtawili. A *na oŝtatek po (*marg*) *oŝtatecz

: ná (-)

- 24: wŝzyŝtkich vmarła i niewiaŝta/

strona: 153v

S. MARKA.

werset: 23

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24: W zmartwych=

25: wftanie tedy/ gdy zaśię wftaną ktorégo znich

26: będzie żoną? Bo ią siedm ich zażonę mieli.

werset: 24

27: I Iefus odpowiedaiąc rzekł im. Záli niedlá=

28: tego błádzicie *ze niewiécie piłma ani mocy (*marg*) *niewie

: dzący (-)

29: bożyi.

werset: 25] Bo kiedy zmartwych wftaną iuż ani

30: się ożeniaia/ ani za mąż *idą:(*marg*) *bywa

: dané (-)

strona: 155v

rozdział: 13

werset: 22] Boć powfta=

strona: 156

EVANG. S.

karta CLVI

1: ną fałszywi Chriftułowię i fałszywi prorocy/ i *(*marg*) *dadzą (-)

2: okążą znamiona i cuda/ ku zawiedzeniu (by

3: można rzecz) téż i wybranych/

werset: 23] A wy się ftrze=

4: fzie/ otomci wám wfyłtko *niż przydzie po (*marg*) *przód

: abo przed (-)

5: wiedział?

werset: 24]

6: *A wonyto dni po wćifku onem/ fłonce bę (*marg*) *ale (-)

7: dzie zaćmiono ƣ księżyc niedá światłości fwo=(*marg*) ƣ i rc. (-)

8: iei/(*marg*) **Tamże**

: Lu. 21. (-)

werset: 25] gwiazdy znieba będą wypadaly/ i mocy kto=

9: ré fą wniebiofach/ porufzone będą/

werset: 26] A tedyc vi=

10: rzą fyna człowieczego/ á on idzie w obłokách z=

11: mocą wielką i chfala/

werset: 27] tedy téż pošle Angioły

12: fwoie i zgromadzi wybrane fwoie/ ze czterech

13: wiatrow od *ofatku ziemie afz do *ofatku (*marg*) *końca

: abo oftate

: oftateczne^{g0} kra

: iu (-)(*marg*) *wierz=

: chu (-)

14: nieba.

werset: 28] Gdzie téż od figi *weźmicie podobieństwo/ (*marg*) *naucz=

: cie zc̄. (–)

15: Gdy by iufz gałás iei młodocianą była/ i puści

16: ła liście/ wiécie że iufz ła^{to} [!] bliſkie ieft/

werset: 29 Także i wy

17: gdy byście virzeli że się tyto rzeczy dzieią/ wiédz

18: cie że *tudźiefz v drzwi ieft(*marg*) *bliſko

: na abo

: wedrzwi

: ách (–)

werset: 30 Zápřádęc o wám

19: powiedám/ że nieprzeminie rodzái ten/ afzby się

20: to włyzytko s łało/

werset: 31 Niebo i Ziemia c przemi=(*marg*) c Przydái z Lu=

: kaſza ś. słowo/

: atwiéi [!] cap. 16. (–)

21: ną/ łłowa moie nieprzeminą.

werset: 32

22: A o onymto dniu i godzinie nigd niewie

23: téfz ani Angiołowie ktorzy ła wniebie/ ani

24: łyn/ Iedno ociec/(*marg*) Mat. 25.

: Lu. 12. (–)

werset: 33 Miicie się ołtroźnie/ czuicie a

25: módlcie się/ Bo niewiécie/ kiédy czas będzie ro

26: wnie

werset: 34 Iako kiédy ktory człowiek przebywá

27: wobcym kraiu/ opuściwłzy dom fwoi/ i dáfzy

28: łługám fwoim *maiętność fwoię/ i káżdemu (*marg*) *moc (–)

29: iego robotę *a odźwiernemu rołkazáł aby czuł(*marg*) *wrotnę^{mv} (–)

rozdział: 14

strona: 158v

werset: 45

- 1: A tam przyſzedwſzy/ natychmiáft
2: przyſtápiwſzy knięmu/ rzecze mu/ Rabbi Rabbi
3: i pocałowáł go/

werset: 46 A oni *rzucili ſię nań z rękami (*marg*) *wrzuci=

- 4: li nań rę
5: ce 2ċ. (-)
6: ſwoięmi i pojмали go.

werset: 47

- 7: *Gdzięto ieden ſtych ktorzy tam ſtali/ do=(*marg*) *A (-)
8: bywſzy miecza/ vderzył na ſługę Bifkupie⁸⁰
9: i vciął *mu vcho.(*marg*) *iego (-)

werset: 48

- 10: A Iefus odpowiedaiąc rzekł im/ Iakoby na
11: łotra/ wyſzliſcie zmieczmi/ i kiimi pojmać mię.

werset: 49

- 12: Na kaźdym dzień był v wás w koſciele naucza=
13: iąc a niepojmałiſcie mię/ Aleć ſię to dzieie aby
14: ſię piſma wypełnyły/

werset: 50 *Tam vczniowie opu (*marg*) *I (-)

- 15: ſciwſzygo wſzyſcy vćiekli/

werset: 51 A ieden coſ za młó=

- 16: dzięczyk ſzedł zanim/ obleczony wprzeſciera=
17: dło na *golé ciało i vchfycą go młodźienczy= (*marg*) *nagié (-)
18: kowie/

werset: 52 A on przeſcieradło zoſtáwſzy vćiekł od

- 19: nich nago.

werset: 53

18: A Ieŕufa *powiedli łą do Biskupa *łkto=(*marg*) *odwie=

: dli abo

: przywie=

: dli (-)(*marg*) *a znim

: abo zefzli (-)

19: rymto zyidą się połpołu wŕzyŕcy Biskupi i

20: łtarłzy i doctorowie/

werset: 54 | A Piotr łzedł za nim zda=

21: leka/ afz wŕamy pałác Biskupi/ *gdzie téłz łie(*marg*) *i (-)

22: dźiał s łłżebniki i grzał się v *ognia.(*marg*) *łłiatła (-)

werset: 55 |

23: A Biskupi i wŕzyłtek walny Senát łzukali

24: łwiadectwa na przeciwo Ieŕułowi/ aby go o

25: łmierć przyprawili/ *łecz nienaidowali/(*marg*) *i (-)

werset: 56 | Bo

26: wielé ich łałzywie łwiadczyło przeciwo niemu

27: a łwiadectwa ich *łłżné niebyli/(*marg*) *rowné

: abo z god=

: liwé (-)

werset: 57 | I pow=

28: łtáwłzy niektorzy/ łwiadczyli **pręciw** [!] nie^{mv}

strona: 160v

rozdział: 15 |

werset: 39 | *Gdzie Setnik/ kto (*marg*) *A (-)

1: ry tam na przeciwo niemu łtál/ virzáwłzy/ źé

2: tak łkrzykiem zawołáwłzy/ ducha wypułcił/ po

wiédźiał

strona: 161

1: wiedziiał/ *zaiłté tento człowiek fyn boży był.(*marg*) *prów=

: dźiwie (-)

werset: 40

2: Były téż tam i niewiałyty *ktoře to zda=(*marg*) *patrzą=

: ce (-)

3: Ieka patrzyły/ między ktořemi była Marja Ma

4: gdalena/ i Marja Iakuba małego i Iofego mat

5: ka/ i Salome/

werset: 41

6: był w Galilei i posługowały mu/ Było przy

7: tem i inżych wielé/ ktoře były z nim po społu

8: *przyfzły do Hierufalem.(*marg*) *wftapi

: ły (-)

werset: 42

9: A gdy iufz był wieczor/ iłz był dzień przyrzą=

10: dzanny ktory *tudziéłz przed sobbotą bywá(*marg*) *iełt prze

: d sobbo=

: ciem (-)

werset: 43

11: przyfzedł Ioseph z Arimáthji i/ vtciwy *pan(*marg*) *Ráica abo

: Senát (-)

12: radny ktory téż czekał kroleństwa Bożego/ a

13: tedyto oftrafzywłzy się/ wzedł do Piłata/ i

14: prosił o ciało Iefuowo/

werset: 44

15: Iliżeby iufz miał vmrzéc/ i wezwáwłzy Setnika

16: Ipytał go iefliby dawno vmárł/

werset: 45

17: Setnika dowiedziiał/ darował ciało Iosepho=

18: wi/

werset: 46 Ktoryto kupiwłzy prześcieradło/ i ziąwłzy

19: go/ wwinął j prześcieradłem/ i włożył go w=

20: grób ktory był s fkały wykowany/ i przytoczył

21: kamień wielki na drzwi grobowé/

werset: 47 A Marja

22: Magdalena i Marja Iofego matka patrzy=

23: ły gdzieby był położon.

rozdział: 16

CAPITVLVM. XVI.

werset: 1

24: **A** Gdy Sabbota przeminęła/ Marja (*marg*) [Mat. 28.](#)

: [Lu. 24.](#)

: [Io. 20.](#) (-)

25: Magdalena i Marja Iakubowa i Sa

26: łome/ kupiły wonnych maści aby go

27: przyłzedwłzy pomazały/

strona: 163

ksiega: Luc

rozdział: 1

werset: 10 a wżyftko zgromadzenié

strona: 163v

S: LVKAS.

werset: 10

1: ludu/ *indzie się modliło wgodzinę zapalania

(*marg*) *była mo

: dłącą się

: zewnątrz (-)

werset: 11

2: *gdzie téż vkázál mu się Angiół pańłki fta=(*marg*) *A (-)

3: nąwřzy po prawy ftronié oltárza/ na którym

4: czyniono/ to wonnych rzeczy zapálanié/

werset: 12 I za=

5: trfożył się Zacharjáfz virzáfwy go i pádł

6: nán ftrach/

werset: 13 A Angiół rzekł do niego/ nieboi się

7: Zacharjáfzu/ Boć iest wyfluchána prózba two

8: ia/ i żona twoia Elfzbiéthá vrodzi tobie fyna*/(*marg*) *i iego

: abo które^{g0}

: na (-)

9: które^{g0} imię wezwiefz Iánęm/ i* będziefz miał (*marg*) *będzie

: tobie (-)

10: radość i *węfelé i wielé się ich znarodzeniá ie^{g0}(*marg*) *wyfka=

: kowanié (-)

11: radować będzie/

werset: 15 Abowięm on wielkim bę=

12: dzie przed panem/ i niebędzie pił wina i picia kto

13: reby vpáialo a będzie napełnion ducha święte^{g0}

14: ielzche *z żywota matki fwoiúi/(*marg*) *wżywo

: cie (-)

werset: 16 i s fynow I=

15: fraelowych wielé ich nawróci ku panu Bogu

16: ich/

werset: 17 i ų vprzędzi przed c nim w duchu i mocy (*marg*) ų on abo

: tenże (-) (*marg*) c Rozumii pa=

: nem Bogiem/ to

: iest panem Chri=

- : łułem/ A przés
- : łuca oiców/ ro=
- : zumiéi/ to co oi=
- : cowie trzymali
- : o panu bogu/ Co
- : téż aby i fynow=
- : ie trzymali na
- : wrocił to wnie
- : Ian to iest przy=
- : wiódł ié ktęmu/
- : Iako i nieposłu=
- : łuźni obrocił ku
- : mądrości á iako
- : by wmądrość
- : łuprawiedliwych
- : że się posłuźnę
- : mi s łułi/ Co się
- : okazało w nawro
- : cęniu wiela ludu
- : grzélźnego/ i nao
- : łułatek celników/
- : nierządnic i żół=
- : nierzow 2c. (-)
- 17: Eljaźzowi/ aby nawrócił łuca oiców w fyny
- 18: i nieposłuźné *ku mądrości łuprawiedliwych/ (marg) *w abo
- : nawrocił
- : przes mą
- : drość 2c. (-)
- 19: aby zgotował panu lud *przyrządzony.(marg) *łupraw=
- : ny abo do

: fkonały (-)

werset: 18

20: A Zacharjáfz rzekł do Angioła łczego to po=

21: znám? Ponieważem iá ieft ftáry i żona moia

22: iufz podefzła wleciech łwoich/

werset: 19 A Angiół od=

23: powiedaiąc/ rzekł mu/ Iá ieftem Gabriel/ kto=

24: rym przed bogiem *ftanáł i ieftem połán/ a=(*marg*) *ftál abo

: ftoię (-)

25: bych mówił ku tobie/ i tyć rzeczy za wefołą no=

26: winę powiedziál/

werset: 20 a oto będziefz *milczál i niebę (*marg*) *milczą=

: cy i nie=

: możny (-)

27: dziefz mógl mówić/ alź do tegodnia ktore^{g^o} się

28: ty rzeczy s ftaná/

strona: 165v

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

werset: 74 I dać nám żebychmy z ręki nieprzyściół ná

29: fzych wybawieni/ fłużyli mu krom boiaźni/

werset: 75 W

30: świętości/ i fprawiedliwości *przed nim (*marg*) *tyi kto=

: rá się ię^{mv}

: podobá (-)

strona: 166

EVANG.

karta CLXVI

1: w fzech dniów żywota na fzego?

werset: 76

2: *I ty dźięcię/ będziefz zwáno prorokiem (*marg*) *A (-)

3: ná wyżfzego/ Bo przed oblicznością pańfką/

4: póidźiefz naprzód gotować drogi iego.

werset: 77

5: *Ku daniu wiadomości zbawienia ludowi (*marg*) *dać v

: znanié (-)

6: iego/ wprzepuŕzczeniu grzechow ich/

werset: 78]przes *w(*marg*) *wnętrz

: né a ferde

: czné miło

: śierdzié (-)

7: nętrzności miłościórdziá Boga naŕzego.

8: W *ktorych nás nawiedził ten ktory iest **G**(*marg*) *ktorym (-)(*marg*) **G** Ile się tycze

: brzmienia sło=

: wa gréckie^{g^o} zna=

: czy wŕzchód słoń

: ca wŕzakże iŕz tym

: że słowem Zacha

: rjálz prorok po=

: wie w gręckiem

: pana chriftuŕa w

: 3. i 6. cap. Gdzie

: pożydowsku ŕtoj

: zamach/ ktoré

: słowo włáŕnie

: znaczy latoroŕ z

: rzazu wŕzczepio=

: nego wypuŕczo=

: ną/ abo wŕzczką/

: Raczyiem tedy

: gréckie/ wedle ży

: dowskiego gron

: tu wykładął/ niŝ

: wedle łaćinskie⁸⁰

: przełożenia. (-)

9: latorośl wełzczła zwyłokości/ aby się wyiaśnił/

werset: 79

10: tym ktorzy ŝiedzą wciemności i cieniu ŝmierci

11: *i naprowadził nogi naŝe na drogę pokoju.(*marg*) *ku napr

: owadzę=

: niu 2c̄. (-)

werset: 80

12: A dziecię roŝło i mocniło ŝię duchem/ Gdzie

13: téłż Ián *był na *pułtyniach ałż do dnia o (*marg*) *było (-)(*marg*) *pułzcza=

: ch (-)

14: kázania ŝwego przed *ludem Iŝraelfkiem.(*marg*) *Iŝrae=

: lem (-)

rozdział: 2

CAPITVLVM. II.

werset: 1

15: **A** Wonyto dni s ŝtało ŝię ieŝt źe wyłzedł

16: decret od Césarza Augułta/ aby **A** był po=(*marg*) **A** Stego co Iofe

: phus piŝze/ Ten

: popis niektorzy

: wyładaiaę o ŝza=

: cowaniu/ Lecz

: drudzy inaczyi

: trzymaią Gdyłż

: Augułtus włzy=

: ŝtkich narodów

: ŝzacować niemo=

: gł i trudno się té

: go mógł nadzie

: wać/ A łpifané

: mieć wżyfłki lu=

: dzie/ rychléi się

: wżdy nadziewał

: Bo to i tam mo

: że iść/ gdzie kto

: roskazowania ni

: emá/ gdy kto na

: to pewné ludzié

: na ładzi (-)

17: pifan wżyfłtek *świat(*marg*) *okrąk

: żięmie

: gdzie mie

: łzkaią (-)

werset: 2 | Ktoryto popis na=

18: piérwży się s ftál/ gdy Cyrenius *Syrią łpra (*marg*) *był łta=

: rołtą abo

: gubern=

: torem ły=

: rjiéj (-)

19: wowál/

werset: 3 | I łzli się wżyścy popifować/ każdy

20: do miałta łwoiego.

werset: 4 |

21: A tam wezbrál się téż i Iozeph z Galileiei

22: zmiałta Nazareth/ do żydowłkiéi żięmie/ do

23: miałta Daudowego/ ktoré zową Bethleem (a

24: to iż był zdomu i Pokoleniá Daudowe⁸⁰)

werset: 5 aby

25: był popián z Márją/ ktorá mu była za żonę*(*marg*) *dána (-)

26: poślubiona a tedyto brzemienną była.

strona: 168

rozdział: 3

1: CAPITVLVM. III.

werset: 1

2: **A** Piętnáftego lata *rofkazowaniá Tibe (*marg*) *fprewo

: wania [!] abo

: rząduenia (-)

strona: 168v

S: LVKAS.

1: rjuřza Cefarza/ Gdy Pontfki Piłát *fprowo=(*marg*) *był řta=

: rořtą 2c. (-)

2: wál ziemię żydowřką/ a Tetrarchami byli/ He=

3: ród Galileifkiem/ Philip brat iego Itureiei i

4: krajny Trachonitřkiéi/ a Lyřanjas Abileńřkim

werset: 2

5: za Biřkupow Annařza i Kaiphářza/s řtało řię

6: *řłowo bożé/ nad Ianem řynem Zacharjářzo (*marg*) *rofkáza

: nie

: Mat. 3.

: Mat. 1. (-)

7: wem na puřczyi.

werset: 3

8: I przyřzedł do wřzego kraiu Iordánowi

9: przyległego/ przepowiedaiąc chrzeřt vpamięta=

10: niá/ ku przepuźczeniu grzechów/

werset: 4 iako napifáno(*marg*) Isa. 40:

: Io. 1. (-)

11: ieft/ wksięgach mów Ifajászá proroka/ ktory

12: mówi/ Głos wołaiącego na puźczy/ Nagotui

13: cie drogę pańfką/ *czyńcie profté ściefzki iego/(*marg*) *poczyń/

: cie (-)

werset: 5

14: Wfzélkié pádolé będzie *napęłniono a wfzel=(*marg*) *wyrow

: náno (-)

15: ká gora i págorek będzie zniżón/ i rzeczy krzy

16: wé *obrocą się w profté a drogi *oľtré/ wro(*marg*) *będa w

: proftą (-)(*marg*) *chropa

: wé abo

: przykré v

: gładkié (-)

17: wnę

werset: 6 i virzy wfzelkié ciało *tego przes ktorego (*marg*) *zbawi=

: telné bożé (-)

18: Bóg zbawia

werset: 7

19: *Mówił tedy rzéľzám ktore wychodziły/(*marg*) *máwiál (-)

20: aby były chrczoné od niego/ Płemieniá źmjiów

21: któľz wám *wfkázál abyście przed gniewem (*marg*) *doráďził (-)

22: przyľzłym vciekli?

werset: 8 Czyńciéľz tedy owoce *któ=(*marg*) *godné v

: pamiętaniá (-)

23: réby vpamiętaniu przyľtały/ a niepoczynáicie

24: mowić ľami w ľobie/ oica mámy Abrahama/ A

25: bowiemci wam powiedam/ zec moze Bog lka=

26: mienia ototego na krzesic *fynow Abraha=(*marg*) *dzieci (-)

27: mowi/

werset: 9] A iusci i siekiera na korzen drzew zlozo/

28: na/ Wfelkie tedy drzewo/ ktore *mieczyni* [.] owo=

29: cu dobrego wycinaia i wogien mieca.

strona: 171

EVANG.

karta CLXXI

rozdzial: 4

werset: 3

1: *Gdzie Djabel powiedzial iemu/ Iefli (*marg*) *A (-)

2: zes fyn Bozy ieft/ *rokalz kamienowi temu (*marg*) *rzecz (-)

3: aby sie s ftal chlebem/

werset: 4] A Iefus mu odpowie=

4: dzial rzeknac/ Napifano ieft/ ze nie *iedno chle (*marg*) *na lam=

: ym chle=

: bie (-)

5: bem bedzie zyl czlowiek/ ale *tez i wfelkiem (*marg*) *na (-)

6: slowem Bozym.

werset: 5

7: A Djabel wprowadzil go na gore wy=

8: loką/ vkazal mu wzyftki krolstwa tego swiata

9: w *mgnieniu oka/(*marg*) *punktci=

: ku czafu (-)

werset: 6] i rzekl mu s Dami te wzy(*marg*) s djabel (-)

10: ltkę moc/ i chfale *tychto rzeczy. Boć mi *da(*marg*) *ich (-)(*marg*) *wzdana

: abo poru=

: czona (-)

11: na ieft/ i dawam ia komubych iedno chcial/

werset: 7

12: Iełliby ty więc *wyrządzaiąc mi chfąłę pądł (*marg*) *chfálił (-)

13: przedemną/ Włzyłtki rzeczy twoie będą/

werset: 8 A od=

14: powiadaiać Iefus rzekł mu/ Pódź *mi wtył łza (*marg*) *za mię (-)

15: tanie/ abowęmći napiłano ieft/ panu bogu twę^{mv}

16: będąiefz chfąłę *wyrządzał/ a ię^{mv} łamę^{mv} łłuzył.(*marg*) *dával (-)

werset: 9

17: A on zawiódł go do Hierufalem/ i połtá=

18: wił j na wierzchu kościoła/ i rzekł mu/ Iełłiześ

19: łyn Boży ieft *puśc się łtął nadoł/(*marg*) *rzuć (-)

werset: 10 A bowięm=

20: ći napiłano ieft/ że Angiołum łwoim przykázę o

21: ćię abyćię łtrzegli/

werset: 11 i będą cię na rękę nošili/ biś

22: łnác niezbił okamięń nogi twoiei.

werset: 12 *Gdzie Ie=(*marg*) *I (-)

23: łus odpowiedaiać/ rzekł mu § Powiedziáno (*marg*) § Iłz (-)

24: ieft niebędzieiefz kušł pana Boga twego/

werset: 13 A Djá

25: beł włzyłtkiego kułżęniá dokończywłzy od łtą=

26: pił do czału od niego.(*marg*) Deut. 6. (-)

werset: 14

27: *Za czém Iefus/ wrócił się *mocą ducha(*marg*) *A (-)(*marg*) *wmocy (-)

28: do Galileiei/ i *puściła się onim łława/ po w (*marg*) *wyłzła (-)

29: łzyłtkim okolicznem kraiu/

werset: 15 A on ié vczył w Boż

30: nicách ich/ i był wychfálán ode włzyłtkich.

rozdział: 5

strona: 173v

werset: 12

1: prośilego rzeknąc/ panie/ ieśliby chciał mo=

2: żefz mię oczyścić/

werset: 13 A on ściągnął rękę/

3: dotknął się go rzeknąc/ chcę bądź oczyścion/ I

4: natychmiąft odźzedł trąd od niego/

werset: 14 A on mu

5: rofkázál *rzeknąc nikomu niepowiedái/ Ale (*marg*) *nikomu

: niepowie

: dać (-)

6: fzedwłzy vkálz się kapłanowi i offiarui za oczy=

7: ścięnié *twoie iako rofkázál Mofefz na świa=(*marg*) *ciebie (-)

8: dectwo im.(*marg*) *Leuit.* 14. (-)

werset: 15

9: A tam *fláwa o nim/ tym się więcyi rof=(*marg*) *mowa (-)

10: chodziła/ i schodziło się wielé rzéfz do nie^{g0}/ aby

11: go fluchały/ i od niego od niemocy fwoich v

12: zdrowioné były/

werset: 16 a on precz odchodząc/ na *pu(*marg*) *pułz=

: czech (-)

13: ftiniách przebywał i modlił się.

werset: 17

14: I s ftało się *dnia iednego/ *że on nau=(*marg*) *zdniow (-)(*marg*) *i (-)

15: czál/ a Pharifeufzowie i A zákonu doctorowie

16: siedzieli/ ktorzy byli przyfzli ze wfzelkié^{g0} miaftecz

17: ka źiemie Galileifkiéi i żydowfkiéi i z Hieruła

18: lem/ a moc pańfka była ku vzdrowięniu ich. A

19: O troich doctorach abo vczonych wzákonie v świętych Eu=

20: angeliŧwów [!] czytamy/ ale tilko zrzczy imiona ich wŧpomina=
21: ią wŧlannie ich nieopifuiąc/ Na czeŧciéi wŧpominaią pifarze/ ktoré
22: my proŧto doctormi wykłádamy/ O ktorých powiedaią/ iŧz v ży= dów ná nauczeńŧzy byli/
iako i ŧtego moŧem rozumiéć/ ze ich mi=
23: mo inŧzé Heród o mieŧce narodzenia Meŧzjáfzowego pytał. Mat.
24: 2. gdzieŧmy téŧz onich nieco ŧlyŧzeli acz ŧię zdá maluczko roŧne^g.
25: A zwáno ié pifarzmi/ Bo éi ŧwémi rękoma ŧwiéte píŧmo iako
26: mogło byé nápewniéi píŧali/ aby *cze^g* nie ŧfałŧzowano pilnie ŧtrze
27: gli/ i ŧłowa pańŧkie gdzie ŧię zdaly przeciwné v gadzali/ Po tych
28: byli inŧzy ktorzy zakonu vczyli/ dwa Meŧowie powaŧni i ŧta=
29: rzy/ ktoré z vrzédu ich zowią po grecku Nomodidaskalus. Przy
30: ktorých w Hieruŧalem inŧzych meŧów téŧz powaŧnych i vczonych
31: było ŧiedmńdzieŧiát/ ktoré zwáno nomikus Mat. 22. prawnémi
32: abo zákonnémi A to iŧz teŧz zonémi dwięmą i ktemu zbiskupem/
33: wŧŧyŧtkę żydowską ziémię ŧprawowali i ŧádzili/ ktoré téŧz Mat.
34: 22. doctormi zakonu zowiemy wedle zwyczaiu/ wŧzakŧe lepiéi ié

strona: 174

EVANG.

karta CLXXIII

(*marg*)

-1: zwać/ vczonémi wzakonie/ abo ŧádownémi/ a prawnémi/ dlá pew
-1: nieiŧzyi róŧnice miédu nimi. Naiduie ŧię Lu. 2. czwarté imię
-1: didaskali/ ale ty zdoctormi zakonu iedny byé powiedaią/
-1: ktorých w Hieruŧalem dwabyło/ a indzie wboŧnicach inŧzy bywali iako
-1: tu s ŧłów S. Łukafza *roznmieć [!]* moŧemy. (-)

strona: 175v

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

rozdział: 6

werset: 20

30: A on podniofwszy oczy swoie na vcznie tak(*marg*) Tamże (-)

strona: 176

1: ieft mowił/ Błogoŕławięni iefteŕcie vbodzy

2: Bo wafze ieft kroleŕtwo bożę/

werset: 21 Błogoŕławięni

3: ktorzy terás łakniecie/ Bo będzicie nafycęny/

4: Błogoŕławięni ktorzy terás płacęcie/ bo ŕię

5: ŕmiác będzicie/

werset: 22 Błogoŕławięni iefteŕcie/ gdyby

6: wás ludzie nienáwidzili ŕ odłęczali/ ŕ vrąga (*marg*) ŕ i (-)(*marg*) ŕ wás/ i (-)

7: li/ i imię wafze iako złę wyrzucali dlá fyna czło=

8: człowiecze^g/

werset: 23 wefęlcie ŕię dnia onego a łkaczcie/ Bo ć

9: oto záplata wafza/ wniebieŕŕch obfitá ieft/

10: Abowięmći wedle tego/ czynili prorokum oico=

11: wie ich

werset: 24

12: Włzakże bieda wám bogatym/ A to iłz *má(*marg*) *wzieli

13: ŕ ŕcie (-)

13: cie pociechę wafzę/

werset: 25 Bieda wám/ ktorzyŕcie na

14: pełnięni/ Bo będzicie łaknęli/ Bieda wám kto=

15: rzy ŕię terás ŕmiecie/ Bo ŕię ŕmuć i płakać bę

16: dziecie/

werset: 26 Bieda wám/ gdyby o wás *dobrze(*marg*) *chfáli (-)

17: mówili wŕzyŕcy ludzie/ Bo wedle tego czyni=

18: li fałzywym prorokum oicowie ich.(*marg*) Tamże (-)

werset: 27

19: Lecz wám mowię ktorzy ŕłuchácie/ Miłucie

20: nieprzyácioly wafze/ Dobrze czyńcie/ tym kto=

21: rzy wás nienáwidzą/

werset: 28 Błogoŕławćie onym kto

22: rzy wás przeklinaia/ i modlcieŕŕię za ty którzy*(*marg*) *na wás

: naiazdy

: czynia/ abo

: wás pot=

: warzaia/ (-)

23: wam złoŕc wyrządzaia/

werset: 29 Tęmu cobycię vderzył

24: wpoliczek/ naŕtaw i drugięgo/ *a tęmu ktoryćby

25: wziął *fuknia/ i żupice niezabraniái/(*marg*) *płáŕcz (-)

werset: 30 Wfzelkie^{mv}

26: téłz ktoryby cię oco *żądál/ dáí/ a od te^{go} kto(*marg*) *pocia=

: gál

: Mat. 7. (-)

27: ryby twoie rzeczy pobráł **B** niewyciaęái/

werset: 31 I iako

28: byŕcie chcieli aby wám ludzie czynili/ i wy im

29: także czyńcie.(*marg*) Mat. 5. (-)

(*marg*) **B** To iako i ono

: około naŕtawo=

: wania/ policzka/

: broni włáŕnyi po

: mŕty i nienáwiŕ=

: cy przeciwko te=

: mu ktory krzyw=

: dę czyni/ Bo ŕię

: ŕłufznie przes

: przyáciela abo

: prawo vpomi=

⌌ nąc i bronić go=
⌌ dźi/ Iako się i
⌌ Paweł święty
⌌ prawem zakładá
⌌ i pán Chrif^{us}/ py
⌌ tá przéczyby go v
⌌ derzono/ Acz ci i
⌌ to práwda że się
⌌ wielé świętych
⌌ ludzi prófto fwe
⌌ go nieupomina=
⌌ li/ i czyni to duch
⌌ święty wczłowie
⌌ ku/ cze^{go} by na fo
⌌ bie przes ie^{go} po=
⌌ mocy/ przywiésc
⌌ niemogł żáden
⌌ fercem prawem.
⌌ I ktoby chciał
⌌ być zuczynkow
⌌ fwoich zbawion
⌌ toby wftyftko
⌌ miał tak vczynić
⌌ iako tu pán chri
⌌ ftus mówi/ o
⌌ krom wftelákiéi
⌌ glozy. (–)

rozdział: 7

werset: 22

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: I tamże odpowiadając ☩ rzekł im/ łzed=(*marg*) ☩ Iefus (-)

30: wfyzy/ odpowiedzcie Iánowi/ Co widzicie i łfy=

łzycie

S. LVKAS.

strona: 178v

1: cie/ że niewidomi wzdrok biorą/ chromi chodzą/

2: trędowaci oczyszczeni zołtaią/ głufzy łfyłzą/ v=

3: marli wltawaią/ vbodzy Euángelją *przyimu (*marg*) *przepo=

4: daią (-)

5: ią/

werset: 23] a błogóławiony iefł któryby się niew=

6: zgorłzył wemnie.

werset: 24]

7: A gdy połłowie Iánowi odefzli/ poczał Ie=

8: łus mowić ku rzefłzám o Iánie/ Cołcie byli wi=

9: dzieć wyłzli na pułzczą? Trćinęli ktorá się od

10: wiatru powiewa?

werset: 25] Ale cołcie wždy byli wy=

11: łzli widzić? Człowiekali wmiękkie łzaty obleczo

12: nego/ Otoć/ ktorzy wznamięnitem odźięniu

13: chodzą i wrołzkofzy żywą/ na pałácach kro=

14: lewłkich łą/

werset: 26] Ale cołcie byli wyłzli widzić? Pro

15: rokáli? Takci iefł/ powiedámci wám/ i zácnieifze^{g0}

16: niłz proroka/

werset: 27] Tęnci iefł o ktorým napifáno iefł/

17: Oto iá śłę *Połła mego przed oblicznością (*marg*) Mala. 3.

18: *angiola (-)

19: twoią/ który *przeprawi drogę twoię przed (*marg*) *zrządzi

: abo zgotu

: ie (-)

18: toba/

werset: 28 | Abowięmći wám powiedám że miedzy

19: tymi ktorzy się zniewiáft rodzą/ więtfzy prorok

20: nad Iáná chrćiciela żadny nie ieft/ *A wždy (*marg*) *Otem czytái

: przy 11. ca. Mat.

: ś. A nietilko to

: práwda o panu

: chrístufie ale téfz

: i o sługách Euā

: Euaⁿgeljiéi świętyi

: iako o Apošto=

: léch i potęm o in

: fzych/ ktorem pán

: roskázál nietilko

: chrćić wodą/ i

: przepowiedał

: chrzeft vpamię=

: taniá ku przyfzłę

: mu grzéchow prz

: epufzczęniu/ Mat.

: 3. Mar. 1. Łu. 3.

: Act. 1. ale téfz o=

: ni miafto niego

: chrcili/ Io. 4. du

: chem świętem/ i

: grzéchy imięnie=

: m iego przepufz

: czali/ Io. 20. Lu.

: 24. Boć Ián ś.

: chrzeŃt pański

: chrzeŃt ducha ś.

: być powieda

: Mat. 3. zc. a

: Iám łi [!] pán niechrćił

: Io. 9. (-)

21: ten ktory ieŃt mnieifzy w kroleŃtwie bozym wiew

22: Ńzy ieŃt niżeli on

werset: 29

23: I wŃyŃstek lud wŃyŃzawŃzy i celnicy/ wŃpra

24: wiedliwili boga/ ochrczeni chrzćtem Ianowem

werset: 30

25: A PharifeuŃzowie i *w zakonie nauczeni wz=(*marg*) *wŃię (-)

26: gardźili radę bożą *na przeciwko Iami łobie/ od (*marg*) *zakonu

: doctora (-)

27: niego nie ochrczeni.

werset: 31

28: A tu pán ieŃt powiedźiał/ *KczemuŃz te= (*marg*) *komu (-)

29: dy przypodobám ludźie rodzaju tego/

rozdział: 8

strona: 180v

werset: 24

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: A on ocuciwfzysię/ zgro=

30: mił wiatr i nawałność wody *zaczem ony(*marg*) *i (-)

przeftały

strona: 181

EVANG.

karta CLXXX

1: przeftały i ćichość się s ftała/

werset: 25] Gdzie téfz rzekł im

2: Gdziefz iest wiara wafza? Oni zas zlekwfzysię/

3: dziwowali się mówiąc ieden ku drugiemu/

4: Któż to wżdy ieft? że i wiatrum rofkazuie/ i

5: wodźie a słuchaia go?(*marg*) *Mat. 8.*

: *Mar. 5. (-)*

werset: 26

6: I przyiachali do krainy Gadaręnow/ *krora [!]* ieft

7: zdruęą ftronę na przeciwko Galileiúi/

werset: 27

8: wychodził na zięmie/ zabiezálmu człowiek nie=

9: ktory zmiálta/ ktory miał *djábelftwa od wielá (*marg*) *fzatany (-)

10: czałow i nie obłoczył się wodźięnié ani wdomu

11: miefkál/ ale wgrobách/

werset: 28

12: krzyczáwłzy/ pádł przed nim/ i głósem wielkiem

13: powiedziál/ Cólz iá mám ftobą Iefufie fynu bo

14: ga náwyfłzłégo Profzęcię abyś mię niemęczył

werset: 29

15: Abowięm rofkazowál duchowi *nieczyftę^{mv}* wy=

16: nieśc od człowieka/

Bo go przes wielé czałow

17: popadál/ i był wiązán łancachami/ i pętami *(*marg*) *warowán (-)

18: ftrzezon/ a potargáwłzy *okowy bywál pę=(*marg*) *zwiąłki (-)

19: dzon od fzatana na pułtynié.

werset: 30

20: Gdzie téz Iefus fpytał go rzeknąc/ ktoréc i=

21: mię? A on powiedziál/ ćma/ a to ifz weń było fza

22: tanów wielé wefzło/

werset: 31

23: by im puśc *w przepaśc nierofkázál/(*marg*) *wprze=

1: żednié abo

2: w głębo= [!] (-)

werset: 32 A iż

24: tam była wielka trzoda *świni ktoré się na (marg) *wieprz=

3: ów (-)

25: gorze pały/ téż go prośili/ aby im wnie dopu=

26: ścił wniść/

werset: 33 A on im dopuścił/ *zaczem łzata=(marg) *A (-)

27: nowie wyfzedwfy od człowieka/ wefzli weświ=

28: nie/ i runęła się trzoda *łprzykra w ieżoro/ i (marg) *poprzy

4: krzu (-)

29: ieft zadużóna.

werset: 34

30: A ci ktorzy paśli/ virzawfzy to co się s ftało/ v=

strona: 181v

S: LVKAS

1: ciekli

strona: 183

EWANG.

karta CLXXXIII

rozdział: 9

werset: 22

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: Syn człowieczy/ muścić wielé

30: cierpieć/ i być od starłych i Biskupów i docto

strona: 183v

S. LVKAS

1: row łromotnie odrzucon i *zamordowan a (*marg*) *zabit (-)

2: wítać trzecié⁸⁰ dnia.

werset: 23] *Nad to mowił dó w=(*marg*) *A (-)

3: łzyłtkich/ kto chce za mną *przyść/ niech się *(*marg*) *iść (-)(*marg*) *wyrze=

4: cze (-)

4: zaprzy łam łiebie/ i niechái bierze krzyłz łwói

5: na każdy dzień i za mną pójdzie/

werset: 24 | Abo wiem kto =

6: by chciał zachować dufkę swoję *zatrąci ją/ a (marg) *vtraci (-)

7: ktoby zatrącił dufkę swoję dla mnie/ ten zacho =

8: wá ją/

werset: 25 | Abo wiem/ czem się wípomaga człowiek (marg) Mat. 10.

: Mar. 8:

: Lu. 12.

: 2.Tim. 2. (-)

9: wżyztek świat zyzkawżyz/ a łamego siebie za =

10: traciwżyz abo o łzkodę przywiodwżyz/

werset: 26 | Abo =

11: wiem kroby [!] się *mną wtydził i łłowy moie = (marg) *mnie zc. (-)

12: mi/ tem się téz i fyn człowieczy wtydzić będzié/

13: gdy przydzie w chfale fwoiei/ i oicowyi/ i An =

14: giołów świętych.

werset: 27 | Gdzie téz wám zaprawdę

15: powiedám/ ze łą niektorzy łtych co tu łtoia/ (marg) Mat. 16.

: Mar. 9. (-)

16: ktorzy nieukufą łmierci/ alz by króleftwo bo =

17: że ogładali.

werset: 28 |

18: I s łtał się potychto mowach iakoby za

19: ołm dni/ *ze on poiawżyz Piotra i łána i Ia (marg) Mat. 17.

: Mar. 9.

: *i (-)

20: kuba/ wżedł na gorę modlić się/

werset: 29 | I s łtała się

21: gdy się on modlił/ inłz łpołtać obliczá iego i o =

22: dzięnié iego **białtę** [!] i *łśniące się/(*marg*) *łyfkaiące (-)

werset: 30 a oto mężowie

23: dwa z nim mowili/ Ktorzyto byli: Mośełz i He

24: ljałz/

werset: 31 ktorzy vkázawłzy się w *wielebności po= (*marg*) *chfále

: abo maie=

: łtacie (-)

25: wiedali *zeście iego/ ktoré miał wypełnić w (*marg*) *wyście (-)

26: Hierufalem/

werset: 32 A Piotr i ci ktorzy z nim byli/ byli

27: łnem obciążeni/ A ocuciwłzy się virzeli chfále

28: iego i dwu mężów z nim łtoiących.

strona: 185v

rozdział: 10

werset: 15

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: I ty Kapernaum

30: ktoreś afz do nieba powyższoné/ afz do piekla

strona: 186

EVANG.

karta CLXXXVI

1: *ftargnioné będziefz/(*marg*) *ponizo=

: né (-)

werset: 16 Kto wás słuchá/ mnie

2: słuchá/ a kto wás wzgárdzá mnie wzgárdzá/ a

3: kto mnie wzgárdzá/ wzgárdzą tego ktory mnie

4: posłáł.

werset: 17

5: A siedmńdzieśiát wrócili się zwefelem rze=

6: knąc/ Panie/ téłz i Djabelłtwa łą nám poddané

7: w imię twoie/

werset: 18 A on im powiedziál/ Widzia=

8: łem łzatanu/ gdyto on iako łylkawica znieba

9: łpádł/

werset: 19] Otoć wám dáváń moc/ deptać po wę=

10: żách i niedźwiátkách/ i powłzyłtkiei mocy niep=

11: rzyiacielowyi/ a nicći wám niezafzkodži/

werset: 20] Włzak

12: że się łtego niewelécie/ iże wám duchowie pod=

13: dani łą/ Ale się raczyi wewelcie/ iłz imiona walże

14: łą wniebie napifané.

werset: 21]

15: Tyiże godżiny/ vradowál się Iéfus duchem (*marg*) Tamże (-)

16: i rzekł/ *dźiękuię tobie oicze/ panie nieba i źię= (*marg*) *wyzná=

: wám (-)

17: mie/ ześ tyto rzeczy *mądrém i rołtropnem lu=(*marg*) *od mąd

: rych zc̄. (-)

18: dźiám *łkrzyté vczynił a dźiátkámeś ié obia= (*marg*) *łkrył (-)

19: wił/ *Barzo dobrze oicze/ gdyłz to tak było v= (*marg*) *tak abo

: nu [!] miły (-)

20: podobanié przed tobą/

werset: 22] Włzyłtko mi dáno iest

21: od oica móiego/ I niewié nigd ktory iest łyn/

22: iedno ocieć/ a ni tełz ktory iest ocieć/ iedno łyn

23: a komu by łyn obiawić chciał.

werset: 23]

24: A obróciwłzy się do vczniow/ ołobno po=

25: wiedziál/ *Błogofławioné łą oczy ktoré wi=(*marg*) *Mat. 13.*

: *łzczeli=

: we (-)

26: dżą/ to co wy widżicie/

werset: 24] Abo wiem ci wam powie

27: dam/ ze wiele prorokow i krolow/ chialo wi=

28: dziec co wy widzicie a niewidzieli/ i slyszec co

29: wy slyszycie/ a nieslyszeli.

strona: 188v

rozdzial: 11

werset: 26

1: Tedy idzie/ i bierz klobie/ sie=

2: dm duchow inszych nad sie gorznych/ i wzedw

3: lzy mielzkaia tam/ I bywaiu ofatki onegoto

4: czlowieka/ gorze nizli przodki.

werset: 27

5: A gdy to on mowil/ slalo sie ielt/ ze nie=

6: ktora niewiafta/ podnioswlyz glos fwoi z rze=

7: lzyi/ powiedziala mu/ Blagoslawiony zywot

8: ktory cie nosil/ i pieri ktorych es pozylwal/

werset: 28] A

9: on powiedzial/ I owlzem blagoslawieni kto=

10: rzy sluchaiu slowa bozego i strzegu go.

werset: 29

11: A gdy sie tluzcze zgromadzaly/ poczal mo=

12: wic/ Rodzai tento ieltci zlofny/ **Znami e ni [!]** sie (*marg*) Tamze (-)

13: domaga/ a znamie niebedzie dano iemu/ wyiaw

14: lzy znamie Ionalsa proroka/

werset: 30] Abo wiem iako Io

15: nalsz Niniwitam byl znamieniem/ tak tecz i fyn (*marg*) **Ion: 21.** (-)

16: czlowieczny rodzajowi temu.

werset: 31

17: Krolowá Ípołudnia/ powftanie *wład(marg) *władzie (-)(marg) *ludzmi (-)(marg) 3.

Reg. 10. (-)

18: zmeżami rodzaiu tego/ i potępi ié. A to ífz ona

19: przyciągnęła íkraiów ziemię/ fluchać mądroś

20: íci Solomonowéi/ A oto więtfzy tu íeft nífz

21: Solomon.

werset: 32 Mężowie téfz *zNiniwen pow=(marg) *Niniw=

: czycy

: Jon. 3. (-)

22: Ítaną wład Ítym to rodzaiem i potępią j. Ato

23: ífz íię oni vpamiętali na przepowiedanié Ioná=

24: Ízowo/ A oto więtfzy tu íeft nífzli Ionáfz.

werset: 33

25: Nígd świece zapáliwfzy íą *wćieñ niefta=(marg) *włkryté

: kładzie

: Mat. 4:

: Mar: 6.

: Mat: 6. (-)

26: wiá ani pod korzec/ ale na świecznik/ aby któ=

27: rzy wchodzą światło widźieli/

werset: 34 Oko íeftći świe=

28: cą ciała/ Gdy by tedy oko twoie prófte było/ i

29: włykoć [!] ciało twoie *świétné íeft/ Iefli by zaś (marg) *światlé (-)

30: złońné było/ i ciałoć téfz twoie ciémné íeft

strona: 191

EVANG.

karta CXCI

rozdział: 12

werset: 25

1: A któfz zwás trofkliwie myfląc/ może przy=

2: dać ku wzrośtowi łwemu łokieć ieden?

werset: 26 Iełtli te=

3: dy/ co námnieiſzyi **reeczy** [!] niemożecie/ przéczyć się

4: o inſzć trołzczecie?

werset: 27

5: *Weirzycie na liliie iako roſtą nierobia ni (*marg*) *vbaczcies (-)

6: przęda/ a wzdyc wám powiedám/ że i So=

7: lomon ze *wſzego pańſtwa ſwoiego/ niebył (*marg*) *wſzyłtki

: ei chwály

: łwoiei nie

: był przyo

: dziewán (-)

8: tak łtroiny iako iedna łtych.

werset: 28 A iellic trawę/

9: ktoráto dziś na roli ielł/ a nazaiutrz bywá wpiec

10: miotaná/ Bog tak przyodziewá/ czymżec nie=

11: więcei wás o *mało wierzący?(*marg*) *małovf=

: ni (-)

werset: 29 I wy tedy *(*marg*) *niełzu=

: káicie abo

: nie łtarái

: cie się (-)

12: niepytaicie się cobyście iedli abo co byście pili/ i

13: * ku gorze się niebierzcie(*marg*) *niech się

: wáłz vmy

: łł i tam i

: łam nie=

: chłfieie abo

: nie u dá=

: wái cie fię

: na wyfo=

: kie myfli (-)

werset: 30] Abowiemci sie oto w

14: lzyltki narody *swieckie *ftaraię gdzie oćiec (marg) *pytaię

: abo lzuka=

: ię (-)(marg) *swiata (-)

15: walfz wie/ ze tego potrzebuiecie/

werset: 31] Ale sie ftarai=

16: cie o krolestwo boze/ a to wzyltko bedzie wam

17: przydano.

werset: 32]

18: Nieboisie maluczka trzodo/ Boć sie vpodo=

19: balo oicu walfzemu/ dac wam krolestwo/

werset: 32] Prze=

20: dacie maiętnosci walfze/ a dacie lałmużnę/ czy=

21: niećie łobie worki które sie wiotchemi niesftawiaię

22: /Skarb nieprzebrany wniebiesiech/ gdzie zło=

23: dziei niedochodzi ani mól kaži/

werset: 34] Abowiem gdzie

24: ieft lkarb walfz/ tam i ferce walfze bedzie.(marg) Mat. 6. (-)

werset: 35]

25: Niechái beda biodra walfze przepafané i *swie (marg) *pochod=

: nie (-)(marg) *goraiące (-)

26: ce zapaloné/

werset: 36] a wy podobni ludziám/ którzy cze=

27: kaię pana fwego kiedy sie wroci zwefelá/ aby

28: mu natychmiáft otworzyli gdy by przyfzedł i

29: zákołatál/

werset: 37 Błogosławieni śludzy oni/ ktore przy

30: źzedwłzy pán/ náidźie a oni czuią/

strona: 193v

rozdział: 13

werset: 23

1: A niektory mu powiedźiał/ Panie/ małoli ich

2: iéft ktorzy zbawięni zoftaią? A on rzekł do nich/(*marg*) Mat. 7. (-)

werset: 24

3: vsiľuicie wniść ciałną *bramą Boć ich wielé (*marg*) *vlicą (-)

4: (powiedámci wám) będą źzukali wniść/ a nie

5: będą mogli/

werset: 25 A gdyby wftał *goľpodárz i (*marg*) *pán do=

: mu abo

: ociec czela

: dny (-)

6: drzwi zamknął/ i poczęlibyście na dworze łtać i

7: wedrzwi kołatać/ rzeknąć/ panie/ panie/ otwórz

8: nám/ A on by wám odpowiedáiąc *rzekł/(*marg*) *rzecze (-)

9: *Nieznám wás łkądęście/(*marg*) *niewie^m (-)(*marg*) Tamże (-)

werset: 26 Tedy poczniecie

10: mowić/ Iedlińmy przed tobą i pili/ i vczyłęś po

11: vlicách naľzych/

werset: 27 A on rzecze/ powiedámci

12: wám/ żeć wás nieznám łkądęście/ odfłapćie/

13: ode mnie włyścy łprawce nieľprawiedliwości/

werset: 28

14: Tamći będąćie płacz i łkrzytanié zebów *gdy vi=(*marg*) Mat. 8.*gdybyś=

: cie virzeli (-)

15: rzycie Abrahama/ Iľaaka/ Iakoba i proroki w

16: łyfłtki wkrolełtwie bożym/ a wás precz wyrzu=

17: coné/

werset: 29 I przyidą od włchodu i zachodu łłońca/ i

18: od pułnocnego/ i południego wiatru/ i będą w

19: krolełtwie bożem poładżeni/

werset: 30 A otóc łą otatecz=(*marg*) Mat. 19. 20:

: Mar. 10. (-)

20: ni/ ktorzy będą pierwłżemi/ i łą piérwłży ktorzy

21: będą otatecznymi.

werset: 31

22: Onégolżto dnia/ przyłzli knięmu niektorzy

23: Pharifeufowie rzeknąc mu/ wynidź łąd a pódź

24: *precz Boćię Heród chce zabić/ *Gdzie on (*marg*) *łąd (-)(*marg*) *I (-)

25: powiedziął im/ łzedwłży powiedzcie *łifzce o=(*marg*) łifowi

: zċ. (-)

26: nyi/ oto Djábelłtwa wyganiám/ i vzdráwianiá

werset: 32

27: dżiś i iutro konám/ a trzeciego dnia *bywám(*marg*) *mám

: być (-)

28: dokonán/

werset: 33 włzakżec iá mułżę chodzić dżiś i iutro

29: i trzeciego dnia/ Boć *to niemoże być aby pro (*marg*) *łię nie=

: raro [!] trafia (-)

30: rok zginął indżie niłz w Hierufalem.

strona: 195v

rozdział: 15

werset: 7

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26: Powiédamci

27: wám/ żeć tak będzie wefełé wniebie nad iednym

grzełznym

strona: 196

EVANG.

karta CXCVI

1: grzełznym/ ktory się złości kaie/ więcyi niż

2: nad dziewięćdziesiąt i dziewięć ięprawiedli=

3: wych ktorzy *vpamiętaniá potrzeby niemaią.(*marg*) *kaianiá (-)

werset: 8

4: Abo/ którąz téż niewiafta/ maiąc grofzy dzie

5: sięć/ ieftliby ieden grofz ftraciła/ niézápálá świece

6: i niewmietá domu a fzuká pilnie afz by nalazła/

werset: 9

7: na lázwfzy nie zwoływá przyiációtek i *fą=(*marg*) *fąsiád:

: ale byto mo

: gło znaczyć

: męfzczyfzny

: przetożem

: to maluczko

: odmięnił (-)

8: siadek rzeknąc. Wefélcie się zemną/ A to izemci

9: nalazła grofz ktorym była ftraciła/

werset: 10

10: wiedzám wám/ wefelé się dzieie przed Angioły

11: bożemi/ nad iednym grzełznem/ ktorzy się złości

12: kaie.

werset: 11

13: *Nad to powiedziál/ człowiek niektory (*marg*) *A (-)

14: miał dwu fynu/

werset: 12

15: Oicze dáí mi część maiętności tę ktorá ná mię

16: przychodzi/ a on im rozdzielil *maiętność/(*marg*) *żywno=

: ść (-)

werset: 13

17: I tamże niepowielu dniow/ młodfzy fyn ze=

18: bráfwyfz wízyftko/ wezbrál się do dalekiej kraj=

19: ny i tamże rośprofzył maiętność fwoię żyjąc

20: marnie/

werset: 14] A gdy on wżyfłko potrawił/ s ftął się

21: głód wielki po krajnie onyi/ i on począł niedofta

22: tek cierpić/

werset: 15] I fzedwży przyftął ku iednemu *(*marg*) *obywa=

: telowi (-)

23: miefzczaninowi krajny onyi/ ktory téfz po

24: ftął go do *wfi fwoiei pać *sfini/(*marg*) *rolá (-)(*marg*) *wieprz=

: ów (-)

werset: 16] a on rád

25: by był *napełniał brzuch fwoi **A** młótem ktoré(*marg*) *napełnił (-)(*marg*) **A** Słowo
łaciń=

: skié nieznaczy

: prófto młóta a=

: bo iako indzie

: mowią słodzin/

: ale nierowno in

: fze rzeczy/ a mie=

: dzy infzemi/ łu=

: skinié iakie fą na

: grochu i na in=

: fzem zbożu ktoré

: się włuskiniach

: rodzi/ Greckie

: téfz słowo nieia

: ko ktęmu ieft (-)

26: iadły sfinie/ *ale mu nigd niédawál.(*marg*) *i (-)

werset: 17]

- 27: A przyśzedwży kłobie powiédźiá/ Iakósz
28: wielé *náiemników oica moiego/ *ma dofyc
29: chleba a iá głodem ginę?

strona: 198

rozdział: 16

werset: 20

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:
16:
17:
18:
19:
20:
21:
22:
23:

24:

25:

26:

27:

28: A ktému był

29: téż niekatory żebrák imięniem Lazárz/ który

30: leżał v drzwi iego/ Będąc wrzodowatym/

werset: 21 i pra

strona: 198v

S. LVKAS.

1: gnąc/ aby był nalycon § odrobin ktoré padały(marg) § z (-)

2: s ftołu bogáčowégo/ *Gdzie téż i pši/ przy (marg) *Ale (-)

3: chodząc lizali wrzody iego.

werset: 22 A owá s ftało=

4: się iéft/ że vmárł żebrák i doniesion ieft od An=

5: giołów *na łono Abrahamowé/ Vmarł téż (marg) *wnád=

: ro abo w

: zanadrze (-)

6: i bogáč i pogrzebion ieft.

werset: 23

7: A gdy wpiéklé F będąc w mękach podniófl

8: oczy fwoie/ *virzál Abrahama zdaleka i Lazá= (marg) *widzi (-)

9: rza na łonie iego/

werset: 24 i zawoławfzy powiedziál/ Oi

10: cze Abrahamie zmiłui się na demną/ a pošli La

11: zarza aby omoczył w wodzie/ koniec palca fwo=

12: fwoie^{go} / i ochłodził ięzyk mói/ Boć cierpię ciężką mę

13: kę w tymto płomięniu/

werset: 25 A Abraham mu powie=

14: dźiał/ Synu/ Pamiętái żeś ty wzywocie

15: fwoim wźiał dobra twoie/ a Lazárz także *mi(marg) *złé A (-)

16: ferjé/ Otólz on terás *pociechy vzywá a ty (marg) *ciefzon

: bywá

: abo ciefzy

: się (-)

17: ciężką mękę cierpifz/

werset: 26] A nadto włyfłtko/ między

18: nami i wami/ wielka *odchłáń iefł poftanowio(marg) *przepáść

: abo pfer=

: wa vćwi

: erdzona (-)

19: na aby zowotąd niemogli do wás przéść kto

20: rzyby chcieli/ ani ftamtąd do nás się przeprowić

werset: 27]

21: Powiedział on/ profzęcį tedy oicze/ abys go

22: pośláł do domu oica moiego/

werset: 28] Boć mám siedm

23: braćiei/ aby im świádczył/ że by téfz i oni nieprzy

24: fzli na to mieśce męki/

werset: 29] Rzecze mu Abraham/ ma

25: iąc Mofelza i proroki/ niecháize ich fłuchaią/

werset: 30] A

26: on rzekł. Nié: Oicze Abrahamie/ Ale gdyby kto

27: ry zumarłych fzedł donich/ będą się złości kaia=

28: li/

werset: 31] Powiedział mu on/ Iefłić G(marg) G Uczmy się ftąd

: abyfmy na fa=

: mym słowie bo=

- 1: żym przeftawa=
2: li/ Ktoré téfz od v
3: marłych się prá=
4: wdy dowiado=
5: wać zayazuię [!]
6: Deut. 18./ (-)Mofefza i proro
29: ków niefluchaia/ niewierząc téfz gdyby ktory
30: zumarłych zaśię wftał.

strona: 199

EVANG.

karta CXCIX

F

- 1: Chocby to podobieństwo a nie Historią była/ przedśię [!] /
2: Stąd możemy baczyć/ że i przed fądnym dniem/ dużé ludzkie
3: abo się na mękę abo na wefelé obracia/ A ifz się tu vmarli
4: dobrzy i źli widzą i bogacz wie że iefzcze braciá iego niepomar
5: li/ toć się dzieie/ ifz przed vmęczeniem pańskim/ duże błogosa=
6: wioné nie tak fzły profto donieba do pana Chriftuśa iako potem
7: fzedł łotr/ i Paweł ś. i Szczepán pragnie zc̄. Ale były na ofobli=
8: wem mieścu/ gdzie się ciefzyły nadzieią przyfzle^{so} przywiedzię=
9: niá do boga przes pana Chriftuśa/ I fpotępionemi widzieć się
10: mogli/ i kiedy kogo na ktoryi ftronie nie widzieli/ o tym rozu=
11: mieli że iefzcze nieumarł/ a nie żeby ludzie vmarli/ mogli na fer
12: ca ludzkie patrzyć/ abo co się znami dzieie widzieć/ Iako tego
13: niektorzy/ krom wíze^{mv} píma świętego za iftotną rzecz nauczaia.

strona: 201

EVANG.

karta CCI

rozdział: 18

werset: 9

- 1: Nadto/ ku niektorym co włobie vfali iże fą

2: Íprawiedliwi i drugié wzgárdzali/ rzekł to podo

3: bięńftwo/

werset: 10 Dwa człowieki wftępowali do kościo

4: ła aby się modlili/ Ieden był Pharifeufz *dru=(*marg*) *i (-)

5: gi Celnik/

werset: 11 Pharifeufz/ *ftanąwłzy to vsiebie(*marg*) *ftoiąc (-)

6: * modląc się mówił/ (*marg*) *modlił

: się (-) Bożé dziękuie tobie/ iżem

7: nieieft iáko infzy ludzie/ Drápieźni/ niefprawie=

8: dliwi/ cudzołożnicy/ abo téz iako tento Celnik/

werset: 12

9: Páłzczám się dwa kroć *wtwidzień/ dzieśięcini (*marg*) *przes

: łobbotę (-)

10: dáváam że wżyftkiego co iedno mám.

werset: 13

11: A Celnik zdaleka ftanąwłzy/ téz i oczu niech=

12: ciáł ku niebu podnieść/ alé bił wpiérśi fwoie/

13: rzeknąć/ Bożé Bądz miłóściw mnie grzęfznię^{mv}

werset: 14

14: Powiedámci wám/ że tento s ftąpił do domu

15: Íwoiego wfprowadliwiony *niźli on/ Bo (*marg*) *nimo [!] o

: nego

: Luk. 14. (-)

16: wżelki ktory się powyźlża/ będzie poniżon/ a

17: ktory się poniżá będzie powyźlżon.

werset: 15

18: Nadto nieźli knięmu i dźiátki/ abyście ich do=(*marg*) Mar. 19.

: Mar. 10. (-)

19: tykál/ *Leć vczniowie virzáwłzy to gromi (*marg*) *A (-)

20: li ié/

werset: 16 A Iéfus przyzwáwłzy *dźiatki k łobie po(marg) *ich (-)

21: wiedziál/ Dopuľzczáicie dźiatkám przychodzić

22: ku mnie i nie *odgániáicie ich/(marg) *odbra=

: niáicie im (-) Abowięmći ta=

23: kowych ielť kroleřtwa niebieřkié/

werset: 17 Zapráwdeć

24: wám powiedám/ że ktoby nieprzyiáľ kroleřtwa

25: bożego iako dźieciátko nie wnidźie do niego.

werset: 18

26: A niektery przełožony łpytałgo rzeknąć/ mi (marg) Tamże (-)

27: łtrzu dobry/ Co vczyniwłzy/ wieczny żywot za

28: dźiedzictwo otrzymám?

werset: 19 A Iéfus mu powie=

29: dźiál/ Przécź mię zowieř dobrem?

strona: 203

rozdział: 19

werset: 27

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: A ony nieprzyjacioły moje/ ktorzy niechcieli a=

strona: 203v

S. LVKAS.

1: bych iá krolowáľ nad nimi/ przywiedźcie tu i po

2: biicie przedemną/

werset: 28 A powiedziáwľzy tyto rzeczy/

3: łzedł przed się *idąc do Hierufalem.(*marg*) *wľtępu

: iąc (-)

werset: 29

4: I s łało się iest/ gdy się przybliżył do Beth

5: phali i Bethanjiéi do gory *przezwiľkiem oli (*marg*) *ktorą zo

: wą

Mat. 21.

Mar. 10. (-)

6: wnyi/ poślął dwu zuczniów swoich/

werset: 30 rzekwłszy/

7: Idźcie do *wsi/ która iest przeciwko wám/ do/ (marg) *miałtecz

ka abo za=

meczku (-)

8: ktori wśzedwłszy náidźcie osłę wwiązané na (marg) *wcho=

dząc (-)

9: ktorym nigdy złudzi nigd nieśiedziął/ odwią

10: zówłszy ié/ przywiedźmi

werset: 31 A ieliby wás kto py=

11: tál/ przécź odwiązuiecie/ tak mu powiedźcie/ iże

12: go pán potrzebę má

werset: 32

13: A pośzedłwłszy ci ktorzybyli poślani/ naleźli

14: tak iako im powiedziął/

werset: 33 *Gdzie téż gdyto oni (marg) *A (-)

15: osłę odwiązowali/ rzekli donich panowie iego/

16: Przécź osłę odwiązuiecie/

werset: 34 A oni powiedzieli/ pán

17: go má potrzebę/

werset: 35 I przywiedli ié do Iefufa/ i w=

18: rzuciwłszy szaty swoie na osłę/ władzili Iefufa *. (marg) *A (-)

werset: 36

19: I tamże gdy on iachął/ pościęłali szaty swo=

20: ie na drodze.

werset: 37

21: A gdy się iufz przybliżył/ ku *Ichodowi go (marg) *ześciu

: abo doło=

: wi

: Io. 12. (-)

22: ry oliwnyi/ wżyftko zgromadżenie vczniów/

23: poczeło wefeląc się chfalić boga wielkim głosem

24: za wżyftki *cuda które widzieli/(*marg*) *mocy

: Mat. 21.

: Mar. 11. (-)

werset: 38 rzeknąc/ Bło

25: gołławiony *onto król który przyść miał w (*marg*) *idący abo

: iadący

: krol (-)

26: imię pánfkie/ Pokói wniebie/ i chfála nawyfoko

27: ści/

werset: 39 A niektorzy *Pharifeufzowie z rzełzyi/ rze(*marg*) *z phari=

: feufzów (-)

28: kli do niego/ Miłtrzu/ zgrom vcznie twoie/

werset: 40 A

29: on odpowiedaiąc rzekł im/ Powiedám ci

30: wám/ żeć kamięnie będzie wołało/ iefli że byci

31: milczeli.

strona: 205v

rozdział: 20

werset: 44

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: Dáwid tedy gdyŹ go panem

strona: 206

EVANG.

katra CCVI

1: zowie Ź iakówŹ on ielt fynem iego.(*marg*) Ź a (-)

werset: 45

2: A gdy wŹyŹtek lud ŹucháŹ/ rzekŹ yczniom

3: swoim/ strzelcie się do Doctorów którzy chcą (marg) do od (-)

4: w poważnych sprawach chodzić/ i miłują pozdrą=

5: wiania na rynkach do pierwsze siedzenia w=(marg) do i (-)

6: Bożnicach/ i pierwsze miejsca na kolacjach/ (marg) Mat. 23:

: Mar. 12.

: Lu. 11: (-)

werset: 47] kto=

7: rzy pożerają domy wdów i wrzeczy się długo

8: modlą cię *większe potępienie wezmą.(marg) *obfitszy

: ład abo

: cięższe ka

: ranié (-)

rozdział: 21]

9: CAPITVLVM XXI.

werset: 1]

10: **A** Weirzawszy/ virzał bogaté ludzie a

11: oni miecą do skarbnice kościelny *da(marg) *offiary

: Mar. 12. (-)

12: ry swoje/

werset: 2] Virzał téż i niektorą wdowę

13: vbogą a ona tam wrzuciła/ dwa pieniąłki

14: drobné/

werset: 3] i rzekł/ Zaprawdę wam powiędam/ że

15: ta vbogá wdowa/ więcyi *niż wszyscy wrzu (marg) *że wży

: łtkich (-)

16: ciła/

werset: 4] Abowięm otoći wszyscy/ wrzucili między

17: dary boże łtego co im zbywało/ A otota zniedo

18: łtaku łwego/ wrzuciła wszystkie *majątność (marg) *żywność (-)

19: którą miała

werset: 5

20: A gdy niektorzy mówili okościele/ że ieft pię=

21: knęmi kamięńmi i darowanemi kleinoty przyo=(*marg*) [Mat. 24.](#)

: [Mar. 13.](#)

: [Lu. 19. \(-\)](#)

22: chędożon/ on powiedziął/

werset: 6 Tyto rzeczy kto

23: ré widżicie/ przydą dni ktorych niebędzie zofta=

24: wion kamień na kamieniu ktory *by niebył zbo (*marg*) *niebę=

: dzie (-)

25: rzony/

werset: 7 Gdzie téż pytaligo rzeknąc/ Miŕtru/

26: kiedyż więc to będzie? a ktory ieft znak/ kiedy by

27: się to dżiać miało?

werset: 8 A on powiedziął/ Bacżcie*(*marg*) *niebądż

: cie (-)

28: abyście niebyli zwiedzieni/

strona: 208v

rozdział: 22

werset: 21

1:

2: Aleć oto/ ręka *wydávce moiego ieft ze (*marg*) *wydaią

: wydaiące^{go} mnie (-)

3: mną ná ſtole/

werset: 22 *gdzie ſyn człowieczy idżieć tak (*marg*) *i (-)

4: iako ieft poſtanowiono/ Lecz bieda człowiekowi

5: onęmu *ktory^{go} wydává/(*marg*) *przes

: ktore^{go} wy

: dán by=

: wa (-)

werset: 23] A oni się poczęli mie

6: dzy sobą pytać/ który by wždy był/ coby to v=

7: czynić miał.

werset: 24]

8: *Gdzie téż s stała się téż łpora między (*marg*) *A (-)

9: niemi/ ktoby znich *miał być *więtzy/(*marg*) *zdąłsię (-)(*marg*) *przedni

: eifzy abo

: łtarfzy (-)

werset: 25] A

10: on im powiedział/ Królowiec *náródów pa (*marg*) *świeccy

: abo po=

: gańfcy (-)

11: nuią nad tymito narody/ i ci którzy moc ma

12: ią nadnimi/ dobrodzieimi bywaią zwáni/

werset: 26] Lecz

13: wy nietak/ Ale który ieft wietzy między wami/

14: niechái będzie iako młodzy/ i *który przodek trzy (*marg*) *wódz abo

: książę a

: przełożo=

: ny (-)

15: má iako ten który pośluguie/

werset: 27] Abowiem któsz

16: wietzy ieft? ten który ktołu siedzi czyli ten kto=

17: ry pośluguie? Zálz nie ten który ktołu siedzi?

18: A íamci ieft między wami iako ten który poślu=

19: guie/

werset: 28] a wy ieftście/ ci/ ktorzyście zemną wpo=

20: kułach moich przetrzali/

werset: 29 *Gdzie téż iá zrzą=(*marg*) *I (-)

21: dzám wám/ iako mi ociec mói zrządził kroleftwo

werset: 30

22: abyście iedli i pili *zaštołem moim/ wkroleftwie (*marg*) *naštole

: zc̄. (-)

23: moiem/ i siedzieli na stolcach/ fądząc dwanásście

24: domow Íraelfkich.

werset: 31

25: *Nadto powiedziáł pán/ Simonie/ Si=(*marg*) *A (-)

26: monie/ Oto fzatán *domágáł się podsiác wás (*marg*) *pożądáł

: wypáłac

: abo wzmi

: otać (-)

27: iako pńżenicę/

werset: 32 alemci iá prosił za tobą aby nie v=

28: Ítála wiara twoia/ a ty niekiedy nawrociwłzy

29: się poćwierdź bracią twoię/

werset: 33 A on mu rzekł/ Pa

30: nie/ gotowém íeft Ítobą íść i do cięmnice i na=

strona: 209

EVANG.

karta CCIX

1: śmierć/

strona: 211

rozdział: 23

werset: 13

EVANG.

karta CCXI

1: A zezwáwłzy Piłat Bífkupy/ i przełożoné

2: mieśckie i lud/

werset: 14 rzekł donich:/ Przywiedliście mi

3: tego człowieka/ iakoby on od wrócił lud/ a oto

4: iá przed wami wywiedziáwłzy się/ nic nienaidu

5: ię w tymto człowieku winnego/ łtych rzeczy o=

6: ktorésię nán łkarzycie/

werset: 15 a także ani Heród/Bom

7: wás odełłá do niego/ a oto/ nic mu się nie s łta

8: ło *coby się miało słtać komu śmierci godnę^{mv}.*(marg)* *śmierci

: godne^{go} (-)

werset: 16

9: Skáráwłzygo tedy/ wypułzczę j.

werset: 17

10: Gdzie téż miał tę *potrzebę/ pułzczać im na *(marg)* *powin=

: ność abo

: niewolą

: opuścić (-)

11: święto/ iedne^{go}/

werset: 18 Ale włzyłtko zgromadzenie ra=

12: zem zawołało rzeknąć/ *zgláć te^{go} a puść nám *(marg)* *weźmi

: abo zabii (-)

13: Barabbáza/

werset: 19 ktory dlá *zwady niektoryi w

14: mieście vczynionyi i mężobółftwa/ był wrzucon

15: do *ciemnice/*(marg)* *łtrażyi (-)

werset: 20 Zásię tedy Piłát zawołał chcąc

16: wypuścić Iefusa/

werset: 21 Lecz oni wołali rzeknąć/ vkrzy

17: žui/ vkrzyžui go/

werset: 22 A on potrzecie rzekł do nich/

18: Bo cóż wżdy ten złego vczynił? nicíi wniem

19: śmierci *winnego nienaiduię/ Ikáráwřzy go (*marg*) *godne^{g°} (-)

20: tedy wypuřzczę j/

werset: 23 A oni nalégali wielkiemi

21: *głofzy żądaiąc oto aby był vkrzyżowán/ i (*marg*) *wołań=

: mi (-)(*marg*) *profząc

: abo domá

: gaiąc się (-)

22: śiliłysię wołaniá ich i Biskupów.

werset: 24

23: Tam Piłat przyřądził abysię ich żądanie s

24: řtało/

werset: 25 I wypuścił im tego kterybył dlá zwady i

25: mężoboiřtwa do cięmnice wrzucon/ ktorégo żá

26: dali/ A Iefuřa ich woléi podáł.(*marg*) [Mat. 27.](#)

: [Mar. 15.](#)

: [Io. 19.](#) (-)

werset: 26

27: A gdy go wiedli/ vchfýciwřzy nieiakiégo Si

28: mona Scyrene/ ktery řzedł zroléi/ włożyli nán

29: krzyřz aby j nióřł řtyłu za Iefuřem/

werset: 27 Zaktorym

30: téřz řzło wielkie zgromadżenié ludu/ i niewiářt/

strona: 213

rozdział: 24

werset: 21

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: dziś ięft trzeci tento dzień/ iako się ty

30: rzeczy/ s stały/

werset: 22] a nadto i niewiały niektóre z

strona: 213v

1: *zgromadzenia *nałze*^{go} przełtráfzyły nás/ kto= (*marg*) *nás (-)

2: ré ze świtaniem chodźyły do grobu

werset: 23 i nienaláfw=

3: fzy ciała iego/ przyłżły powiedaiąc/ że i widzenie

4: Angiołów widźiały/ ktorzy powiedaią iłz on ży

5: wie/

werset: 24 I chodźyły niekorzy łtych co znami łą/ do

6: grobu/ i tak naleźli iako i niewiałty powiedźiały/

7: Leć łamego niewidźieli.

werset: 25

8: A on rzekł do nich/ O *łzálani i leniwe^{go} łer=(*marg*) *przezro

: zumni i le

: niwi abo

: gnuśni

: łercem (-)

9: ca ku wierzeniu/ *we włzech rzeczach/ ktoré (*marg*) *ná (-)

10: prorocy powiedźieli/

werset: 26 Záli tych rzeczy *niemiál (*marg*) *niemu=

: śił (-)

11: Chriftus cierpieć i wniść do chfály fwoieí?

werset: 27

12: Gdzie téż począwłzy od Mołefza i od włzyłt=

13: kich proroków/ we włzech piłmách wykładał

14: im to coby onim napiłáno.

werset: 28

15: A wtem przyblźyly się do zámeczku do

16: ktorého łzli/ a on *to okazował iakoby daléi iść(*marg*) *zmiśłál

: iść daléi (-)

17: chciál/

werset: 29 I przymuśili⁸⁰ rzeknąc/ *zoftán znami/ (*marg*) *miefzkai

: abo zet=

: rfái (-)

18: Boć *się iufz má ku wieczorowi/ i dzień się (*marg*) *ieft (-)

19: fklonił/ A on wżedł aby zoftał z nimi/

werset: 30 Gdzie

20: téfz s ftało się ieft/ że on **śiedąc** [!] kftołu z nimi w=

21: ziąwłszy chléb błogoślawił/ i złámawłszy podá=

22: wál im/

werset: 31 A oczy ich otworzyły się i poznali go/

23: a on zniknął od nich.

werset: 32

24: I mowili miedzy **zobą** [!] záfz ferce nafze niego

25: rzało wnás/ gdy nám mówił wdrodze/ i kiedy

26: nám píma otwórzál?

werset: 33 A wítawłszy tyże godzi=

27: ny/ wrocili się do Hierufalem/ i naleźli zgroma

28: dzoné iedennąście/ i ty ktorzy z nimi byli/

strona: 216

EVANG.

karta CCXVI

ksiega: loann

rozdział: 1

werset: 26

1: Odpowiedziál im Ián/ rzeknąc/ Iac *(*marg*) *pogrą=

: zám abo za

: nárzám

: w wodźie (-)

2: chrczę wodą/ Lecz *w pośrzodku wás ftoj/ (*marg*) *śrzedni

: wás fta=

2: nął (-)

3: ktorego wy niéznácie/

werset: 27] onći ieft ten ktory idzie za

4: mną/ ktory się s ftął przedemną ktoregom iá nie

5: ieft godzień/ abych rzemięń ie^{go} bota rozwiązał.

werset: 28]

6: Ty rzeczy džiały się w Bethabarze za Ior=

7: dánęm kędy Ián chrcił/

werset: 29] A na zaiutrz/ virzy Ián

8: Iefufa a on idzie do niego/ i rzecze/ Oto *bara=(*marg*) *barán (-)

9: nek boży ktory grzéch świata *nośi/(*marg*) *gładzi (-)

werset: 30] Tenći

10: ieft o którym iá powiedział/ za mną idzie mąż

11: ktory się przedemną s ftął/ Bo piérwłzy mnie

12: był/

werset: 31] A iámci go nieznął/ ale żeby był obiawion

13: Íraelowi/ dlá tegom iá przyfzedł/ chrcząc wo=

2: (dą.

werset: 32]

14: I świadczył Ián rzeknąc ǃ widzialem(*marg*) ǃ że (-)

15: ducha a on s ftępuie znieba iako *gołębica/ I(*marg*) *gołęb (-)

16: trfiał *na niem/(*marg*) *nad (-)

werset: 33] a iámci^{go} nieznął/ ale ktory mie

17: poftął chrćić wodą/ ten mi powiedział/ nakogo

18: by widział ducha s ftępuiącego i nanim trfaią=

19: trfaiące^{go}/ tenći ieft ktory chrći *duchem świętem/(*marg*) *wduchu (-)

werset: 34] A

20: iám virzał i świadczyłem/ że tento ieft fyn boży.

werset: 35]

21: Na zaiutrz zaś/ ftął Ián i dwa zuczniow ie^{g0} /

werset: 36

22: i rzecze weirzawfzy na Iefufa gdyto on chodził

23: oto baranek boży/

werset: 37 A ci to dwa vczniowie vfly=

24: fzeligo gdy mowił/ i fzły za Iefufem/

werset: 38 A Iefuf o

25: brociwfzy się i virzawfzy ié ifz za nim ida/ rzecze

26: im/ czego fzukacie? A oni mu powiedzieli/ Rab=

27: bi (co się wykłada *miftrzu) gdzie mieszkáfz?(*marg*) *vczycie=

: lu (-)

werset: 39

28: rzecze im on pódzcie a *ogładáicie Szli oni (*marg*) *dowied

: zcie się (-)

29: i ogładali gdzieby mieszkál/ i mieszkali przyniem

30: przes onto dzień/ a godzina była iakoby dzie

31: śiátá.

strona: 218

rozdział: 3

werset: 11

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28: Zaprawdę zaprawdę powiem wam

29: że to mówię wam i wy też

strona: 218v

S: IANA.

1: którzy to świadczą a świadectwa naszego

2: nie przyjmiecie

werset: 12 | Jeśliż wam powiedziałem

3: że te rzeczy a nie wierzycie i jakże jeśli bym nie

4: powiedział wam wierzycie?

werset: 13

5: *Gdzie też nigdzie nie wstąpił do nieba i e=(marg) *I (-)

6: dno ten który z nieba sstąpił syn człowieczy i *(marg) *onto być

: dący (-)

7: który iest wniebie/

werset: 14] A iako Mofeż *powyż= (marg) *wzgorę

: wyftawił (-)

8: fżył węża na pułzczy/ tak muśi być powyż=

9: fzon fyn człowieczy/

werset: 15] aby wżelki który weń wie

10: rzy/ niezginął/ ale miał żywot wieczny.

werset: 16]

11: Abowiemci Bóg tak świat vmiłowiał/ że téż

12: fyna fwego *iedynego dął/ aby wżelki *ktory(marg) *iedynie

: vrodzone

: go (-)(marg) *wierzą=

: cy weń (-)

13: weń wierzzy niezginął/ ale miał żywot wieczny/

werset: 17]

14: Abowiem niepośłął bóg fyna fwe^{go} na świat/

15: aby fądził świat/ ale żeby był świat/ zbawion

16: przezeń/

werset: 18] Kto wierzy weń *tego A niefądzą/ a (marg) *niebyw

: á fądzon (-)

17: kto niewierzy iufz ofądzon iest/ a to ifz niewwie=

18: rzył w imię iedynego fyna bożego. (marg) A Niepotępiają

: Tak cztą niekro=

: rzy [!] ale niepotrze

: bá od brzmię=

: niá słów grécki=

: ch od fępować/

: Ale owfzem téż

: to wielką wier=
: nych chrześcia=
: nów pociecha/ że
: ich nie tylko nie=
: potępia/ ale iż i
: łądzić niebędą/
: iako którzy by nie
: wwierzyli/ iuż łą
: oładzeni/ A co
: pán mowi że go
: ociec nieposłał
: łądzić/ to iako
: mowi posłał/ tak
: się rozumie/ o
: przyściu wciélé
: śmiertelnem/ bo
: tam iście nie aby
: łądził ale żeby
: odkupił ięft po=
: słán/ Potem przy
: idzie łądzić ośtá
: tecznie/ skąť tész
: w 5. cap. mowi
: że mu wżyftek
: łąd [!] ięft od oica
: dan (-)

werset: 19

19: A toć ięft łąd/ że przyźła światłość naświat

20: a ludzie miłowali *więcyi cięmność/ niźly (marg) *raczy (-)

21: światłość/ Abowięm ich vczynki/ złé były/

werset: 20 Bo

22: wżelki ktory *źle czyni/ światłość nienawidzi/ (marg) *źle

: rzeczy (-)

23: i na światłość nie chodzi aby vczynki iego *doz(marg) *dozna=

: né (-)

24: nané niebyły/

werset: 21 A kto czyni *prawdę/ idzieć (marg) *praw=

: dźiwie a

: niezmł=

: nie [!] dobrze (-)

25: na światłość/ aby były objawioné vczynki iego

26: iże wboгу łą vczynioné.

werset: 22

27: Potém przyzedł Iefus i vczniowie iego do

28: żydowfkiei zięmie/ i tamże przebywał z nimi/

29: i chrcił/

strona: 220v

rozdział: 4

werset: 39

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: A zmiafta onego/ wielé s Samaritanów

30: weń vwierzyło dlá mowy niewiafty/ która

strona: 221

EVANG.

karta CCXXI

1: świadczyła/ że iéi wżyftko powiedział/ co iedno

2: vczyniła/

werset: 40 | Gdy tedy Samaritanowie przyfzli

3: do niego/ *prošili*^{g0} aby *mięfzkál v nich/ (*marg*) *zoftał

: abo trfál

: przy (-) I mie=

4: fzkál tam dwa dni/

werset: 41 I daleko ich więcyi vwierzy

5: ło/ dlá mowy ie^{g0}/

werset: 42 I mówili niewieście/ * Iufz(marg) *że (-)

6: daléi nie dlá twoiei powieści wierzymy/ Abo=

7: wiemełmy łami łyłzeli/ i *wiemy/ że to prawdzi (marg) *vznali=

: łmy (-)

8: wie iełt zbawiciel świata/ Chrifus.

werset: 43

9: A podwu dniach/ wyłzedł zonąd/ i połzedł

10: do Galileiei/

werset: 44 Abowiem łam Iefus świadczył/

11: że prorok w oiczyźnie łwoiei tci niemá/(marg) Mat. 13.

: Mar. 6.

: Lu. 4. (-)

werset: 45 Gdy te=

12: dy przyłzedł do Galileiei/ przyłligo Galileiczy

13: cy/ patrzywłzy na włzyłtko/ co iedno w Hieru

14: łalem w łwięto vczynił/ Abowiem byli i oni na

15: łwięto przyłzli/

werset: 46 Przyłzedł tedy załię Iefus do

16: Kány Galileifkiei/ gdzie wodę winem vczynił.

17: A owá był niektory *królik ktore^{g0} łyn (marg) *krolew

: łki nato

: łię włzyłtki

: gréckie exe=

: mplarze z=

: gadzaią (-)

18: niemógł w Kapernaum/

werset: 47 Ten włyłzawłzy/ że

19: Iefus idzie z żydowskiéi ziemié do Galileiéi po

20: fzedł do niego/ i prosił go/ aby s ftąpił i vzdro=

21: wił fyna iego/ Bo miał vmrzéc/

werset: 48 Rzekł tedy Ie=

22: fus do niego/ Gdybyście znamion i cud niévi=

23: rzéli nigdybyście niewwierzyli/

werset: 49 Rzecze do niego

24: królik/ Panie/ s ftąp/ poki nie vmrze *dźięcié mo(marg) *fyn (-)

25: ie/

werset: 50 Rzecze mu Iefus/ Idź/ fyn twói żywié/ i v=

26: wierzył człowiek *fłowám ktore mu powie=(marg) *mowie (-)

27: dźiał Iefus/ i fzedł.

werset: 51

28: A gdy on iufz s ftępowál/ zabiegli mu wdro

29: dze fłudzy iego i opowiedźieli/ rzeknąc/ *fyn twói żywie/(marg) *ifz dźi

: écie (-)

strona: 223

rozdział: 5

werset: 46 Abowięmći on o mnie na=

strona: 223v

S: IANA.

1: piłál/

werset: 47 A iefli ie^{go} pińmum niewierzycié/ iakólz mo=

2: im fłowám wierzyć będziecie?

rozdział: 6

3: CAPITVLVM. VI.

werset: 1

4: **P**otem pozedł Iefus za morze Galileiśkié/

5: Które *leży pod A miałem Tiberias rze=(*marg*) *Tyberi

: ady (-)(*marg*) A Ioseph=

: us Ant:

: 17. Cap. 4. (-)

6: czonem

werset: 2] i fźła zanim wielką rzéźzã/a to ifz wi/

7: dźieli *znamiona iego które czynił nad niemoc=(*marg*) *cuda (-)

8: nęmi.

werset: 3] *Gdzie téź Iesus wźedł na gorę i sie(*marg*) *A (-)

9: dźiał tam zuczniami swoiemi

werset: 4] A święto żydow

10: fkie blisko było/(*marg*) Mat. 14.

: Mar. 6.

: Lu. 9. (-)

werset: 5] Podniofwszy tedy Iesus oczy

11: swoie i virzawfzy/ ifz wielką rzéźzã idźie donie^{g0}/

12: rzecze do Philippa/ fład kupiemy chleba/ aby ie

13: dli otoći?

werset: 6] A to mówił kuźząc go/ Bo on wie=

14: dźiał co miał vczynić/

werset: 7] Odpowiedźiał mu Phi=

15: lip/ Za dwieście grofzy chleba im niedoftanie

16: choćby téź każdy z nich nieco maluczko wźiał.

werset: 8]

17: Rzecze mu ieden zuczniów iego/ Andrzyi

18: brat Simona Piotra/

werset: 9] Ieřttu dźicię [!] iedno kto

19: ré má pięcioro chleba ięczmianne^{g0}/ a dwie rybie.

20: ale co to ieřt na tak wiéle ich?

werset: 10 | A Iefus powie=

21: dźiał/ vczyńcie aby ludzie *vsiedli/(*marg*) *fkładli

22: się a (-) Gdzie na=

22: tymto mieścu było trawy wielé/ Vsiadło tedy

23: mężów wliczbę iakoby pięc tysięcy/

werset: 11 | A wziąwfy

24: chleby Iefus i podziękowáfzy/ rozdál vcz=

25: nium/ a vczniowie tym ktorzy *siedzieli i tak=(*marg*) *leżeli (-)

26: że i ǫ ryb ilé chcieli.(*marg*) ǫ z (-)

strona: 225v

werset: 65

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: Abo=

30: wiem wiedział łpoczątku Iefus/ ktorzy *ci byli/ (marg) *fą niew

: ierzący (-)

strona: 226

EVANG.

karta CCXXVI

1: co niewierzyli i ktory *był ten co go wydać (marg) *iełt któ=

: rygo wy=

: dá (-)

2: miał/

werset: 66] Gdzie téż mówił/ Dla tegomci wám

3: powiedział/ że nigd niemoże przyść do mnie/ ie

4: fliby mu niebyło dano od oica moiego.

werset: 67]

5: Od tąd wielé ich zuczniów ie^{go} na wftecz po

6: szło/ i daléi znim niechodzili/

werset: 68] Rzekł tedy Iefus

7: dwiemanásie/ Chcecieli téż i wy odyść?

werset: 69] Od=

8: powiedział tedy Simon Piotr/ Panie/ doko=

9: gósz odyidziemy? fłowa żywota wieczne^{go} máłz

werset: 20

10: i myśmy wwierzyli i poznali/ żeś ty ieft Chrifthus

11: fyn boga żywego/

werset: 71]Odpowiedział im Iefus/ Zą

12: lim iá wás dwunáście niewybrął/ a ieden zwás

13: djábłem ieft?

werset: 72]A *to mówił o Iudáfzu Ifkarjo=(*marg*) *mówił

: Iudáfza

: zc̄. (–)

14: cie fynie Simonowém/ ktorygo miał wy=

15: dać będąc iednem zedwunáście.

rozdział: 7

16: **CAPITVLVM VII.**

werset: 1

17: **A** Potem *przebywał Iefus w Galile (*marg*) *obycho

: dźił abo

: przecho=

: dźił się (–)

18: iéi/ Bo niechciał w żydowłkiéi ziemi

19: przebywać/ ifz go żydowie *vśiłowa=(*marg*) *fzukali (–)

20: li zabić/

werset: 2] *Gdzie téż blifko było święto ży=(*marg*) *A (–)

21: dowłkié *námiotów rozbjanié/(*marg*) *chłodni

: ków wty

: kanie (–)

werset: 3]Rzekli tedy

22: knięmu braćia iego/ *Pódz ftąd a idź do ży=(*marg*) *przeftąp (–)

23: dowłkiéi ziemi/ aby i vczniowie twój widźieli v

24: czynki twoie które działałz/

werset: 4] Abowiemci nigd nie

25: działa czego wkrytości/ *ktory chce być ia=(*marg*) *a lám

: lzuká (-)

26: wny Ieflize ty rzeczy działałz/ okálz się światu/

werset: 5]

27: Bo ani bracia iego weń wierzyli.

strona: 228v

rozdział: 8]

werset: 10]

1:

2:

3: A podniofwszy się Iefus i niewirzáwfy ni=

4: kogo/ okrom niewiafty/ rzekł iei/ Niewiafto

5: gdziez łą oni obwiniacze twój? nigd cię *nieo=(*marg*) *niepotę

: pił (-)

6: łądził?

werset: 11] Rzekła ona/ Nigd panie/ a Iefus po=

7: wiedziął/ I iác ciebie nieofądzám/ Idź a dalei nie

8: grzełz.

werset: 12]

9: Zasię tedy Iéfuś/ powiedział im/ rzeknąc/

10: Iámci ieft światłość świata/ Kto za mną

11: idzie/ niebędzie chodził wciemność i / ale bę=

12: dzie miał światłość żywota/

werset: 13] Rzekli mu tedy

13: Pharifeufzowie/ Ty świadczyłz ofobie/ świa=

14: dectwo twoie nieieft prawdziwé/

werset: 14] Odpowie=

15: dźiał Iefus i rzekł im/ chocći iá świádczę o fobie

16: świáductwoć moie ieft ći práwdźiwé/ Abow=

17: ięmći wiem/ Ikądem przyfzedł/ i gdzie idę a wy

18: niewiécie Ikąd idę/ i gdzie idę/

werset: 15 Wy wedle ćiała Ią

19: dźicie/ Iác nikogo nieIądżę/

werset: 16 A chocbychci iá téfz

20: Iądźił/ Iąd mói/ ieftci práwdźiwy/ Bom Iám

21: nie ieft/ ale iá i ociec ktory mię poIłál/

werset: 17 *Gdzie (*marg*) *a

: Deut. 17. (-)

22: téfz i wżákonie wáżem napiIáno ieft/ ze dwu

23: człowieku świáductwo práwdźiwé ieft/

werset: 18 Iá ie=

24: Itemći ktory świádczę Iám o fobie/ i świádczy o

25: mnie ociec ktory mię poIłál.

werset: 19

26: Mowili mu tedy/ Gdźiefz ieft tento ociec

27: twói? Odpowiedźiał Iefus/ ani mnie znácie/ a=

28: ni oica moiego/ Byście mnie znali/

werset: 20 i oica byście

29: moiego znali/ Ty Iłowa mowił Iefus wIkar=

30: bnicy/ naucziąc wkościele/ A nigd go niepoj=

31: mál/ Bo była iefzce nieprzyfzła godzina iego.

strona: 231

rozdział: 9

EVANG.

karta CCXXXI

werset: 8

1: Ź Tenci ieft/(*marg*) Ź ifz (-)

werset: 9] a drudzy/ iŝ iemu podobny ieft/

2: Powiedział on ŝ Iáciem ieft/(*marg*) ŝ iŝ (-)

werset: 10] Mowili mu tedy/

3: Iakóŝ się otworzyły oczy twoie?

werset: 11] Odpowie=

4: dŝiał on i rzekł/ Człowiek ktorego zową Iefu=

5: fem/ vczyił błoto/ i pomazał oczy móie/ i rzekł

6: mi/ Idŝ do ładzawki Siloamowyi a vmyi się/

7: A iá poŝedwŝy i vmywŝy się przeirzátem/

werset: 12]

8: Rzekli mu tedy/ gdzieŝ on ieft? Rzecze im on

9: niewięm.

werset: 13]

10: Przywiodą do Pharifeuŝów/ tegoto ktory

11: niekiedy niewydomem był/

werset: 14] A wten czas łob

12: bota była/ kiedy błoto vczyił Iefus/ i otworzył

13: oczy iego/

werset: 15] Zaŝię tedy pytali go i Pharifeuŝowie

14: iakoby przéirzáł/ A on im powiedŝiał/ *Błota

15: mi włóżył na oczy/ i vmyłemŝię/ i takŝe wi=

16: dŝę/

werset: 16] Rzekli mu tedy ł Pharifeuŝów niektorzy/

17: Ten człowiek/ nieieft od boga/ gdyŝ łobboty

18: niezachowáwá/ A drudzy mówili/ Iakóŝ może

19: człowiek grŝŝny/ takié znamiona czynić? I by

20: ło roŝtargniénié miedzy niemi/

werset: 17] Rzekną zaŝię nie

21: widomému/ Ty co o nim powiedáŝ/ iŝci otwo=

22: rzył oczy twoie? A on rzekł ꞥ Prorokiemci ieft.(*marg*) ꞥ ifz (-)

werset: 18

23: Nieuwierzyli tedy żydowie o nim/ że by nie=

24: widomem był a przeirzał/

werset: 19 ałz wezwali rodzi=

25: cow tego ktory przeirzał/ i fpytali ich rzeknąc/

26: Ieftto fyn wałz/ którego wy powiedacie/ ifz się

27: niewydomem narodził? Iakósz tedy terás wi=

28: dži?

werset: 20 Odpowiedzieli im rodzicy ie^{go}/ i rzekli/ wię=

29: my ifz to ieft fyn nałz/ i to że się niewydo=

30: mym narodził/

strona: 233

rozdział: 10

werset: 27

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29: Owce mo

30: ie słucaiać głofu moiego i znám ié iá/ i *cho=(*marg*) *nafladu=

: ią mię (-)

strona: 233v

S: IANA

1: dzą za mna/

werset: 28] a iá im dawám żywot wieczny/ i

2: żadną miarą nawieki niezgina/ á ni ich kto wy=

3: drze zreki moiei

werset: 29] Ociec mói ktory mi dáł/ nadew

4: lzyłtkić więłtzy ieft/ i niemoże nigd wydrzć zrę=

5: ki oica moiego

werset: 30] Iá a ociec ieftełmyć iedno.(*marg*) *rzecz ied=

: na (-)

werset: 31]

6: Zasię tedy podnieśli kamienie/ żydowie/ aby

7: go vkamionowali/

werset: 32] odpowiedział im Iefus/ Wié

8: lém wám dobrych vczyków pokázál zoica mo

9: ie^{g0}/ dlá któregofz mié ftychtó vczykow kamio=

10: nuiecie?

werset: 33] Odpowiedzieli mu żydowie rzeknąc/ o

11: dobry cié vczynek niekamienujemy/ ale o bluźnié

12: rftwo/ a ifz ty będąc człowiekiem czynifz się bo=

13: giem/

werset: 34] Odpowiedział im Iefus/ Záfz nienapifá=

14: no wzákonie wáfzym/ Iám powiedziál/ Bogo(marg) Psa: 8: (-)

15: wie iefteście?

werset: 35] Ieślić óny powiedziál bogami/ do

16: ktorych się mowa bozá sftała/ a pímo niémo=

17: żebyć *ruřzono/(marg) *rozwią=

: záno abo

: folwowá=

: no (-)

werset: 36] iakóřz temu ktorego ocięc po

18: święcił i na świat pošłál/ wy mówicie ř Bluź (marg) ř Afz (-)

19: niřz/ izemto powiedziál/ ieftem řnym bořym?

werset: 37]

20: Iefliřz nieczynię vczyków oica moie^{g0}/ niewiér

21: zcie mi/

werset: 38] Iefli zař czynię/ acz byřcie mnie niewie=

22: rzyli/ vczykóm [!] wiérzcie/ abyřcie vřnali/ i vwie=

23: rzyli że wemnie ocięc a iá wnim.

werset: 39]

24: Zasię go chcieli poimać/ A on wyłzedł zręku

25: ich/

werset: 40 i połzedł zaśię za Iordán/ na miełce gdzie

26: Ián *chrcił przedtym I mięłzkál tam/(*marg*) *był chr=

: czący nap

: rzód (-)

werset: 41 I wielé

27: ich przychodźiło go [!] niego/ I mówili Iánći žád

28: żadne^{gō} znamienia nieuczynił/

strona: 235v

rozdział: 11

werset: 55

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31: Awielkánóc żydowfká niedaleko była/ I we

strona: 236

EVANG.

karta CCXXXVI

1: fzło ich wielé fkrajny do Hierufálem przed wielką

2: nocą/ aby się oczyścili/

werset: 56 Szukali tedy Iefufa i mó

3: wili miedzy łobą łtoiąc wkościele/ Co się wám

4: zdá że nieprzyšzedł na święto? A biskupi i Phari

5: feufzowie/ dali byli/ rofkázanié/ aby ktoby wie=

6: dźiał gdzie *by był/ dáł znać/ że by go pojмали.(*marg*) *ieft oz=

7: naimił (-)

rozdział: 12

7: **CAPITVLVM XII:**

werset: 1

8: **I** Efus tedy przed łześcią dni do wielkieí (*marg*) na łzeć dni przed wielk. (-)

9: nocy **przfzedł** [!] do Bethanjiéi gdzie był

10: Lazárz *on to ktory był vmarł/ (*marg*) *vmarły (-) ktorego w=

11: Íkrzéisł *od vmarłych/(*marg*) *z (-)

werset: 2] Vczynili mu tedy tam

12: wieczera *Gdzie téz Márta poługowała a (*marg*) *i (-)

13: Lazárz był ieden łtych ktorzy znim kftólu sie=

14: dzieli.

rozdział: 12]

werset: 3]

15: Marjá tedy wzięwłszy funt *oleiku/ Nardu (*marg*) *maści a

: ao [./] wódki (-)

16: *łzczerego a kofztownego pomázála nogi Ie=(*marg*) *wierne^{go} (-)

17: łufowé i vtarła włofy łwemi nogi iego/ a dóm

18: ieft nápełnion wonnością oleiku/(*marg*) Mar. 14.

: Mat. 26.

: Mar. 14. (-)

werset: 4] Rzeczé tedy ie

19: den zvczniów ięgo/ Iudáfz łyn Simonow/

20: Íkariotes/ ktory go miał wydać/

werset: 5] Przéczzé ten

21: to oleiek nieieft przedám za trzyłta grołzy i nie=

22: dáno to ieft vbogiem?(*marg*) *zebrak

: óm (-)

werset: 6] A to mowłł/ nieze by

23: mu o vbogich pięczá była/ ale íłz był złodźieiem i *(*marg*) *trzos

: abo łumki

: Sujdas tak

: wykładá ia=

: ko wtexcie

: łtoj: (-)

24: *łkrzynkę miał i to co wnię miotáno nośił/ (*marg*) żebrákóm (-)

werset: 7

25: Rzekł tedy Iefus/ *Dái iéi pokói/ zachowałac (*marg*) *puśc ią (-)

26: tento oleiek nadzień pogrzebu moiego/

werset: 8 Abo=

27: wiem vbogię zawłze słobą mąćie/ a mnie nie za=

28: włze mąćie.

strona: 238

rozdział: 13

werset: 9

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26: Rze

27: cze mu Simon Piotr/ Panie nietylko nogi mo

strona: 238v

S. IANA

1: ie/ ale i ręce i głowę/

werset: 10 Powiému Iefus/ Ktoć v=

2: myty ięłt/ niémác potrzeby/ wyiawfzy nogi v=

3: myć/ ale ięłt czyłt wżylték/ A wy czyłtymi ięłte

4: ście/ ale niewfzyścy/

werset: 11 Bó wiedział *wydawcę (marg) *wydaw

2: áiące^{g^o}ie^{g^o} (-)

5: fwoiego/ Dla tegóŹ powiedział/ niewfzyścy

6: ięłteście czyłtými.

werset: 12

7: Gdy tedy vmył nogi ich/ i wziął łzaty fwoie

8: *śiadwfzy zafię im powiedział/ Więcie com (marg) *Położywfzy

2: się

2: tak włáłnie rozu

2: mieć mámy ich

2: ku łtołu śiádanie

2: / iako się to wielé

2: kroć napominało

2: / i wnet się okáże

: / łtego co Ián ś.

: Iám o łobie ni=

: żyi powié. (-)

9: wám vczynił/

werset: 13 Wy mię zowiecie *miłtrzem i pa=(*marg*) *miłtrz i

: pán (-)

10: nem/ a dobrze mówicie/ Bomći ieft/

werset: 14 Ieśliżem iá

11: tedy vmył nogi wałze pán i miłtrz/ i wyście win

12: ni iéden drugiemu vmywać nogi/

werset: 15 Bomći wám

13: przykład dáł/ aby iakom iá vczynił/ i wyście

14: tak czynili.

werset: 16

15: Zaprawdę zaprawdę wám powiedám/ Nie

16: iełtći łługa więtfzy niłz pán ie^{go}/ ani *pofeł więť (*marg*) *apołtół

: Mat. 10:

: Io: 15: (-)

17: łzy niłz ten ktory go połłál/

werset: 17 Ieśli ty rzeczy wié=(*marg*) Lu. 6: (-)

18: ćie błogofławieni iełteście/ ieśli że ie czynicie/

werset: 18 Nie

19: owłzyłtkichći wás mówię Wiemći iá ktoremći

20: obrál ale żeby się piłmo wypełniło/ Ten ktory (*marg*) Pfa: 40: (-)

21: ijé chłéb zemną/ podniółł przeciwko mnie *pięťę(*marg*) *zdradę (-)

22: łwoię/

werset: 19 A toć wám odytchmiáłł powiedám/ piér

23: wyi niłzli się sftanie/ aby gdyby się sftało/ vwie

24: rzyliście iże iá iełtem/

werset: 20 Zaprawdę zaprawdę wám(marg) Mat. 10:

: Lu. 10. (-)

25: powiedám/ że kto przyimuie tego ktoregobych

26: iá poślál/ mnie przyimuie/ A kto mnie przyimu

27: ie/ przyimuie tego ktory mnie poślál.

werset: 21

28: To Rzekłwzy Iefus/ zatrfożón ieft duchem/

29: i świadczył/ a powiedział/ Zaprawdę zapraw=

30: dę wám mówię/ że mię ieden zwás wydá/

strona: 241

EVNAG.

karta CCXLI

rozdział: 15

1: CAPITVLVM XV.

werset: 1

2: **I** A iefstem winná *macica prawdziwá/ a (marg) *drzewo (-)

3: ociec mói *winiářzem ieft/(marg) *fpraw=

: ca zięmie

: abo o=

: raczem (-)

werset: 2 Wfzelkąc *la(marg) *odmłod

: kę abo g

: ałąfkę (-)

4: toroŃ/ ktorá *wę mnie owocu nieprzynoŃi *(marg) *na (-)(marg) *bierze

: abo zgła=

: dzá (-)

5: przec odyimuie Ń(marg) Ń ią (-) / a wfzelką ktorá owoc przy=

6: noŃi *oczyŃciá aby wfętfzy owoc przyno= (marg) *oprawu

: ie abo che

: doży (-)

7: siła/

werset: 3] wy iesteście czyftemi dla mowy moiei/ kto=

8: ram wam powiedzial/

werset: 4] mielzkacie wemnie a ia=

9: w was/ Iako latorosl niemoze owocu przy=

10: niec od famyi siebie/ iefliby na macicy *nierfa (marg) *niemię

11: lzkala (-)

11: la/ tak ani wy ieflibyście wemnie niemelzkali. [!]

werset: 5]

12: Iaciem iest macica winna wyście latorosl/

13: ktory mielzka wemnie a ia wnim/ teñci obfity o

14: woc przynosi/ Bo przezemnie nic niemożecie v-

15: czynic/

werset: 6] Iefliby kto niemielzkal wemnie/ iestci

16: precz wyrzucen iako latorosl/ i vlzechl/ *więc(marg) *i (-)

17: ie zbieraią i wogieñ miecą/ i palą się/

werset: 7] ieflibyście

18: wemnie mielzkali i flowa moie w was mielzka=

19: ty/ czegobyście chcieli bedzicie prosili/ a s fta=

20: niec się wam/

werset: 8] Wtymci iest wvielbion ociec moi/

21: abyście wy obfity pozytek przynosl/ i s fta

22: liście się mojmi vczniami.

werset: 9]

23: Iako mię wmiłowal ociec/ i iam was wmiłowal/

24: Mielzkacie wmiłosci moiei/

werset: 10] Ieflibyście przyka

25: zania moie chowali/ bedzicie mielzkali wmiłosci

26: moiei/ iakom ia przykazania oica moie^{go} chowal

27: i wmiłości ie^{g0} mięzkám/

strona: 243

rozdział: 16

werset: 33

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30:

31: Tym wám rzeczy mówił/ abyście wemnie

strona: 243v

S: IANA.

1: pokóci mieli/ Na świecieć wćilk mácie/ ale bądźcie

2: dobry nadzieie/ iámci świat zwycięzył.

rozdział: 17

3: **CAPITVLVM. XVII.**

werset: 1

4: **T**Y rzeczy powiedział Iefus/ i podniół w

5: niebo oczy swoie i rzekł/ Oicze przyźłać

6: godzina/ w wielb sýnã swoie^{g0}/ aby téż i sýn twói

7: w wielbił ciebie/

werset: 2 Iakoś mu dáł moc wżego ciała/

8: aby *on ileś ich kolwiek dáł iemu/ dáł im ży=(*marg*) *wżyft=

: ko coś (-)

9: wot wieczny/

werset: 3 A toć ieft żywot wieczny/ abycie=

10: bie poznali *famego prawdziwego Boga/ i te^{g0}(*marg*) *być fam

: em práv

: dziwem

: bogiem (-)

11: ktorégoś posłál *Iefuła Chriřtuła.(*marg*) *Iefufe^m abo Iefu

: fa być ch

: rifułem (-)

werset: 4

12: Iám cię vwielbił na ziemi/ dokonałem vczyn

13: ku/ któryś mi dął abych j vczynił/

werset: 5 | A terás v=

14: wielb mię ty oicze v łamego siebie/ tą chfałą kto

15: rąm miął v ciebie przedtym niżeli świat był/

werset: 6 | O=

16: znáimilem imię twoie ludziám/ ktores mi dął s

17: świata/ Twoiść byli a mnieś ié dął/ i chowalić * (marg) *mowę (-)

18: łowo twoie/

werset: 7 | Terás poznali/ iżę wżyłtki rzeczy

19: ktoreś mi dął/ od ciebie łą/

werset: 8 | Bom im dął łowa

20: twoie któreś mi dął/ a oni przyięli i poznali práw

21: dżiwie/ iżem od ciebie wyłzedł/ I vwierzili iżeś

22: ty mnie poślął.

werset: 9

23: Iá *za nimi proźę/ Nie proźęć za światem (marg) *onię

: o świat (-)

24: ale za temi ktoreśmi dął/

werset: 10 | Abowięmci twój łą/ I

25: moje wżyłtki rzeczy twoięmiłą/ a twoie moje=

26: mi/ i ięftem w nich vwielbion/

werset: 11 | A iuzem ci daléi nie

27: ięft na świecie/ a cić łą na świecie/ i idęc [!] iá do cie

28: bie/

werset: 34

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25:

26:

27:

28:

29:

30: Odpowiedział Iesus/ íám od siebie to mówíz/

strona: 246

EVNAG.

karta CCXLVI

1: czylić infzy omnie powiedali?

werset: 35 Odpowiedział Pi

2: íát/ Zalim íá íeft żydowin? Narodći twói i Bi

3: Íkupi podali mi ciebie/ Cós vczynił?

werset: 36 Odpowie=

4: dźiál Iesus/ Królestwoć moie/ nie íeft s świata

5: tego/ Gdyby królestwo moie było s świata te=

6: go/ słuźebnicy moi *bilić bysię omię/ (*marg*) *wálczy=

: licby abo

: boiowali (-) abych

7: niebył podán żydum/ Lecz terás królestwo mo=

8: ie ítąd nieíéft.

werset: 37

9: Rzekł mu tedy Piłat/ aleśtywždy krolem? od

10: powiedział mu Iesus/ Ty powiedáíz/ ízem íá

11: íeft krolem/ Íámći się na to narodził i przyízed=

12: íem na świat/ abych práwdzie świádczył/ wízel

13: ki ktory íeft ípráwdy/ słućhác głófu moiego/

werset: 38

14: Rzecz mu Piłat/ Cós íeft práwda?

15: A to rzekłwízy/ zásię wýízedł do żydow/ i rze

16: cze im/ Íac żadnyi *winy wtym człowieku nie (*marg*) *przyczy

: ny (-)

17: naiduię/

werset: 39 Ale mácie ten zwyczái/ abych wám ie=

18: íedne^{go} w wielkánoc puźczál/ chceciéíz tedy abych

19: wám puścił krola żydowłkiego?

werset: 40 Zawołali tedy

20: zaśię rzeknąc/ Nie tego ale Barabbafza/ A Ba=

21: rabbáfz był *łotr.(*marg*) *zboica

: abo łupie

: źnik (-)

rozdział: 19

22: CAPITVLVM XIX.

werset: 1

23: **S**Am więc Piłát wziął Iefufa i *v biczoz=(*marg*) *dął go v

: biczować

: abo ocho=

: łtać (-)

24: wál go/

werset: 2 a *żołniérze vplótwfzy *koro(*marg*) *łłużebni (-)(*marg*) *więniec (-)

25: nę ścierniá/ włożyli mu na głowę/

strona: 248v

rozdział: 20

werset: 8

1:

2: Tam więc wśzedł i drugi vczeń/

3: ktorybył pierwiy przyśzędł do grobu/ i virzál i

4: vwierzył/

werset: 9 Abowięm byli iefzche niewiedzieli pił=

5: ma/ ifz on miał zmartwych powłtać/

werset: 10 Zaśię te=

6: dy vczniowie pofzli do *famyh siebie.(*marg*) *śiebie

: abo fwyh

: domów (-)

werset: 11

7: A Marja stała zewnątrz v grobu płacząc/

8: Gdy tedy płakała/ nachyliła się w grób/

werset: 12 i virzy

9: dwu Angiołów wbiałłych szatách a oni sie=

10: dzą ieden v głowy a drugi v nóg/ gdzie byli po

11: łożyli ciało Iefusowo/

werset: 13 i rzeką iei oni/ Niewiafto/

12: *czego płaczefz? Powié im/ ifz wzięli pana mo=(*marg*) *czemu (-)

13: iego/ a nie wiem gdziego położyli.

werset: 14

14: A to wyrzekłwfy/ obróciła się na zád/ i virzy

15: Iefusa stojącego/ a niewiedziała że *by był Ie (*marg*) *ieft (-)

16: fús/

werset: 15 Rzecze iei Iefus/ Niewiafto/ czego płaczefz?

17: kogo fzukáfz? Ona mniemaiąc żebybył ogrod=

18: nikiem/ rzecze mu/ Panie iefliś go ty wzięł/ po=

19: wiedz mi gdzieś go położył/ a iágo wezmę/

werset: 16 Rze

20: cze iei Iefus/ Marja/ obróciwfzy się ona/ powié

21: mu/ Rabbuni *iakoby rzekł nauczycielu/(*marg*) *cobywá

: rzeczono

: miłtrzn [!] (-)

werset: 17 Rzé

22: cze iei Iefus/ Niédotikáisię mnie/ Bomci iefzche

23: niewftąpił do oica/ ale idź do braciéi moiéi/ i po=

24: wiedz im/ żeć wftępuię do oica moiego/ i oica

25: wáfzego/ i Boga moiego i Boga wáfzég^o/